

Riznica®

časopis za računovodstvo, reviziju, financije i pravo u sustavu proračuna i neprofitnom sektoru

6
2018

IZ SADRŽAJA:

- Računovodstvo rizničnog poslovanja kod JLP(R)S i njenih proračunskih korisnika
- Prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo
- Javnopravna tijela kao obveznici PDV-a
- Porezna obilježja naknade za prijevoz u javnim i državnim službama

NAJAVA:

- 21. savjetovanje „Interni revizija i kontrola“
Hotel ZORA, Primošten
27. - 29. 9. 2018.
- Radionice www.rif.hr
- Seminari www.rif.h

Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djeplatnika

organizira radionicu

FINANCIJSKO UPRAVLJANJE EU PROJEKATA ZA PRORAČUNSKE KORISNIKE I NEPROFITNE ORGANIZACIJE

Zagreb, 12. lipnja 2018.

Dvorana HZRFD, Zagreb, Jakova Gotovca 1/II (kod Kvaternikovog trga)

početak 9,30 sati

Program:

1. Financijsko upravljanje EU projekta

- Financijska pravila za EU projekte u Hrvatskoj
- Hodogram pripreme za provedbu Eu projekata
- Kako koristiti komunikacijske alate u projektnom timu

2. Uloga financija i računovodstva u EU projektu

- Indikatori uspjeha financija i računovodstva u EU projektu
- Dokumentiranje revizijskog traga
- Kontrola prihvatljivih troškova
- Postupak nabave
- Imovina, evidentiranje, označavanje i ispravak vrijednosti
- Evidencija vremenika, obračun plaće i naknada
- Bankovno poslovanje
- Upravljanje troškovima projekta
- Novčani tijek projektnih sredstava
- Uloga i važnost finansijskog izvještavanja, rokovi i vrste finansijskih izvještaja
- Revizija EU projektnih troškova
- Evaluacija EU projekta

3. Porezni aspekti na EU projekte u Republici Hrvatskoj

- Korisnici projekta u sustavu i izvan sustava PDV-a
- Kada je PDV prihvatljiv trošak
- Obveze PDV-a:
  - o temeljem tuzemnog prijenosa porezne obveze
  - o kada isporuku na području Hrvatske obavlja ino dobavljač
- Obveza obračuna PDV-a kod korištenja usluga stranih poreznih obveznika
- Porezni aspekt isplata naknada troškova službenog puta
- Oporezivanje isplata honorara iz sredstava EU programa

Predavači: Enver Raković, Enconing A&E, mr. sc. Miljenka Cutvarić, savjetnica u časopisu RIF, mr. sc. Jasna Nikić, savjetnica u časopisu RIF

Literatura: prezentacije predavača

Naknada: 1.200,00 kuna (PDV, literatura, radni pribor i okrijepa tijekom pauze)
(naknada uključuje literaturu, PDV i osvježavajući napitak).

Update: HZRF, Zagreb, IBAN: HR1423600001101241118, ili gotovinom prije početka.

Informacije: telefonom 01/4686 - 500, 4686 - 502; telefax: 01/4686 - 496; e-mail: pretplosata@rif.hr

ZBOG OGRANIČENOG BROJA
MJESTA

PRIJAVA OBVEZNA

Prijavnica

za radionicu **FINANCIJSKO UPRAVLJANJE EU PROJEKATA ZA PRORAČUNSKE KORISNIKE I NEPROFITNE ORGANIZACIJE**

Zagreb, 12. lipnja 2018.

Prijavljujemo sljedeće sudionike:

1. ..... 2. ..... 3. .....

NAZIV I ADRESA TVRTKE: .....

telefon: ..... fax: .....

OIB: ..... e-mail: .....

M.P.

Ovlaštena osoba:

PREDRAČUN: DA
 NE

.....

Nakladnik: Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika Zagreb

Za nakladnika: mr. sc. Bogomil Cota,
predsjednik HZrif

**RIF-ov ČASOPIS ZA RAČUNOVODSTVO,
REVIZIJI, FINANCIJE I PRAVO U SUSTAVU
PRORAČUNA I NEPROFITNOM SEKTORU**

Glavni urednik: prof. dr. sc. Danimir Gulin

Voditelj Stručne službe: Ivica Milčić, univ. spec. oec.

Urednici savjetnici: Domagoj Bakran, mag. oec.,
mr. sc. Miljenka Cutvarić, Ivica Milčić, univ. spec.
oec., mr. sc. Andreja Milić, mr. sc. Jasna Nikić,
mr. sc. Kornelija Širovića, Dunja Šarić, dipl. iur.,
dr. sc. Marija Zuber

Uredništvo: Domagoj Bakran, mag. oec., mr. sc. Dalibor
Briški, mr. sc. Bogomil Cota, mr. sc. Miljenka Cutvarić,
prof. dr. sc. Danimir Gulin, doc. dr. sc. Mirjana Hladić,
mr. sc. Ivana Jakir Bajro, prof. dr. sc. Ivana Mamić Sačer,
Ivica Milčić, univ. spec. oec., mr. sc. Andreja Milić, mr.
sc. Jasna Nikić, Luka Orlović, univ. spec. oec., prof. dr.
sc. Silvije Orsag, doc. dr. sc. Ivana Pavić, izv. prof. dr. sc.
Hrvoje Perčević, izv. prof. dr. sc. Sanja Sever Mališ, mr.
sc. Kornelija Širovića, Dunja Šarić, dipl. iur., prof. dr. sc.
Stjepan Tadijančević, mr. Darko Terek, prof. dr. sc. Boris
Tušek, Tajana Zlabnik, dipl. iur., dr. sc. Marija Zuber, prof.
dr. sc. Lajoš Žager

Izдавачki savjet časopisa

Predsjednik: prof. dr. sc. Stjepan Tadijančević

Članovi: Zdenko Balen, Mislav Blažić, mr. sc. Bogomil
Cota, prof. dr. sc. Boris Cota, Slaven Đuroković,
prof. dr. sc. Danimir Gulin, prof. dr. sc. Ljubo
Jurčić, Mladenka Karačić, dr. sc. Silvana
Kostešić, Miroslav Kožul, prof. dr. sc. Branimir
Marković, prof. dr. sc. Branka Ramljak, Jozo
Serdarušić, Nada Svetec, univ. spec. oec., prof.
dr. sc. Boris Tušek, prof. dr. sc. Katarina Žager,
prof. dr. sc. Lajoš Žager

Internet adresa: <http://www.rif.hr>

E-mail: rif@rif.hr

Tajništvo: 01 / 4686-502

Savjetnici: 01 / 4686-506

Glavni urednik: 01 / 4686-505

Pretplata i administracija: 01 / 4686-500

Telefaks: 01 / 4686-496, 4686-497

**PRILOG IZLAZI MJESEČNO KAO TEMATSKA DOPUNA
SADRŽAJA ČASOPISA "RAČUNOVODSTVO I FINANCIJE" ZA
ČITATELJE IZ PODRUČJA JAVNOG I NEPROFITNOG SEKTORA.**

**U OKVIRU PREPLATE NA ČASOPIS
"RAČUNOVODSTVO I FINANCIJE" PRILOG ŠALJEMO NA
ZAHTJEV I SVIM OSTALIM ZAINTERESIRANIM PRETPLAT-
NICIMA.**

Grafička priprema: Miljenka Stanković, Željka Pervan

Tisk: Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb

Slika naslovnice: Zoran Skorić, Zagreb

RAČUNOVODSTVO

PRORAČUNSKO RAČUNOVODSTVO

- Računovodstvo rizničnog poslovanja kod JLP(R)S i njenih proračunskih korisnika
mr. sc. Andreja Milić 2
- Prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo
mr. sc. Jasna Nikić 10

POREZI

- Javnopravna tijela kao obveznici PDV-a
mr. sc. Miljenka Cutvarić 19

PLAĆE I NAKNADE

- Porezna obilježja naknade za prijevoz u javnim i državnim službama
dr. sc. Marija Zuber 26

JAVNA NABAVA

- Računska pogreška u ponudi s primjerima
Zoran Vuić, dipl. iur. 29

ZAKONODAVSTVO I PRAVNA PRAKSA

- Obveze proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija prema Zakonu o zaštiti
potrošača
Dunja Šarić, dipl. iur. 35

OBAVIJESTI

Najava seminara

Hrvatska zajednica računovođa i finansijskih djelatnika
organizira seminar

ZA JLP(R)S, PRORAČUNSKE I IZVANPRORAČUNSKE KORISNIKE

**KOLEKTIVNI UGOVORI, GODIŠNJI ODMORI, PLAĆE I NAKNADE, POLUGODIŠNJI
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I DRUGE AKTUALNOSTI U SUSTAVU PRORAČUNA**

Datum	Mjesto	Adresa
27. lipanj srijeda	SPLIT	HOTEL PARK, Hatzeov perivoj 3
28. lipanj četvrtak	ZADAR	HOTEL KOLOVARE, B. Peričića 14
29. lipanj petak	RIJEKA	HOTEL BONAVIA, Dolac 1
2. srpanj ponedjeljak	OSIJEK	HOTEL, Osijek Šamačka 4
3. srpanj utorak	ZAGREB	HOTEL WESTIN, Kršnjavoga 1
4. srpanj srijeda	ČAKOVEC	Udruga RFD Međimurje, I. Mažuranića 2/II

*više na www.rif.hr

Mr. sc. ANDREJA MILIĆ
HZRIF, Zagreb

Stručni članak UDK 657.2

Računovodstvo rizničnog poslovanja kod JLP(R)S i njenih proračunskih korisnika

Svaka riznica je jedinstvena i izbor modela na kojem će se uspostavljati riznično poslovanje ovisi kako o financijskim mogućnostima, tako i o tehničkim predispozicijama, broju proračunskih korisnika, ljudskim kapacitetima, razvijenosti informacijskog sistema za povezivanje i dr. Međutim, kako god riznica bila postavljena ono što im je zajedničko je vođenje knjigovodstvenih evidenciјa kako kod JLP(R)S, tako i kod njenih proračunskih korisnika. Autorica u članku ukazuje na primjere knjiženja nekih poslovnih događaja kod proračunskih korisnika i JLP(R)S kada posluju preko računa riznice.

1. UVOD

Svaka riznica je jedinstvena i izbor modela na kojem će se uspostavljati riznično poslovanje ovisi kako o financijskim mogućnostima, tako i o tehničkim predispozicijama, broju proračunskih korisnika, ljudskim kapacitetima, razvijenosti informacijskog sistema za povezivanje i dr.

Ono što bi trebalo biti zajedničko svim riznicama bez obzira na kojem modelu su postavljene svakako je uspostavljanje dobre međusobne komunikacije između JLP(R)S i njenih proračunskih korisnika. Pri tome, najveći teret nosi JLP(R)S od koje se očekuje da svojim proračunskim korisnicima, kako u fazi razvoja riznice, tako i tijekom kasnijeg poslovanja, osigura jasne i jednostavne smjernice.

U ovom članku daje se naglasak isključivo na računovodstveni aspekt rizničnog poslovanja odnosno ukazuje na način knjiženja u Glavnoj knjizi JLP(R)S i proračunskog korisnika u uvjetima riznice i to u slučaju kad proračunski korisnici nemaju svoje račune već sva plaćanja idu s jedinstvenog računa JLP(R)S.

Uspostavom sustava riznice proračunski korisnici vode svoje poslovne knjige u skladu s propisima proračunskog računovodstva. Proračunski korisnik vodi glavnu knjigu sukladno odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu te izrađuje i predaje finansijske izvještaje na način i prema rokovima propisanim Pravilnikom o finansijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. To znači da mu ostaje obveza obračuna plaća, vođenja knjiga ulaznih i izlaznih računa, blagajne i ostalih evidenciјa, kao i izvještavanje.

Pritom je nevažna činjenica radi li proračunski korisnik na integriranom sustavu, što znači da ima informatički sustav koji je izravno povezan s riznicom, ili ima poseban informatički sustav koji je s riznicom povezan tako da se u sustav prikupljaju samo informacije relevantne za svaki proračunski proces.

2. ZAKONSKA PODLOGA ZA KNJIGOVODSTVENE EVIDENCIJE POTRAŽIVANJA I OBVEZA ZA PRIHODE PRORAČUNSKIH KORISNIKA UPLAĆENE U PRORAČUN

Sukladno članku 20. Pravilnika prihodi i primici u sustavu proračuna definiraju povećanje ekonomskih koristi tijekom izvještajnog

razdoblja u obliku priljeva novca odnosno kada je novac na računu raspoloživ za korištenje. Prihodi i primici priznaju se prema modificiranom načelu nastanka događaja. Za prihode i primite to znači da se priznaju prema priljevu odnosno primitku novca i novčanih ekvivalenta i to:

- prihodi se priznaju temeljem priljeva novčanih sredstava u izvještajnom razdoblju
- primici se priznaju temeljem priljeva novca i novčanih ekvivalenta po svim osnovama
- prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti.

Sukladno članku 47. Zakona o proračunu proračunski korisnici i tijela JLP(R)S odgovorna su za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi proračuna ubiru se i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima, neovisno o visini prihoda planiranih u proračunu. Dakle, ovom odredbom propisana je obveza uplate svih prihoda koje ostvaruju kako proračuni, tako i svi proračunski korisnici.

Članak 71. Pravilnika propisuje način evidentiranja u glavnoj knjizi (namjenskih i vlastitih) prihoda za koje proračunski korisnici imaju obvezu uplate na račun nadležne JLP(R)S sukladno gore navedenim odredbama Zakona o proračunu.

Stavak 1. ovoga članka odnosi se na proračunske korisnike koji posluju preko svog računa u poslovnoj banci, ali imaju obvezu uplate naplaćenih prihoda na račun nadležne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(1) *Kada se prihodi koje naplate proračunski korisnici uplaćuju na račun nadležnog proračuna, proračunski korisnici evidentiraju potraživanje iz proračuna za uplaćena sredstva uz odobravanje analitičkog računa novčanih sredstava.*

Članak 71. st. 2. propisuje način evidentiranja prihoda proračunskih korisnika uplaćenih izravno na račun nadležnog proračuna (riznica).

(2) *Kada se prihodi proračunskih korisnika uplaćuju izravno na račun nadležnog proračuna, uplaćena sredstva proračunski korisnici evidentiraju kao prihode na odgovarajućem računu prihoda uz zaduzivanje osnovnog računa 16721 Potraživanja za prihode pro-*

računskih korisnika uplaćene u proračun. Nadležni proračun dužan je mjesечно dostaviti proračunskim korisnicima nalog za knjiženje prihoda u roku od 5 dana po isteku mjeseca u kojem su sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna.

Međutim, kako bi proračunski korisnik mogao stvoriti potraživanja do visine uplaćenih prihoda mora biti zadovoljen i uvjet da se radi o namjenskim ili vlastitim prihodima jer su jedino ti prihodi uplatom u proračun njemu i raspoloživi.

Članak 71. st. 3. uređuje evidentiranje uplaćenih vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika na računu riznice.

Obzirom da su navedeni prihodi raspoloživi proračunskim korisnicima (temeljem te raspoloživosti proračunski korisnik je evidentirao potraživanje na način propisan člankom 71. stavcima 1. i 2.) ne može se očekivati da istovremeno budu raspoloživi i jedinici lokalne i (regionalne) područne samouprave. Jedinica lokalne i (regionalne) područne samouprave je na račun riznice samo prikupila novčana sredstva koja će temeljem zahtjeva proračunskog korisnika ili prosljediti na njegov račun ili platiti dobavljača kojega je u zahtjevu naveo proračunski korisnik i za kojeg proračunski korisnik u svojoj glavnoj knjizi ima evidentiranu obvezu.

Dakle, jedinica lokalne i (regionalne) područne samouprave samo ima obvezu raspodijeliti primljena novčana sredstva na način kako to zahtijeva proračunski korisnik. Iz navedenog proizlazi kako jedinica lokalne i (regionalne) područne samouprave u svojoj Glavnoj knjizi nema osnove za priznavanje izvornih prihoda. Nadalje, nema osnove niti za priznavanjem rashoda jer se obveze nalaze kod proračunskog korisnika stvorene temeljem ulaznih računa koji glase na proračunske korisnike i koje će jedinica lokalne i (regionalne) područne samouprave platiti temeljem zahtjeva proračunskog korisnika.

Imajući u vidu sve gore navedeno, jedinica lokalne i (regionalne) područne samouprave u svojoj glavnoj knjizi ima samo evidencije povećanih obveza na novom računu 23956 Obveze proračuna za naplaćene prihode proračunskog korisnika pri uplati prihoda proračunskih korisnika kao i smanjenje istih trenutkom podmirivanja rashoda proračunskim korisnicima iz ovih izvora. Ovakvim načinom evidentiranja zadovoljena je odredba članka 71. st. 3. prema kojoj jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u finansijskim izvještajima ne iskazuju namjenske prihode i rashode proračunskih korisnika, ali se osigurava vjerodostojnost finansijskih izvještaja na način da su evidencije u glavnoj knjizi jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave istovjetne finansijskim izvještajima.

Napomena: Jedinice lokalne i (regionalne) područne samouprave na računu 23956 moraju osigurati analitičku evidenciju uplate i isplata i to pojedinačno prema svakom proračunskom korisniku i svakom pojedinom namjenskom prihodu.

Tablica 1. Shema knjiženja uplate i trošenja namjenskih prihoda (čl. 71.)

Red. br.	Opis	Račun		
		Duguje	Potražuje	
Evidencije kod proračunskog korisnika				
Obračun i naplata prihoda čl. 71. st. 1.				
1.	Potraživanja za obračunate prihode	16	96	
		11121	16	
2.	Prihod naplaćen na račun korisnika	96	63/65/66	
3.	Uplata i potraživanje iz proračuna za uplaćene namjenske prihode	16721	11121	
Obračun i naplata prihoda čl. 71. st. 2.				
1.	Potraživanja za obračunate prihode	16	96	
		16721	16	
2.	Prihod naplaćen na račun riznice	96	63/65/66	

Red. br.	Opis	Račun	
		Duguje	Potražuje
Obračun i plaćanje rashoda			
3.	Primljen je račun dobavljača	32	23
4.	Primljena je obavijest iz riznice da je račun plaćen	23	16721
Evidencije kod JLP(R)S u riznici – čl. 71. st. 3.			
5.	Naplaćen prihod za proračunskog korisnika	11121	23956
6.	Podmirenje obveze za rashode korisnika	23956	11121

3. PRIJENOS NOVCA S RAČUNA PRORAČUNSKIH KORISNIKA NA RAČUN RIZNICE

Jedan od prvih koraka kod prelaska proračunskih korisnika na riznicu je prijenos novčanih sredstava s računa korisnika na račun riznice i gašenje računa proračunskog korisnika. Proračunski korisnici prije prijenosa trebaju novčana sredstva razdvojiti prema izvorima financiranja:

- Opći prihodi i primici** - više uplaćena sredstva općih prihoda iz nadležnog proračuna
- Namjenski ili vlastiti prihodi** - sredstva od pomoći, donacija, prihoda od posebnih namjena i ostalih prihoda koji su zakonskim ili nekim drugim aktima ili uz suglasnost osnivača dana proračunskom korisniku na korištenje.

Ova sredstava treba razlikovati jer će se primjerice, za visinu prenesenih namjenskih i vlastitih prihoda na račun riznice u Glavnoj knjizi proračunskog korisnika stvoriti potraživanje koje će se kasnije trošiti za podmirenje nastalih rashoda, dok će se sredstva iz izvora financiranja prenijeti osnivaču bez mogućnosti stvaranja potraživanja i daljnog korištenja.

U nastavku se daju knjigovodstvene evidencije koje će napraviti proračunski korisnik u trenutku zatvaranja računa i evidencije JLP(R)S prilikom primanja sredstva s računa korisnika.

Primjer 1. Prijenos sredstva korisnika na jedinstveni račun riznice

- Izvor financiranja: više uplaćena sredstva općih prihoda iz nadležnog proračuna
- Izvor financiranja: namjenski ili vlastiti prihodi

Evidencije kod proračunskog korisnika kojemu se zatvara račun

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Izvor financiranja: više uplaćena sredstva općih prihoda iz nadležnog proračuna				
So.	Stanje prije zatvaranja računa	100	11121	922
1.	Prijenos na jedinstveni račun	100	922	11121
Izvor financiranja: namjenski ili vlastiti prihodi				
So.	Stanje prije zatvaranja računa	100	11121	922
2.	Prijenos na jedinstveni račun	100	16721	11121

Sredstva koja su ostala na računu korisnika kao rezultat više doznačenih sredstva iz općih izvora financiranja vraćaju se na račun JLP(R)S na teret rezultata bez mogućnosti stvaranja potraživanja od nadležne JLP(R)S (knjiženje 1.).

Međutim, kada se prenose novčana sredstva ostvarena iz namjenskih i vlastitih izvora tada se za uplaćeni iznos stvaraju potraživanja od nadležne JLP(R)S koja će se smanjivati plaćanjem obveza s jedinstvenog računa, a ostvareni rezultat ostaje iskazan na podskupini 922 (knjiženje 2.).

Evidencije kod JLP(R)S

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Izvor financiranja: više uplaćena sredstva općih prihoda iz nadležnog proračuna				
1.	Primitak novca na jedinstveni račun	100	11121	922
Izvor financiranja: namjenski ili vlastiti prihodi				
2.	Primitak novaca na jedinstveni račun	100	11121	23965

JLP(R)S za iznos primljenih sredstava od povrata više doznačenih općih prihoda povećava svoj rezultat (rezultat od općih prihoda i primitaka) (knjiženje 1.).

Međutim, JLP(R)S za iznos primljenih novčanih sredstava ostvarenih iz namjenskih i vlastitih izvora proračunskih korisnika stvaraju obvezu na računu 23956 koja će se smanjivati temeljem zahtjeva proračunskog korisnika za podmirenje njegovih obveza iz navedenih izvora. Temelj za ovo knjiženje je čl. 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu koji propisuje kako su prihodi ostvareni kada su mjerljivi i raspoloživi. Kako JLP(R)S sredstva koja primi na račun nisu raspoloživa (raspoloživa su proračunskom korisniku) evidentiraju se kao obvezе.

4. PRIMJERI KNJIŽENJA POSLOVNIH PROMJENA U SUSTAVU RIZNICE

Kada proračunski korisnik povlači novac s računa riznice kojim ne zatvara nastale obveze odnosno za poslovne promjene koje neće (ili će kasnije) rezultirati rashodom tada sredstva koja prima neće evidentirati kao prihod već kao obvezu prema riznici na računu **23958**. **Obvez proračunskih korisnika za povrat u proračun.** Istovremeno, riznica nemože zabilježiti odljev novca kao rashod na računu 367 jer korisnik nije povukao novac za plaćanje obveze. Stoga će takve odlike sredstva riznica, dok ih proračunski korisnik ne opravda, voditi na računu **12941 Potraživanja od proračunskih korisnika za povrat u proračun.**

Poslovne promjene koje će zahtijevati ovakve evidencije najčešće su:

- povlačenje novca s računa riznice u blagajnu proračunskog korisnika
- podizanje novca s bankomata u blagajnu proračunskog korisnika
- akontacije radnicima proračunskog korisnika isplaćene s računa riznice
- uplata jamčevnih pologa proračunskog korisnika s računa riznice
- plaćeni preujmovi i sl.

U nastavku se daju primjeri knjiženja nekih od navedenih slučajeva.

Primjer 2.

- Povlačenje novca s računa riznice u blagajnu proračunskog korisnika
- Službenom gotovinskom karticom ovlašteni radnik proračunskog korisnika podigao je na bankomatu poslovne banke 3.000 kuna za potrebe poslovanja.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
1.	Uplata novca u blagajnu	9.000	11311	23958
Evidencije u riznici				
1.	Isplata novca s računa (potraživanje od proračunskog korisnika za isplaćeni iznos)	9.000	12941	11121

Primjer 3. Polog novca preko iznosa blagajničkog maksimuma na račun riznice

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Na račun riznice uplaćen je novac iz blagajne iznad propisanog blagajničkog maksimuma				
So.	Saldo blagajne	7.000	11311	23958
1.	Isplata iz blagajne	2.000	11141	11311
	Polog na račun	2.000	23958	11141

Primjer 4. Akontacija za službeno putovanje isplaćena s računa riznice na tekući račun radniku proračunskog korisnika iz općih prihoda i primitaka

Proračunski korisnik u sustavu riznice šalje na službeni put radnika. Radniku je prije odlaska na službeni put s jedinstvenog računa na njegov tekući račun isplaćen predujam u iznosu od 2.500 kn. Po povratku sa službenog puta radnik podnosi obračun rashoda putovanja u sljedećim iznosima:

- dnevnice za putovanje (3 x 170,00) 510 kn
- rashodi noćenja (prema računu hotela) 1.200 kn
- rashodi putovanja zrakoplovom (prema priloženoj karti) 1.000 kn

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Isplata akontacije na tekući račun djelatnika						
1.	Isplata akontacije s jedinstvenog računa	2.500	12319	23958		
2.	Obračun troškova službenog putovanja					
	- dnevnice	510	32111			
	- noćenje	1.200	32113	23211		
	- prijevoz	1.000	32115			
3.	Povrat akontacije	2.500	23211	12319		
4.	Priznavanje prihoda za redovno poslovanje	2.500	23958	67111		
5.	Obavijest o razlici isplaćenih troškova službenog putovanja s jedinstvenog računa	210	23211	67111		
Evidencije u Glavnoj knjizi JLP(R)S						
1.	Isplata akontacije prema zahtjevu proračunskog korisnika s jedinstvenog računa	2.500	12941	11121		
2.	Rashodi službenih putovanja - obračun korisnika	2.500	36711	12941		
3.	Razlika isplaćenih troškova službenog putovanja s jedinstvenog računa prema zahtjevu proračunskog korisnika	210	36711	11121		

U praksi se češće javljaju knjiženja navedena u tablici ispod. Međutim, uzimajući u obzir načelo raspoloživosti, novac koji je pro-

računski korisnik dobio s računa riznice nije mu raspoloživ dok se ne „opravda“ stvaranjem rashoda.

Ako se na ovakav način evidentiraju sredstva akontacija (i sve situacije u kojima se ne zatvaraju obveze) tada proračunski korisnik obvezno za polugodišnje i godišnje finansijske izvještaje treba prihode na podskupini 671 stornirati za iznos ne nastalih obveza uz iskazivanje obveza za povrat u proračun, a riznica stornirati rashode na podskupini 367 uz priznavanje potraživanja od proračunskih korisnika.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Isplata akontacije na tekući račun djetalnika						
1.	Isplata akontacije s jedinstvenog računa	2.500	12319	67111		
2.	Obračun troškova službenog putovanja					
	- dnevnice	510	32111			
	- noćenje	1.200	32113	23211		
	- prijevoz	1.000	32115			
3.	Povrat akontacije	2.500	23211	12319		
5.	Obavijest o razlici isplaćenih troškova službenog putovanja s jedinstvenog računa	210	23211	67111		
Evidencije u Glavnoj knjizi JLP(RJS)						
1.	Isplata akontacije prema zahtjevu proračunskog korisnika s jedinstvenog računa	2.500	36711	11121		
2.	Razlika isplaćenih troškova službenog putovanja s jedinstvenog računa prema zahtjevu proračunskog korisnika	210	36711	11121		

Primjer 5. Proračunski korisnik uplačuje jamčevni polog s računa riznice

Proračunski korisnik je s davateljem leasinga zaključio ugovor o operativnom leasingu za osobni automobil na 60 mjeseci uz jamčevinu od 20 %. Proračunski korisnik je u travnju 2016. godine zatražio plaćanje jamčevine s jedinstvenog računa u iznosu 20.000 kuna. Uplaćena jamčevina služi kao jamstvo da će korisnik leasinga izvršiti sve obveze temeljem zaključenog ugovora o operativnom leasingu. Na kraju razdoblja leasinga jamčevina se vraća korisniku leasinga (na jedinstveni račun).

A. Izvor financiranja opći prihodi

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Evidencije na računu riznice kod JLP(RJS)						
1.	Obavijest o uplati jamčevine davatelju operativnog leasinga s jedinstvenog računa i evidentiranje izdataka za jamčevne pologe	20.000	51831	23958		
2.	Račun za 1. ratu operativnog leasinga – zakupnine za prijevozna sredstava	2.706	32355	23235		
3.	Obavijest o uplati računa za 1. ratu operativnog leasinga	2.706	23235	67141		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
1.	Istekom ugovora davatelj vraća uplaćenu jamčevinu proračunskom korisniku	20.000	23958	81831		
2.	Plaćanje dobavljaču prema zahtjevu proračunskog korisnika 1. ratu operativnog leasinga – zakupnine za prijevozna sredstava	2.706	23956	11121		
3.	Povrat jamčevine na jedinstveni račun istekom 60 mjeseci	20.000	11121	16721		

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod JLP(RJS)				
1.	Uplata jamčevine davatelju operativnog leasinga s jedinstvenog računa prema zahtjevu korisnika	20.000	12941	11121
2.	Plaćanje dobavljaču prema zahtjevu proračunskog korisnika 1. ratu operativnog leasinga – zakupnine za prijevozna sredstava	2.706	36741	11121
3.	Povrat jamčevine na jedinstveni račun istekom 60 mjeseci	20.000	11121	12941

B. Izvor financiranja vlastiti i namjenski prihodi

Plaćanjem svojih obveza ili izdataka iz sredstava vlastitih i namjenskih prihoda uplaćenih na račun riznice proračunski korisnik smanjuje potraživanje na računu 16721 koje je nastalo njihovom uplatom. Istovremeno, u riznici se smanjuju obveze na računu 23956 evidentirane u trenutku naplate vlastitih i namjenskih prihoda proračunskog korisnika na račun riznice.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
1.	Obavijest o uplati jamčevine davatelju operativnog leasinga s jedinstvenog računa i evidentiranje izdataka za jamčevne pologe	20.000	51831	16721¹
2.	Račun za 1. ratu operativnog leasinga – zakupnine za prijevozna sredstava	2.706	32355	23235
3.	Obavijest o uplati računa za 1. ratu operativnog leasinga	2.706	23235	16721
Evidencije na računu riznice kod JLP(RJS)				
1.	Istekom ugovora davatelj vraća uplaćenu jamčevinu proračunskom korisniku	20.000	16721	81831
2.	Plaćanje dobavljaču prema zahtjevu proračunskog korisnika 1. ratu operativnog leasinga – zakupnine za prijevozna sredstava	2.706	23956	11121
3.	Povrat jamčevine na jedinstveni račun istekom 60 mjeseci	20.000	11121	16721

Primjer 6. Prodaja zemljišta proračunskog korisnika (uplata jamčevine na račun riznice)

Proračunski korisnik u riznici u svojoj imovini ima poljoprivredno zemljište nabavne vrijednosti 100.000 kuna. Izmjenama urbanističkog plana, nova poslovna zona je formirana odmah pored ovog zemljišta.

Ovlašteni sudski vještak je procijenio vrijednost zemljišta na 400.000 kuna, donesena je Odluka o prodaji na koju su suglasnost dali upravno vijeće i osnivač. Raspisan je javni poziv za prikupljanje ponuda s obvezom

¹ Prepostavka je da proračunski korisnik ima naplaćene vlastite ili namjenske prihode na računu riznice. Vidi shemu knjiženja uplate namjenskih prihoda.

² Prepostavka je da JLP(RJS) ima saldo neutrošenih uplaćenih vlastitih i namjenskih sredstva proračunskog korisnika.

uplate jamčevine u iznosu 1 % procijenjene vrijednosti odnosno 4.000 kuna. Jamčevinu je uplatilo 12 ponuditelja, ukupno 48.000 kuna.

Zemljište je prodano ponuditelju za 450.000 kuna.

Račun za prodano zemljište je plaćen umanjen za uplaćenu jamčevinu. Jamčevinom se zatvara ostatak potraživanja za prodano zemljište.

Ostalim ponuditeljima je vraćena uplaćena jamčevina u ukupnom iznosu 44.000 kuna.

Sudski vještak je ispostavio račun za procjenu nekretnina u iznosu 5.000 kuna

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
5.	Zemljište u evidenciji dugotrajne imovine	100.000	01111	91111
1.	Primljena jamčevina od ponuditelja na račun riznice	48.000	16721	23953
2.	Ispostavljen račun za prodano zemljište	450.000	17111	97111
3.	Isknjižavanje zemljišta iz evidencije	100.000	91111	01111
4.	Primljena je uplata za prodano zemljište na račun riznice	446.000	16721	17111
4.a.	Prijenos jamčevine na zatvaranje dijela potraživanja za prodaju zemljišta	4.000	23953	17111
4.b	Priznavanje prihoda	450.000	97111	71111
5.	Zahtjev pror. korisnika za povrat jamčevine s računa riznice	44.000	23953	16721
6.	Račun vještaka za procjenu nekretnina	5.000	32376	23237
Evidencije na računu riznice kod JLP(R)S				
1.	Primljena jamčevina za korisnika na račun riznice	48.000	11121	23956
2.	Primljena je uplata za prodano zemljište proračunskog korisnika	446.000	11121	23956
3.	Povrat jamčevine s računa riznice	44.000	23956	11121

Primjer 7. Davanje predujmova za nefinansijsku imovinu

- Proračunski korisnik zahtijeva plaćanje predujma za nabavu računalne opreme u iznosu 1.000 kuna s jedinstvenog računa.
- Primljen je račun dobavljača za isporučenu računalnu opremu u 1.200 kuna.
- Proračunski korisnik zahtijeva podmirenje ostatka obveze prema dobavljaču za nabavljenu računalnu opremu u iznosu 200 kuna.

A. Izvor financiranja opći prihodi

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
1.	Davanje predujma za nabavu nefinansijske imovine - računalne opreme	1.000	12912	23958
2.	Evidentiranje ulaznog računa za primljenu nefinansijsku imovinu - računalnu opremu	1.200	42211 02211	24221 91111
3.	Zatvaranje potraživanja za predujmove i obveze za računalnu opremu	1.000	24221	12912
3a.	Priznavanje prihoda	1.000	23958	67121
4.	Obavijest o plaćanju ostatka obveze za isporučenu računalnu opremu s jedinstvenog računa	200	24221	67121
Evidencije kod JLP(R)S				
1.	Plaćanje predujma dobavljaču prema zahtjevu proračunskog korisnika	1.000	23956	11121
2.	Plaćanje razlike dobavljaču po zahtjevu proračunskog korisnika	200	23956	11121

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
2.	Obavijest korisnika o prispijeću računa za nabavljenu imovinu	1.000	36712	12941
3.	Plaćanje razlike po računu dobavljača	200	36712	11121

B. Izvor financiranja vlastiti prihodi

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
1.	Davanje predujma za nabavu nefinansijske imovine - računalne opreme	1.000	12912	16721
2.	Evidentiranje ulaznog računa za primljenu nefinansijsku imovinu - računalnu opremu	1.000	42211 02211	24221 91111
3.	Zatvaranje potraživanja za predujmove i obveze za računalnu opremu	1.000	24221	12912
4.	Obavijest o plaćanju ostatka obveze za isporučenu računalnu opremu s jedinstvenog računa	200	24221	16721
Evidencije kod JLP(R)S				
1.	Plaćanje predujma dobavljaču prema zahtjevu proračunskog korisnika	1.000	23956	11121
2.	Plaćanje razlike dobavljaču po zahtjevu proračunskog korisnika	200	23956	11121

U sustavu proračuna knjigovodstvene evidencije isplata plaće i naknade bolovanja na teret zavoda ovise o izvoru financiranja iz kojeg se podmiruju ali i o tome posluje li subjekt preko svog računa ili preko računa riznice.

U nastavku se daju primjeri knjiženja u slučaju poslovanja preko riznice.

Primjer 8. Isplata plaće i naknade proračunskog korisnika iz vlastitih i namjenskih prihoda

- proračunski korisnik posluje preko riznice JLP(R)S (uplaćuje vlastite i namjenske prihode u riznicu)
- proračunski korisnik JLP(R)S dobiva novac za plaću i naknadu za bolovanje iz državne riznice (npr. škole)

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
1.	Obračun bruto plaće	100	311/313	231
2.	Obračun bolovanja iznad 42 dana	10	12911	23122
Isplata plaće i naknade primjer A.				
So.	Naplaćeni vlastiti i namjenski prihodi u riznici	110	16721	
1.	Isplata plaće	100	231	16721
	Isplata naknade	10	23122	
Isplata plaće i naknade primjer B.				
1.	Isplata plaće	100	231	63612 ³
	Isplata naknade	10	23122	23958
Evidencije u riznici JLP(R)S				

³ Osnovni račun 63612 Tekuće pomoći iz državnog proračuna proračunskim korisnicima JLP(R)S koristi se od 2017. g. Za evidentiranje zaključno s 31. prosinaca 2016. g. vrijedi „stari“ osnovni račun 63611. Tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Isplata plaće i naknade primjer A.				
So.	Naplaćeni vlastiti i namjenski prihodi u riznici	110		23956
1.	Isplata plaće	100	23956	11211
	Isplata naknade	10		

Primjer 9. Isplata plaće i naknade proračunskog korisnika iz općih prihoda i primitaka

Red. br.	Opis	Iznos	Konto			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Obračun plaće i naknade						
1.	Obračun bruto plaće	100	311/313	231		
2.	Obračun bolovanja preko 42 dana	10	12911	23122		
Isplata plaće i naknade						
1.	Isplata plaće	100	231	67111		
1a.	Isplata naknade	10	23122	23958		
Evidencije u riznici JLP(R)S						
1.	Isplata plaće	100	36711	11211		
	Isplata naknade	10	12941	11121		

Napominjemo kako se u slučajevima kada **proračunski korisnik dobiva sredstva za isplatu plaće i naknade bolovanja na teret fonda iz nadležnog proračuna (državnog ili JLP(R)S)**, pri čemu je nevažno posluje li proračunski korisnik preko svog računa ili riznice, sredstva za bolovanja na teret fonda **proračunski korisnici nikako ne smiju iskazati kao prihodi na podskupini računa 671 već isključivo kao obveze za povrat u proračun na osnovnom računu 23958**.

Istovremeno JLP(R)S „posuđena“ **sredstva za bolovanja na teret fonda** ne smiju iskazati rashode na podskupini 367 već potraživanja od proračunskih korisnika na 12941. Ova potražavanja zatvaraju se povratom sredstva od strane HZZO-a na račun riznice.

Primjer 10. Rashodi poslovanja plaćeni s jedinstvenog računa

Tijekom obračunskog razdoblja nastali su sljedeći rashodi prema primljenim fakturama dobavljača.

• uredski materijal	2.000,00 kn
• stručna literatura	600,00 kn
• električna energija	1.750,00 kn
• benzin	500,00 kn
• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750,00 kn
• službena odjeća	3.000,00 kn

A. Izvor financiranja nadležni proračun

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Obračun nastalih rashoda						
1.	• uredski materijal	2.000	32211	23221		
2.	• stručna literatura	600	32212	23221		
3.	• električna energija	1.750	32231	23223		
4.	• benzin	500	32234	23223		
5.	• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750	32243	23224		
6.	• službena odjeća	3.000	32271	23227		

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Primljena je obavijest da su računi plaćeni s jedinstvenog računa				
1.	• uredski materijal	2.000	23221	
2.	• stručna literatura	600	23221	
3.	• električna energija	1.750	23223	
4.	• benzin	500	23223	
5.	• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750	23224	
6.	• službena odjeća	3.000	23227	

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Obračun nastalih rashoda						
1.	• uredski materijal	2.000	32211	23221		
2.	• stručna literatura	600	32212	23221		
3.	• električna energija	1.750	32231	23223		
4.	• benzin	500	32234	23223		
5.	• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750	32243	23224		
6.	• službena odjeća	3.000	32271	23227		

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Primljena je obavijest da su računi plaćeni s jedinstvenog računa				
1.	• uredski materijal	2.000	23221	
2.	• stručna literatura	600	23221	
3.	• električna energija	1.750	23223	
4.	• benzin	500	23223	
5.	• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750	23224	
6.	• službena odjeća	3.000	23227	

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod JLP(R)S						
Plaćanje dobavljača prema zahtjevu proračunskog korisnika						
1.	Plaćanje dobavljača prema zahtjevu proračunskog korisnika	8.600	36711	11121		

B. Izvor financiranja namjenski ili vlastiti prihodi

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Obračun nastalih rashoda						
1.	• uredski materijal	2.000	32211	23221		
2.	• stručna literatura	600	32212	23221		
3.	• električna energija	1.750	32231	23223		
4.	• benzin	500	32234	23223		
5.	• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750	32243	23224		
6.	• službena odjeća	3.000	32271	23227		

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Primljena je obavijest da su računi plaćeni s jedinstvenog računa				
1.	• uredski materijal	2.000	23221	
2.	• stručna literatura	600	23221	
3.	• električna energija	1.750	23223	
4.	• benzin	500	23223	
5.	• dijelovi za tekuće održavanje prijevoznih sredstava	750	23224	
6.	• službena odjeća	3.000	23227	

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod JLP(R)S						
Plaćanje dobavljača prema zahtjevu proračunskog korisnika						
1.	Plaćanje dobavljača prema zahtjevu proračunskog korisnika	8.600	23956 ⁵	11121		

⁴ Pretpostavka je da proračunski korisnik ima naplaćene vlastite prihode na jedinstvenom računu. Vidi primjer knjiženja uplate namjenskih prihoda.

⁵ Pretpostavka je da JLP(R)S ima saldo neutrošenih uplaćenih namjenskih sredstva proračunskog korisnika.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Obračun rashoda proračunskog korisnika						
1.	Bruto plaća	100	3111x	2311		
2.	Materijalni rashodi - uredski materijal i energija	200	3221x	2322		
3.	Nefinancijska imovina – nabavka kompjutora	150	4221x	2422		
Primljena je obavijest o plaćanju obveza s jedinstvenog računa						
1.	Prihodi od nadležnog proračuna za rashode poslovanja	300	23	67111		
	Prihodi od nadležnog proračuna za financiranje nabave nefinancijske imovine	150	24	67121		
Evidencije kod JLP(R)S						
Plaćanje dobavljača prema zahtjevu proračunskog korisnika						
1.	Bruto plaća	100	36711	11121		
2.	Materijalni rashodi - uredski materijal i energija	200				
3.	Nefinancijska imovina – nabavka kompjutora	150				

Primjer 12. Uplata namjenske donacije proračunskom korisniku na jedinstveni račun

- Pravna osoba XY uplatila je 10.000 kuna na račun JLP(R)S na ime donacije za kupnju računala za proračunskog korisnika XY.
- Proračunski korisnik je primio račun za nabavku računala i račun je plaćen sa jedinstvenog računa.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Naplata prihoda od donacije na jedinstveni račun						
1.	Obavijest jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave o uplaćenoj donaciji (obveza prema čl. 71. st. 2.)	10.000	16721	66323		
Obračun i plaćanje rashoda iz sredstava donacije						
1.	Primljen je račun za računalo	10.000	42211	24221		
2.	Primljena je obavijest da je račun plaćen s jedinstvenog računa	10.000	24221	16721		
Evidencije kod JLP(R)S						
1.	Naplaćena donacija proračunskog korisnika na jedinstveni račun	3.000	11121	23956		
2.	Plaćanje rashoda iz donacije prema zahtjevu korisnika s jedinstvenog računa	800	23956	11121		

Primjer 13. Uplata vlastitih prihoda proračunskog korisnika na jedinstveni račun

- Proračunski korisnik iznajmio je svoje prostore pravnoj osobi za održavanje redovnih stručnih skupova. Ispostavio je račun za ugovorenu visinu mjesecne najamnine u iznosu od 3.000 kn. Račun je naplaćen na jedinstveni račun.
- Prema zahtjevu proračunskog korisnika s jedinstvenog računa plaćeno je dobavljaču za električnu energiju u iznosu 800 kn.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun			
			Duguje	Potražuje		
Evidencije kod proračunskog korisnika						
Obračun i naplata prihoda						
1.	Potraživanja za vlastite prihode temeljem izdanog računa	3.000	16615	96615		
2.	Obavijest JLP(R)S o naplaćenim prihodima	3.000	96615	16615		
3.	Potraživanje za vlastite prihode naplaćene na jedinstveni račun	3.000	16721	66151		
Obračun i plaćanje rashoda iz sredstava vlastitih prihoda						
1.	Primljen je račun za električnu energiju	800	32231	23223		
2.	Primljena je obavijest da je račun plaćen s jedinstvenog računa	800	23223	16712		
Evidencije kod JLP(R)S						
1.	Naplaćen vlastiti prihod proračunskog korisnika	3.000	11121	23956		
2.	Plaćanje rashoda iz namjenskih prihoda prema zahtjevu korisnika	800	23956	11121		

Karakteristika **raspoloživosti prihoda** određuje trenutak priznavanja prihoda kod proračunskog korisnika odnosno evidentiranja potraživanja za naplaćene prihode. Tako su namjenski prihodi trenutkom naplate na jedinstveni račun raspoloživi proračunskim korisnicima kojih ih ostvaruju. Međutim, kriterij raspoloživosti nije zadovoljen i na strani JLP(R)S na čiji je račun uplaćen prihod proračunskog korisnika i zato takvu upлатu JLP(R)S u svojoj glavnoj knjizi evidentira samo kao primitak novčanih sredstava i povećanje obveza za naplaćene namjenske prihode proračunskih korisnika na računu 23956.

Primjer 14. Dozvaka iz državnog proračuna proračunskom korisniku općine/grada/zupanije – kapitalna pomoć (namjenski prihod)

- Državni proračun, s računa državne riznice, uplatio je kapitalnu pomoć Gradu za njegovog proračunskog korisnika (knjižnica) u iznosu od 40.000,00 kn za nabavu opreme za grijanje.
- Proračunski korisnik (knjižnica) nabavio je opremu za grijanje u istom iznosu i poslao zahtjev za plaćanje dobavljača s računa riznice.
- Grad je s računa riznice platio obvezu dobavljaču opreme za grijanje prema zahtjevu proračunskog korisnika.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
U Glavnoj knjizi državnog proračuna				
1.	Uplata kapitalne pomoći proračunskom korisniku grada	40.000	36621	11111
Evidencije kod JLP(R)S				
2.	Primljena kapitalna pomoć za proračunskog korisnika	40.000	11121	23956
3.	Plaćanje dobavljaču prema zahtjevu proračunskog korisnika	40.000	23956	11121

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Evidencije kod proračunskog korisnika				
4.	Priznavanje prihoda temeljem obavijesti o naplaćenoj pomoći na račun riznice	40.000	16721	63622
5.	Primljen je račun dobavljača za opremu	40.000	42231	24223
			02231	91121
6.	Obavijest o plaćenim obvezama prema dobavljaču s jedinstvenog računa	40.000	24223	16721

Primjer 15. Dozvaka iz proračuna općine/grada/županije proračunskom korisniku druge općine/grada/županije – tekuća pomoć (namjenski prihodi)

- Osnovna škola je proračunski korisnik Županije KK i u sustavu je riznice.
- Na račun županije uplaćena su sljedeća sredstva za osnovnu školu:
  - Grad XY doznačava 2.000 kuna kao pomoć za popravak krova škole
  - Grad AB doznačilo je 1.500 kuna za pokriće rashoda uredskog materijala
  - Općina ZX doznačila je školi 400 kuna kao pomoć djeci s područja općine na ime troškova školske kuhinje.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
U Glavnoj knjizi općinskog/gradskog/županijskog proračuna koji daje sredstva				
1.	Uplata tekuće pomoći osnovnoj školi (Grad XY)	2.000	36611	11121
2.	Uplata tekuće pomoći osnovnoj školi (Grad AB)	1.500	36611	11121
3.	Uplata tekuće pomoći osnovnoj školi (Općina ZX)	400	36611	11121
Evidencije u Glavnoj knjizi proračuna općine/grada/županije koji prima sredstva				
1.	Naplaćen prihod za proračunskog korisnika	3.900	11121	23956
2.	Podmirenje obveze za rashode korisnika s računa riznice prema zahtjevu korisnika	3.900	23956	11121
U Glavnoj knjizi proračunskog korisnika – osnovna škola				
1.	Prihodi od pomoći iz nenadležnih proračuna prema obavijesti nadležne JLP(R)S	3.900	16721	63612
2.	Obveze za rashode poslovanja	3.900	32	232
3.	Plaćene obveze s jedinstvenog računa	3.900	232	16721

Primjer 16. Nabava nefinancijske imovine na finansijski leasing

Korisnik leasinga, proračunski korisnik je 1. veljače 2018. godine zaključio ugovor o finansijskom leasingu za osobni automobil na rok od 5 godine. Nabavna vrijednost automobila odnosno ukupna vrijednost predmeta leasinga je 60.000 kn.

- Davatelj leasinga isporučuje predmet leasinga i ispostavlja korisniku leasinga račun za ukupnu vrijednost predmeta leasinga u iznosu 60.000 kuna.
- Davatelj leasinga temeljem otplatnog plana, ispostavlja korisniku leasinga račun u iznosu 50 kn za dospjele kamate. Korisnik leasinga plaća ukupno 1.000 kn, za račun 50 kn i glavnici u iznosu 1.000 kn.

Red. br.	Opis	Iznos	Konto			
			Duguje	Potražuje		
U Glavnoj knjizi proračunskog korisnika						
Nabava automobila						
1.	Račun za osobni automobil	60.000	42311 02311	24231 91111		
Financiranje nabave automobila putem finansijskog leasinga						
1.a.	Evidentiranje primitaka od zaduživanja za finansijski leasing i zatvaranje obveze za automobil	60.000	24231	84453		
1.b.	Evidentiranje dugoročne obveze za primljene zajmove – fin.leasing	60.000	91211	26453		
Otplata rate leasinga						
3.	Račun za obveze za kamate	50	34235	23423		
3.a.	Plaćanje računa za ratu finansijskog leasinga s jedinstvenog računa - kamate	50	23423	67111		
3.a.	Plaćanje računa za ratu finansijskog leasinga s jedinstvenog računa - glavnica	1.000	54453	67141		
3.b.	Evidentiranje smanjenja obveze za primljene zajmove - fin. leasing	1.000	26453	91211		
U Glavnoj knjizi JLP(R)S						
1.	Plaćanje prema zahtjevu - rata leasinga - kamate	50	36711	11121		
2.	Plaćanje prema zahtjevu - rata leasinga - glavnica	1.000	36741	11121		

Mr. sc. JASNA NIKIĆ
HZRIF, Zagreb

Stručni članak UDK 657.2

Prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo

Prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, kao najznačajniji dio tadašnje stambene reforme, započela je krajem 1991. godine, nakon donošenja Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, a omogućila je određenom broju ljudi da riješe svoje stambeno pitanje po povoljnim cijenama. Plaćanje cijene stana moglo se ugovoriti odjednom ili obročnom otplatom s rokom najduže do 32 godine. Za otplatu ukupne cijene stana ili samo prvog obroka mogla se koristiti i stara devizna štednja koja je bila blokirana u poslovnim bankama i uplaćene konvertibilne devize za što su prodavatelji trebali dobiti obveznice Republike Hrvatske. Autorica u članku detaljno pojašnjava postupak prodaje i računovodstveno evidentiranje prodaje stanova, raspodjelu sredstava te namjenu korištenja dijela uplaćenih sredstava koji su pripali prodavateljima.

1. UVOD

Stambenu politiku Republike Hrvatske prije osamostaljivanja karakteriziralo je davanje društvenih stanova na kojima su ostvarivana stanarska prava koja su se mogla i nasljediti. Pravo na stan u društvenom vlasništvu i stjecanje stanarskog prava bilo je propisano kao ustavno pravo, a država se obvezivala i na pomoć građanima prilikom rješavanja stambenih pitanja kreditiranjem. U SR Hrvatskoj je u društvenim stanovima živjela trećina stanovnika pa je na takav način veliki broj radnika imao trajno riješeno stambeno pitanje.

Nastankom samostalne, suverene države Republike Hrvatske i formiranjem vlade najavljenja je stambena reforma koju karakterizira ukidanje stambenih doprinosa i stambenog zbrinjavanja radnika od strane poduzeća te formiranje stambenih fondova.

Najznačajniji dio stambene reforme odnosio se na prodaju društvenih stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo započela je krajem 1991. godine, nakon donošenja **Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo** (Nar. nov., br. 43/1992. – pročišćeni tekst, 69/1992., 87/1992., 25/1993, 26/1993., 48/1993., 2/1994., 44/1994., 47/1994., 58/1995., 103/1995., 11/1996., 76/1996., 111/1996., 11/1997., 103/1997., 119/1997., 68/1998., 163/1998., 22/1999., 96/1999., 120/2000., 94/2001., 78/2002.), objavljenog u Nar. nov., br. 27 od 11. lipnja 1991. godine.

Prema podacima iz 1991. godine, od ukupnog broja 393.242 društvenih stanova moglo se prodavati oko 249.000 stanova ili 63 % tog fonda. Nisu se mogli prodavati stanovi kojima je raspolagala tadašnja vojska i federalne institucije, stanovi na okupiranim teritorijima, u ratu oštećeni stanovi te nacionalizirani i konfiscirani stanovi.¹

2. PRODAJA STANOVA NA KOJIMA JE POSTOJALO STANARSKO PRAVO

Stanarsko pravo je subjektivno pravo odnosno skup ovlaštenja što ih norme objektivnog prava priznaju nositelju, da stan dobiven na korištenje temeljem valjane pravne osnove, trajno i nesmetano koristi i održava sukladno vlastitim i potrebama svoje obitelji te da sukladno zakonskim propisima sudjeluje u upravljanju zgradom u kojoj se stan nalazi.² Stanarsko pravo stjecalo se danom useljenja u stan na osnovi pravomoćne odluke o davanju stana na korištenje.

Prema odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo stan je mogla kupiti osoba koja je imala **status nositelja stanarskog prava**, a uz njihovu suglasnost mogli su to učiniti i članovi njihovih obiteljskih domaćinstava.

Zahtjev za kupnju stana trebalo je podnijeti zaključno s 31. 12. 1995. godine. Iznimno je za stanare koji su živjeli u određenim stanovima (nad kojima je pokrenut postupak rušenja, stanovi u području pod posebnom društvenom zaštitom, stanovi koji se nalaze u poslovnim zgradama koje se koriste za obavljanje djelatnosti državne uprave, zdravstva, odgoja i obrazovanja, kulture, energetike, prometa i veza i objektima od interesa za Republiku i sl.) produžavan rok za kupovinu stana do 30. lipnja 2003. godine ako im korisnik nije omogućio kupovinu drugog odgovarajućeg stana.

Utvrđivanje cijene stanova ovisilo je o načinu utvrđivanja građevinske vrijednosti stana i pripadajućeg zemljišta propisanih **Uredbom o načinu utvrđivanja cijene stana i garaže** (Nar. nov., br. 35/1992., 72/1992., 83/1993. i 110/1993. - Odluka USRH). Kriteriji i parametri utvrđivanja cijene stana određivani su u hrvatskoj valuti koja se primjenjivala u to vrijeme, **hrvatskom dinaru – HRD**.

Ukupna cijena stana ustanovljena je za uložena sredstva u uređenje stana, za saniranu ratnu štetu nastalu u stanu i osobni popust koji se priznavao kupcu stanaru od 15 % do 30 % ovisno o godinama staža, maloljetnoj djeci, načinu otplate stana ili ako se radilo o stradalnicima u obrani suvereniteta Republike Hrvatske i njihovim obiteljima.

¹ Bežovan, G., Stanovanje i stambena politika u Hrvatskoj, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, <https://www.pravo.unizg.hr>. posjećeno 16. 5. 2018.

² Mušić, N., Stanarsko pravo – povjesnopravni pregled i transformacija u Republici Hrvatskoj, 2012., <https://hrcak.srce.hr/file/144591>, posjećeno 16. 5. 2018.

Ekspanzija prodaje društvenih stanova uslijedila je početkom 1992. godine. Kako je u to vrijeme bila prisutna visoka inflacija, a parametri za utvrđivanje cijene stanova i garaža bili određeni u hrvatskim dinarima, dolazilo je do značajnih razlika u određivanju cijene stanova tijekom samo nekoliko mjeseci. Za otklanjanje ovog problema, u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Nar. nov., br. 69/1992.), koji je donesen u listopadu 1992. godine, **određivanje cijene stana vezano je uz konvertibilnu valutu - njemačku marku, DEM** prema srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske.

Plaćanje cijene stana moglo se ugovoriti **odjednom ili obročnom otplatom**. Kada je plaćanje cijene stana ugovorenod odjednom rok isplate nije mogao biti duži od 8 dana od dana sklapanja ugovora, a kod obročne otplate stana rok otplate nije mogao biti duži od 32 godine.

Ugovor o prodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo morao se dostaviti na mišljenje i **ovjeru nadležnom javnom pravobranitelju**, a sklopiti s kupcem u roku 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za prodaju stana.

Danom sklapanja ugovora o kupoprodaji stana u kojem stanuje, stanarina je prestalo stanarsko pravo, a postali su vlasnici stana upisom u zemljišne knjige. Ugovor o prodaji stana uz obročnu otplatu, morao je sadržavati izjavu kupca kojom dozvoljava u korist prodavatelja **uknjižbu založnog prava (hipoteke)** na kupljenom stanu za iznos cijene i kamata.

Nakon isplate cijelokupne cijene stana kupljenog na obročnu otplatu i možebitnih kamata za zakašnjenje u plaćanju, vlasniku stana izdaje se brisovnica - dozvola za brisanje hipoteke upisanoj na otkupljenom stanu u korist prodavatelja.

Temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, do kraja 2002. godine u Hrvatskoj je prodano 317.092 stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo. Od toga je na obročnu otplatu prodano 197.469 (62,28 %), a jednokratnom je isplatom prodano 115.967 (36,57 %) stanova.³

3. OBVEZNICE REPUBLIKE HRVATSKE ZA OTPLATU STANOVA U KONVERTIBILNIM DEVIZAMA

Za otplatu ukupne cijene stana ili samo prvog obroka koji je iznosio min. 3 % mogla se koristiti i stara devizna štednja koja je bila blokirana u poslovnim bankama, ali i uplaćene konvertibilne devize. Ovisno o udjelu devizne uplate u odnosu na cijenu stana kupcu stana odobravan je dodatni popust od 15 % do 30 % ako je stan u potpunosti otplaćen deviznim sredstvima. Devizna sredstva ostvarena prodajom stanova bila su **prihod proračuna Republike Hrvatske**, a prodavatelji su za uplaćena sredstva trebali dobiti **obveznice** s kamatnom stopom od 5 % i s rokom otplate od 5 godina putem 10 anuitetskih kupона. **Dospijeće prvog kupona bilo je 1. siječnja 1995. godine**, a trebao je sadržavati glavnici i obračunatu kamatu od 1. srpnja 1992. godine ili dana uplate do 31. prosinca 1994. godine

Izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo objavljenim u Nar. nov., br. 58/1995. godine, prodavateljima stana – općini, gradu odnosno Gradu Zagrebu, poduzeću ili drugoj pravnoj osobi **smanjeno je pravo na obveznice** na način da je **općini, gradu ili Gradu Zagrebu pripadaju obveznice u visini 45 % uplaćenih konvertibilnih deviza, a poduzeću ili drugoj**

³ Prema: Bežovan G., Stambena prava u Hrvatskoj i problemi njihova ostvarenja, dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/30278>, Zagreb, 2003., posjećeno 16. 5. 2018.

pravnoj osobi u visini 35 % uplaćenih sredstava u konvertibilnim devizama. Prema izmijenjenom Zakonu, obveznice za konvertibilne devize trebale su se izdavati i nadalje s rokom otplate od 5 godina, amortizirati putem 10 polugodišnjih anuitetskih kupona, a **prvi kupon dospijeveao je na naplatu od 1. siječnja 1997.** godine. Smanjene su i kamate na obveznice koje su pripisivane glavnici s 5 % na 1 % godišnje.

Država nikada nije donijela odluku o emisiji obveznica niti su prodavateljima stanova isplaćeni anuiteti prema njihovom dospijeću. Za iznos stare devizne štednje ili uplate u konvertibilnim valutama, najčešće njemačkim markama, američkim dolarima i talijanskim lirama, umanjivana je ukupna cijena stana koja je preostala za uplatu, u cijelosti ili na rate.⁴

Tablica: Dio iz izračuna cijene stana na kojem postoji stanarsko pravo

Ukupna cijena stana:	11.960.758 HRD
Učešće 3% minimalno HRD	358.831 HRD
učešće u staroj deviznoj štednji u DEM	480 DEM
učešće u cash devizama	-
Osnovica za kamate	11.601.927 HRD
Kamate	1.663.087 HRD
Ukupna cijena stana za otplatu	13.265.014 HRD
	17.740,80 DEM

U primjeru izračuna koji je sastavni dio ugovora o prodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo uočava se da je učešće 3 % otputne cijene stana uplaćeno starom deviznom štednjom u iznosu 480 DEM što je prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke iznosi 358.831 HRD. Za korišteni iznos stare devizne štednje, kupac stana trebao je donijeti potvrdu banke o prenesenoj staroj deviznoj štednji u korist prodavatelja stana, a isto tako i za uplatu učešća u konvertibilnim devizama.

Ima situacija u kojima je starom deviznom štednjom ili uplatom u konvertibilnim valutama u cijelosti otplaćena cijena stana.

S računovodstvenog aspekta, **za uplaćene devize, bilo stare devizne štednje ili uplate u konvertibilnim valutama, trebalo je umanjiti cjelokupno potraživanje za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo i evidentirati novi oblik finansijske imovine. Ali koji?**

Da su prodavatelji stanova, JLP(R)S i proračunski korisnici dobili državne obveznice knjigovodstveno ih bi evidentirali na obveznice koje se prema računskom planu proračuna evidentiraju **na osnovnom računu 14412 – obveznice – tuzemne**. Kako Vlada nije donijela odluku o emisiji obveznica, proračunski korisnici i JLP(R)S nikada ih nisu dobili niti su im isplaćeni anuiteti po njihovom dospijeću.

Drugo rješenje je evidentirati potraživanje od države, jer su devizna sredstva ostvarena prodajom stanova bila prihod proračuna Republike Hrvatske. Na podskupini 124 nema prikladnog osnovnog računa pa preostaje evidentirati ostala nespomenuta potraživanja na osnovnom računu 12921.

Treće rješenje je ostaviti otvoreno potraživanje na **osnovnom računu 17111 – potraživanje od prodaje građevinskih objekata – stambeni objekti**, iako je kupac stana otplatio dio potraživanja kada se radi o otplati učešća ili dijela cijene stana.

⁴ Prema raspoloživim informacijama, pojedine su JLP(R)S sporazumno dogovorele s RH provođenje obračunskog plaćanja kojim su zatvorile svoja potraživanja za obveznice s obvezom prema Republici Hrvatskoj za 55 % od uplaćenih sredstava od stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.

4. RASPODJELA SREDSTAVA OD PRODAJE STANOVA NA KOJIMA POSTOJI STANARSKO PRAVO

Raspodjela sredstava na kojima postoji stanarsko pravo mijenjala se u nekoliko navrata.

Zakonom o prodaji stanova iz lipnja 1991. godine, **novac kojeg su općine i gradovi ostvarili od prodaje stanova morao se voditi na posebnim računima**. Cjelokupan iznos sredstava ostajao je njima, ali se radilo o strogo namjenskim sredstvima. Kada su stanove prodavala poduzeća i druge pravne osobe, od ukupno uplaćenih sredstava od prodaje stanova njima je ostajalo 80 % sredstava, a preostalih 20 % sredstava su bila strogo namjenska sredstva koja su morali koristiti za stambeno kreditiranje radnika.

Prema odredbama izmijenjenog i dopunjjenog Zakona o prodaji stanova iz kolovoza 1995. godine, koje do danas nisu izmijenjene, novac koji su gradovi, općine i Grad Zagreb ostvarili prodajom stanova morali su podijeliti. Na poseban račun državnog proračuna morali su uplaćivati 55 % od dobivenih sredstava, a 45 % sredstava pripadalo je njima.

Prema čl. 29. Zakona, kada je prodavatelj stana poduzeće ili druga pravna osoba koja je vrijednost stanova uračunala u vrijednost društvenog kapitala, tom prodavatelju pripalo je 35 % novca od prodaje stana, a 65 % novca morali su uplatiti u korist državnog proračuna.

U definiciji pripadanja i raspodjele sredstava drugih pravnih osoba, proračunski i izvanproračunski korisnici predstavljaju druge pravne osobe koji su vrijednost stanova imali u svojoj dugotrajnoj imovini, a protustavku u nekom društvenom kapitalu ili vlastitim izvorima. U razdoblju prodaje stanova nisu bili u sustavu proračuna.

Ove posljednje odredbe o raspodjeli sredstava nisu se mijenjale do današnjih dana. Dakle, **od ukupno uplaćenih sredstava od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo naplaćenih u ratama ili odjednom, u Državni proračun trebaju uplatiti:**

- 55 % uplaćenih sredstava općine, gradovi i Grad Zagreb
- 65 % sredstava proračunski i izvanproračunski korisnici.

Pripadajući dio od uplaćenih sredstava uplaćuju se u korist Državnog proračuna na račun:

HR1210010051863000160 Državni proračun Republike Hrvatske

HR 63 7056-RKP broj – P3

Poziv na broj primatelja sastoji se od:

- Model HR 63
- Vrsta prihoda 7056 Prihodi od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo
- RKP broj - Oznaka proračunskog korisnika iz RKP
- Podatak P3 promjenjive je duljine, najviše do 12 znamenki, a posljednja znamenka je kontrolni broj.

Pripadajući dio dobivenih sredstava od prodaje stanova kao i novac koji se ostvari prodajom stanova u vlasništvu Republike Hrvatske koristi se prema čl. 28. Zakona, za rješavanje stambenih pitanja hrvatskih vojnih i civilnih invalida iz Domovinskog rata i obitelji poginulih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, osiguranje stanova za službene potrebe i osiguranje stanova nositeljima stanarskog prava koji su podnijeli zahtjev za kupovinu stana u kojem stanuju, a davatelj stana na korištenje može mu osigurati drugi odgovarajući prazan stan za kupovinu.

5. STANOVI U POSLOVNIM KNJIGAMA PRODAVATELJA STANOVA

Stanovi na kojima je postojalo stanarsko pravo bili su uvedeni u poslovne knjige prodavatelja stanova. Često se radilo o stambenim fondovima koji su za potrebe stvarnih vlasnika stanova vodili evidencije o stanovima, obračunavali ispravak vrijednosti, a kasnije u dogovoru s vlasnicima i prodavali stanove. Prodavatelji su mogli iz cijene stana zadržati za troškove postupka po sklopljenom ugovoru protuvrijednost od 200 kuna.

Danom sklapanja ugovora o kupoprodaji, **vlasnicima stana postali su kupci – nositelji stanarskog prava** pa je stanove trebalo isknjižiti iz evidencije dugotrajne nefinansijske imovine.

Stanovi na kojima je postojalo stanarsko pravo bili su uknjiženi u glavnu knjigu prodavatelja koji su u to vrijeme vodili poslovne knjige prema raznim računovodstvima. JLP(R)S su vodile proračunsko računovodstvo, a ustanove u zdravstvu, kulturi, obrazovanju, socijalnoj skrbi, pravosuđu, vodile su neprofitno računovodstvo ili čak računovodstvo trgovačkih društava. Prema svakom od računovodstava obvezno se vodila i analitička evidencija svakog stana prema po vrsti, količini te nabavnoj i otpisanoj vrijednosti. Ova obveza u proračunskom računovodstvu propisana je čl. 7. st. 1. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Nar. nov. br. 124/2014., 115/2015., 87/2016. i 3/2018.).

U vrijeme prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo ove ustanove nisu bili proračunski korisnici. Najveći broj navedenih ustanova postali su proračunski korisnici tek 1. siječnja 2002. godine te su bilancu stanja na dan 31. 12. 2001. godine trebali otvoriti kao početnu bilancu na dan 1. 1. 2002. godine prema računskom planu proračunskog računovodstva. Do trenutka otvaranja poslovnih knjiga proračunskog računovodstva, prodani su stanovi na kojima je postojalo stanarsko pravo pa stanovi nisu bili u bilancama stanja kao nefinansijska imovina već kao finansijska imovina, najčešće kao potraživanje za prodane stanove.

6. RAČUNOVODSTVENO EVIDENTIRANJE PRODAJE STANOVA NA KOJIMA JE POSTOJALO STANARSKO PRAVO

Neovisno o vremenu nabave i prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo, u članku se prikazuje kompletan primjer prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u proračunskom računovodstvu, njihovo evidentiranje u glavnoj knjizi, isknjiženje iz poslovnih knjiga, prodaja stanova i uplaćivanje rata za prodaju stanova.

Prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu, **stanovi se u računskom planu vode kao dugotrajna nefinansijska imovina - stambeni objekti, na odjeljku 0211**, ispravak vrijednosti stanova na 02921, a sadašnja, knjigovodstvena vrijednost na podskupini 911 – vlastiti izvori.

Prema čl. 74. Pravilnika, prodaja nefinansijske imovine pa i stambenih objekata evidentira se odobrenjem odgovarajućeg računa obračunatih prihoda od prodaje nefinansijske imovine u skupini računa 97 i zaduženjem odgovarajućeg računa potraživanja od prodaje nefinansijske imovine u skupini računa 17.

Prema posljednjima izmjenama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Nar. nov. br. 3/2018.), **proračun i proračunski korisnik** koji je zadužen za praćenje naplate prihoda koji se dijele između više korisnika (zajednički prihod) u svojoj glavnoj knjizi vodi potraživanje u punom iznosu.

Shodno tome, članak 38.a. Pravilnika propisuje da se potraživanja za prodane stanove u skupini 17 i obračunati prihodi od prodaje nefinansijske imovine u skupini 97 vode u punom iznosu u glavnoj knjizi prodavatelja stanova. Naplaćeni iznos dijeli se između prodavatelja stana i državnog proračuna.

Istovremeno s evidentiranjem potraživanja i obračunatih prihoda, odobrava se račun prodane nefinansijske imovine u razredu 0 i zadužuje odgovarajući račun izvora vlasništva u skupini 91. Isknjiženje nefinansijske imovine prilikom njene prodaje provodi se prema nabavnoj vrijednosti i dosadašnjim stanjima na ispravku vrijednosti i vlastitim izvorima, a knjiženje potraživanja za prodaju stambenih objekata provodi se prema prodajnoj vrijednosti utvrđenoj ugovorom. U prodanu vrijednost uračunata je i kamata za obročnu otplatu, ali se ona ne iskazuje odvojeno.

Primjer: Prodaja stana na kojem je postojalo stanarsko pravo u proračunskom računovodstvu JLP(R)S

JLP(R)S je nositelju stanarskog prava prodala stan na kojem je postojalo stanarsko pravo sa sljedećim podacima:

- Nabavna vrijednost stana	325.470 kn
- Ispravak vrijednosti	244.180 kn
- Knjigovodstvena (sadašnja) vrijednost	81.290 kn
- Prodajna vrijednost stana	68.030 kn
- Otplatna rata za stan	202 kn

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
PS	Uknjiženi stan u poslovnim knjigama prodavatelja JLP(R)S			
	- nabavna vrijednost	325.470	02111	
	- ispravak vrijednosti	244.180		02921
1.	Potraživanje od nositelja stanarskog prava za prodani stan			91111
		68.030	17211	
				97211
1.a	Isknjiženje stana iz poslovnih knjiga prodavatelja proračunskog korisnika			
	- nabavna vrijednost	325.470		
	- ispravak vrijednosti	244.180	02921	
2.	- sadašnja vrijednost	81.290	91111	
	Uplata rate stana		202	11121
	Priznavanje prihoda od prodaje stana			17211
2.a	202 kn x 35% = 71 kn		71	
	Obveza naplaćene rate stana za uplatu u proračun 202 kn x 65% = 131		97211	
	131			23955
3.	Uplata obveze 65% prihoda na račun državnog proračuna		131	23955
				11121

Prema čl. 74. Pravilnika, kada kupac plati kupljenu nefinansijsku imovinu zadužuje se račun novčanih sredstava i odobrava račun potraživanja od prodaje nefinansijske imovine u skupini računa 17, istovremeno se zadužuje račun obračunatih prihoda u skupini računa 97 i odobrava odgovarajući račun prihoda od prodaje nefinansijske imovine u razredu 7.

Međutim, kod prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo ne odobrava se prihod od prodaje nefinansijske imovine – stanova u punom uplaćenom iznosu već se prema ranijem rasporedu raspoređuju sredstva. Pripadajući prihod JLP(R)S i Grada Zagreba od 35 % ili

45 % koje pripadaju proračunskim i izvanproračunskim korisnicima, evidentira se kao prihod na razredu 7. Preostali dio, 55 % ili 65 % uplaćenih sredstava za koje postoji obveza uplate u proračun evidentira se na osnovnom računu **23955 – obveza za naplaćene tuđe prihode**.

Primjer: Proračunski korisnik prodao je stan na kojem je postojalo stanarsko pravo

Prema ranije navedenim podacima iz primjera, prikazuje se knjigovodstveno evidentiranje i raspodjela uplaćenog iznosa kada je proračunski korisnik prodao stan nositelju stanarskog prava.

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
PS	Uknjiženi stan u poslovnim knjigama prodavatelja proračunskog korisnika			
	- nabavna vrijednost	325.470		
	- ispravak vrijednosti	244.180	02111	
1.	- sadašnja vrijednost	81.290	02921	
	Potraživanje od nositelja stanarskog prava za prodani stan		91111	
		68.030	17211	
1.a	Isknjiženje stana iz poslovnih knjiga prodavatelja proračunskog korisnika			
	- nabavna vrijednost	325.470		
	- ispravak vrijednosti	244.180	02921	
2.	- sadašnja vrijednost	81.290	91111	
	Uplata rate stana		202	11121
	Priznavanje prihoda od prodaje stana			17211
2.a	202 kn x 35% = 71 kn		71	
	Obveza naplaćene rate stana za uplatu u proračun 202 kn x 65% = 131		97211	
	131			23955
3.	Uplata obveze 65% prihoda na račun državnog proračuna		131	23955
				11121

Proračunski korisnik priznaje u prihode od prodaje stana samo 35 % uplaćenih sredstava, a 65 % uplaćenih sredstava treba uplatiti u korist državnog proračuna. Za taj iznos potrebno je stvoriti obvezu za uplatu na osnovnom računu 23955 - obveze za naplaćene tuđe prihode.

Primjer: Knjiženje prodaje stana na kojem je postojalo stanarsko pravo kod uplate sredstava u korist računa lokalne riznice

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
Knjiženje kod proračunskog korisnika				
PS	Uknjiženi stan u poslovnim knjigama prodavatelja proračunskog korisnika			
	- nabavna vrijednost	325.470		
	- ispravak vrijednosti	244.180	02111	
1.	- sadašnja vrijednost	81.290	02921	
	Potraživanje od nositelja stanarskog prava za prodani stan		91111	
		68.030	17211	
1.a	Isknjiženje stana iz poslovnih knjiga prodavatelja proračunskog korisnika			
	- nabavna vrijednost	325.470		
	- ispravak vrijednosti	244.180	02921	
2.	- sadašnja vrijednost	81.290	91111	
	Uplata obveze 65% prihoda na račun lokalne riznice			02111
		131	23955	

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
2.	Uplata rate stana – potraživanje od proračuna - za naplaćeno potraživanje	202	16721	17211
2.a	Priznavanje prihoda od prodaje stana $202 \text{ kn} \times 35\% = 71 \text{ kn}$	71	97211	72119
	Obveza naplaćene rate stana za uplatu u proračun $202 \text{ kn} \times 65\% = 131$			23955
3.	Primljena je obavijest iz riznice da je podmirena obveza prema državnom proračunu o uplati obvezе 65 % prihoda	131	23955	16721
Knjiženje u proračunu				
2.	Naplaćen prihod za proračunskog korisnika	202	11121	23956
3.	Podmirena je obveza proračunskog korisnika za uplatu 65 % sredstava u državni proračun	131	23956	11121

Za uplaćeni iznos sredstava od prodaje stana u lokalnu riznicu, proračunski korisnik evidentira potraživanje od proračuna na osnovnom računu 16721 – potraživanje za prihode proračunskih korisnika uplaćene u proračun i to u punom iznosu primljenih sredstava. Prema obavijesti lokalne riznice o podmirenem zahtjevu za obvezu prijenosa 65 % uplaćenih sredstava u korist državnog proračuna, zatvara se potraživanje na 16721 i obveza na 23955. Saldo potraživanja od proračuna za naplaćene prihode proračunskog korisnika na 16721 nakon povrata sredstava u državni proračun odgovara iznosu naplaćenih i priznatih prihoda na računu 72119 ($202 - 131 = 71 \text{ kn}$).

7. NAMJENA PRIHODA OD PRODAJE STANOVA NA KOJIMA POSTOJI STANARSKO PRAVO U JLP(R)S

U razdoblju od lipnja 1991. godine do kolovoza 1995. godine, 90 % novca koji se ostvario prodajom stanova, koje prodaju općina odnosno grad, trebali su koristiti za:

- pribavljanje stanova za preseljenje stanara iz stanova u privatnom vlasništvu
- za naknadu stana u privatnom vlasništvu kada kupuju drugi stan
- za isplatu nadoknada prijašnjim vlasnicima za prisilno oduzete nekretnine
- za nadoknadu stana u privatnom vlasništvu te za slične slučajevе.

Ostalih 10 % prikupljenih sredstava trebalo se давати за nepovratnu pomoć u pribavljanju stanova roditeljima s troje i više djece i drugim osobama bez stanova.

Izmijenjenim odredbama čl. 27. Zakona, **kada općine i gradovi te Grad Zagreb prodaju stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, 45 % sredstava koja se ostvare prodajom stanova moraju koristiti za:**

- rješavanje stambenih pitanja socijalno ugroženih osoba
- isplatu vlasnicima stanova za kupovinu privatnog stana u kojem stanuje stanar određeno čl. 34. Zakona
- osiguranje stanova nositeljima stanarskog prava koji stanuju u posebnim stanovima (nad kojima je pokrenut postupak rušenja, stanovi u području pod posebnom društvenom zaštitom,

stanovi koji se nalaze u poslovnim zgradama koje se koriste za obavljanje djelatnosti državne uprave, zdravstva, odgoja i obrazovanja, kulture, energetike, prometa i veza i objektima od interesa za Republiku i sl.).

Dakle, novac koji se ostvari prodajom stanova **namjenski je prihod** kako je navedeno u čl. 48. Zakona o proračunu. Najčešće se radi o manjim sredstvima koja preostanu općini ili gradu nakon raspodjele sredstava pa su nedostatna za kupovinu stana. **Koriste se za podmirenje troškova stanovanja za socijalno ugrožene osobe.**

Za trajnije rješenje stambenih pitanja, možebitnu gradnju stambenog objekta ili kupovinu stana, moguće je „**rezerviranje**“ i „**čuvanje**“ **sredstava tijekom nekoliko godina** kako bi se prikupilo dovoljno namjenskih sredstava. Prema čl. 49. Zakona o proračunu, namjenski prihodi mogu se prenositi u sljedeću proračunska godina ako u prethodnoj nisu iskorišteni. Osnovno pravilo njihova korištenja je da su naplaćeni i raspoloživi, a mogu se izvršavati i iznad planiranih iznosa ako je izvršen osnovni uvjet naplate.

8. NAMJENA SREDSTAVA OD PRODAJE STANOVA NA KOJIMA JE POSTOJALO STANARSKO PRAVO KOD PRORAČUNSKIH KORISNIKA

Tijekom prve četiri godine primjene Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, drugim pravnim osobama pod kojima se podrazumijevaju i proračunski korisnici, ostalo je 80 % sredstava od prodanih stanova. Preostalih 20 % sredstava trebali su koristiti u svrhu dodjele nepovratne pomoći za otplate stambenih kredita i za kreditiranje pod povoljnim uvjetima pribavljanja stanova za potrebe svojih radnika.

Od kolovoza 1995. godine primjenjuje se izmijenjena odredba Zakona. Čl. 29. Zakona propisuje kada je prodavatelj stana poduzeće ili druga pravna osoba koja je vrijednost stanova uračunala u vrijednost društvenog kapitala, tom **prodavatelju pripada 35 % novca od prodaje stana** kod uplate odjednom odnosno kod svake obročne otplate, a 65 % novca uplaćuje se na državni proračun.

Shodno tome, Zakonom o prodaji stanova **proračunskim korisnicima nije određena namjena korištenja dijela uplaćenih sredstava od prodaje stanova**. Namjena korištenja određena je čl. 70. Zakona o proračunu.

Sredstva od prodaje nefinancijske imovine koriste se za kapitalne rashode, a kapitalnim rashodima smatraju se rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine i dodatna ulaganja u nefinansijsku imovinu.

Shodno tome, **od 35 % ostvarenih sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo**, proračunski korisnici mogu:

- **nabavljati nefinansijsku imovinu razreda 0 i planirati u finansijskom planu/rebalansu finansijskog plana rashode razreda 4 uključujući i podskupinu 451 – dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini**
- **nabavljati usluge tekućeg i investicijskog održavanja odjeljka 3232 i materijal za tekuće i investicijsko održavanje odjeljka 3224.**

Proračunski korisnici najčešće nisu bili u situaciji prodavati stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, a ako su ih prodavali onda se radilo o manjem broju stanova temeljem kojih su i sredstva od njihove prodaje ostvarivana u manjem iznosu.

Stoga se preporučuje njihovo „rezerviranje“ ili „čuvanje“ kako bi ih kumulirali iz godine u godinu, prikupili veći iznos sredstava te ih utrošili za važne nabave. Opravданje za ovakvo postupanje propisano je čl. 48. do 51. Zakona o proračunu.

Prihodi od prodaje nefinansijske imovine su namjenski prihodi te se mogu prenijeti u sljedeću godinu ako u prethodnoj nisu iskorišteni. Preneseni prihodi od prodaje stanova mogu se koristiti sljedeće proračunske godine, čak i ako nisu planirani finansijskim planom. Ova fleksibilnost odnosi se i na uplaćene prihode od prodaje stanova tijekom proračunske godine, mogu se trošiti čak i ako nisu planirani finansijskim planom.

Proračunskim korisnicima koji ostvaruju prihode od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo preporučuje se donošenje odluke o raspodjeli rezultata kojim određuju namjenu trošenja prenesenog viška prihoda. Prema čl. 82. Pravilnika, saldo na kraju godine utvrđuje se prema aktivnostima i izvorima financiranja, a u ovom slučaju bitan je izvor financiranja namjenski prihodi koji sadrži sljedeće stavke:

	Izvor financiranja	Višak ili manjak prihoda za 2017. godinu	Preneseni rezultat iz prethodnih godina	Ukupno rezultat za raspodjelu
Namjenski prihodi	Sufinanciranje cijene usluge školske kuhinje	7.761,00	13.800,00	21.561,00
	Prodaja stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo	4.125,93	46.389,07	50.515,00
	HZZ za stručno osposobljavanje bez zasnovanja radnog odnosa	-8.662,50	8.662,50	0,00
	Kapitalne donacije	-3.000,00	3.000,00	0,00
	Tekuće donacije	0,00	0,00	0,00
	Ukupno:	224,43	71.851,57	72.076,00

Temeljem iskazanog rezultata prema izvoru financiranja namjenski prihodi, proračunski korisnik može donijeti odluku o raspodjeli rezultata kojom će odlučiti o utrošku sredstava dobivenih od preostalih 35 % sredstava od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo.

Ako se odlukom određuje korištenje viška prihoda u tekućoj proračunskoj godini, u tom slučaju donošenje odluke ima utjecaj na povećanje ili smanjenje rashoda ili prihoda tekuće proračunske godine odnosno na izmjene i dopune finansijskog plana, naravno u skladu sa Zakonom o proračunu i drugim propisima iz područja proračuna.

Primjer: Korištenje prenesenog viška prihoda od nefinansijske imovine iz prethodnih godina i uravnoteženje finansijskog plana zbog povećanja rashoda tekuće godine

Školski odbor je nakon usvajanja finansijskih izvješća za 2017. godinu donio Odluku o raspodjeli rezultata kojom se dio prenesenog viška namjenskih prihoda u iznosu 50.515,00 kuna i 38.179 kuna vlastitih prihoda planira za dodatno ulaganje na nefinansijskoj imovini. Preostala sredstva za energetsku obnovu priskrbit će se iz Fonda za zaštitu okoliša u iznosu 511.306 kuna pa se rebalansom povećavaju kapitalni prihodi od izvanproračunskih fondova za navedeni iznos.

Budući da škola u svom finansijskom planu nije planirala poziciju rashoda za dodatno ulaganje na nefinansijskoj imovini u iznosu 50.515 kuna, potrebno je izmijeniti i dopuniti finansijski plan za 2018. godinu.

Temeljem članka 82. stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (Nar. nov. br. 124/2014., 115/2015., 87/2016. i 3/2018.) i čl. ____ Statuta osnovne škole _____, školski odbor _____ na sjednici održanoj 29. svibnja 2018. godine donio je sljedeću

ODLUKU O RASPODJELI REZULTATA

I.

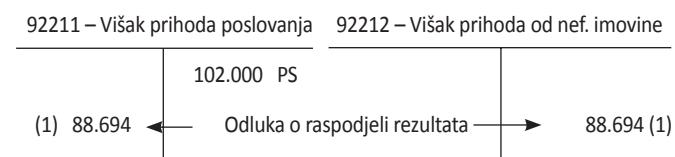
Nakon evidentiranja Odluke o raspodjeli rezultata od 19. veljače 2018. godine, preostali višak prihoda poslovanja iznosi 102.000 kuna i iskazan je na računu 92211, a prema izvorima financiranja izgleda ovako:

- Opći prihodi i primici – manjak 8.255 kuna
- namjenski prihodi – višak 72.076 kuna
- vlastiti prihodi – višak 38.179 kuna

II.

1. Dio viška od redovnog poslovanja na računu 92211 u iznosu 88.694 kune ostvaren namjenskim prihodima u iznosu 50.515 kuna i vlastitim prihodima u iznosu 38.179 kuna koristit će se za dodatno ulaganje u nefinansijsku imovinu – energetsku obnovu fasade škole.
2. Preostala sredstva za energetsku obnovu priskrbit će se iz Fonda za zaštitu okoliša u iznosu 511.306 kuna pa se rebalansom povećavaju kapitalni prihodi od izvanproračunskih fondova za navedeni iznos.
3. Višak redovnog poslovanja na računu 92211 zadužuje se za iznos 88.694 kuna, a odobrava se višak prihoda od nefinansijske imovine za dodatna ulaganja na nefinansijskoj imovini.

Temeljem donesene Odluke o raspodjeli rezultata knjiženja su sljedeća:

Raspoređeni višak prihoda od nefinansijske imovine koristit će se na kraju godine prilikom utvrđivanja rezultata od nefinansijske imovine kada će se prebijati i s manjkom prihoda od nefinansijske imovine. Manjak će biti rezultat knjiženja rashoda dodatnih ulaganja na nefinansijskoj imovini razreda 4 u iznosu 600.000 kuna. Djelomično će se manjak pokriti korekcijom rezultata – kapitalnim prijenosima – kapitalnim prihodima od izvanproračunskog fonda zaštite okoliša, a ostatak s prenesenim viškom prihoda od nefinansijske imovine. Na kraju 2018. godine, temeljem energetske obnove fasade škole neće biti iskazanog manjka u bilanci.

Načelom uravnoteženosti iz čl. 7. Zakona o proračunu, ako se tijekom proračunske godine zbog izvanrednih i nepredviđenih okolnosti smanje prihodi i primici odnosno povećaju rashodi i izdatci, **proračun odnosno finansijski plan mora se uravnotežiti** pronalaženjem novih prihoda i primitaka odnosno smanjenjem predviđenih rashoda i izdataka. Uravnoteženje proračuna provodi se tijekom proračunske godine **izmjenama i dopunama proračuna odnosno finansijskog plana** prema postupku za donošenje proračuna.

IZMJENA FINANCIJSKOG PLANA ZA 2018. GODINU

PRIHODI/RASHODI TEKUĆA GODINA	Financijski plan za 2018.	Povećanje/smanjenje	Tekući plan za 2018.
PRIHODI UKUPNO	10.454.000	511.306	10.965.306
PRIHODI POSLOVANJA	10.431.000	511.306	10.965.306
PRIHODI OD PRODAJE NEF. IMOVINE	23.000	-	23.000
RASHODI UKUPNO	10.454.000	600.000	11.054.000
RASHODI POSLOVANJA	10.028.000	-	10.028.000
RASHODI ZA NEFINANCIJSKU IMOVINU	426.000	600.000	1.026.000
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	0	-88.694	-88.694

VIŠKOVI/MANJKOVI	Financijski plan za 2018.	Povećanje/smanjenje	Tekući plan za 2018.
UKUPAN DONOS VIŠKA/MANJKA IZ PRETHODNE(IH) GODINA	0	+102.000	+102.000
VIŠAK IZ PRETHODNE GODINE KOJI ĆE SE RASPOREDITI	0	+88.694	+88.694
RAČUN FINANCIRANJA	Financijski plan za 2018.	Povećanje/smanjenje	Tekući plan za 2018.
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	0	0	0
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	0	0	0
NETO FINANCIRANJE	0	0	0
VIŠAK / MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0	0	0

Rebalansom finansijskog plana potrebno je otvoriti nove pozicije, nove rashode i izdatke ili povećati iznose već postojećih stavki rashoda i izdataka tekuće 2018. godine.

9. EVIDENCIJA PRODANIH STANOVA UZ OBROČNU OTPLATU

Kao što je ranije navedeno, plaćanje cijene stana moglo se ugovoriti odjednom ili obročnom otplatom. Kada je plaćanje cijene stana ugovoreno obročnom otplatom, rok otplate nije mogao biti duži od 32 godine odnosno 384 rate.

Budući da je vrijeme prodaje stanova obilježila visoka inflacija koja je rezultirala razlikama u određivanju cijene stanova, već su u listopadu 1992. godine donesene su izmjene Zakona oko određivanja cijene stana.

Izmijenjenim Zakonom **određivanje cijene stana vezano je uz konvertibilnu valutu – njemačku marku DEM**. Za preračunavanje hrvatskih dinara u njemačku marku primjenjivao se srednji tečaj Hrvatske narodne banke.

Prodavatelji stanova bili su obvezni izmijeniti odredbe ugovora o prodaji stana uz obročnu otplatu sklopljenim do dana stupanja na snagu izmijenjenog Zakona na način da se vrijednosti izražene u HRD preračunaju u DEM prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan sklapanja osnovnog ugovora.

Primjer određivanja cijene stana iz Ugovora:

Ukupna cijena stana za otplatu u HRD	13.265.014
Ukupna cijena stana za otplatu u DEM	17.740,80
Broj rata:	336
Iznos mjesecne rate u HRD	39.479
Iznos mjesecne rate u DEM	52,80

Obveza kupca bila je najčešće do 8-og u mjesecu uplatiti u HRD protuvrijednost mjesecne rate u DEM prema srednjem tečaju HNB na dan uplate za svaki sljedeći mjesec. Shodno tome, **svaka uplaćena rata trebala je biti uplaćena u protuvrijednosti rate izražene u njemačkim markama DEM**.

Iz navedenoga proizlazi zaključak da su prodavatelji stana obvezni provoditi **kontrolu uplaćenih iznosa** od strane kupca preračunavajući svaku uplaćenu ratu u hrvatskim dinarima s njemačkom markom prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan uplate.

Tablica: preračun uplata obročne otplate u HRD i preračun u DEM iz 1993.godine iz kojeg je vidljiva rastuća inflacija:

PREGLED OBROČNE OTPLATE ZA STAN NA KOJEM JE POSTOJALO STANARSKO PRAVO			
Analitički račun	771014		
Kupac stana:	TERZIĆ KATICA		
Adresa:	Slavonski Brod, Naselje Kralja Tomislava 1/2		
Datum ugovora:	19. 1. 1993.		
Cijena stana iz ugovora	13.265,014 HRD	17.740,80 DEM	
Iznos mjesecne rate	39,479 HRD	52,80 DEM	
Broj rata:	336		
Datum uplate	Uplata u HRK	Srednji tečaj HNB za DEM na dan uplate	Uplata u DEM prema srednjem tečaju HNB
5. 5. 1993.	64,10	1,21400	52,80
7. 6. 1993.	78,88	1,56800	50,31
8. 7. 1993.	86,20	1,96500	51,87
6. 8. 1993.	101,92	2,34900	51,42
8. 9. 1993.	152,56	3,04700	50,07
8. 10. 1993.	208,69	4,44400	46,96
19. 11. 1993.	195,73	3,70702	52,80
UKUPNO:	888,08		356,23

Prema primjeru pregleda obročne otplate za stan, kupac je otplatio 7 rata stana odnosno 888,08 HRK. Prema Ugovoru o prodaji stana na kojem postoji stanarsko pravo, rata stana izražena u njemačkim markama iznosi 52,8 DEM pa je za 7 rata stana kupac trebao platiti 369,60 DEM. Kupac je prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke uplatio samo 356,23 DEM odnosno 13,37 DEM uplatio je manje.

Prvoga dana 2002. godine, točnije od **1. siječnja 2002. godine** Njemačka, kao zemlja članica Europske unije uvela je **EUR kao gotovinsko sredstvo plaćanja** u novčanicama i kovanicama kojim je zamjenila svoju njemačku marku. EUR-0 je zajednička valuta velikog dijela država članica Europske unije i jedan od glavnih simbola europske integracije. Službeno je uveden 1. siječnja 1999., no prve tri godine bio je virtualna valuta, a tek 2002. godine pušten je u optjecaj.

Zamjena njemačke valute DEM u novu valutu EUR obavljena je primjenom tečaja 1 EUR = 1,95583 DEM.

Za otplatu stana na kojima postoji stanarsko pravo u ratama izraženim u njemačkim markama bilo je potrebno **saldo potraživanja za prodani stan u DEM na dan 31. prosinca 2001. godine preračunati u EUR.**

Tablica: Primjer preračunavanja potraživanja za prodani stan iz DEM u EUR na dan 1. 1. 2002.

Kupac stana	Potraživanje za prodani stan na dan 31. 12. 2001.		Potraživanje za prodani stan u EUR
	U KN-srednji tečaj HNB 1DEM = 3,768237 kn	U DEM	
Ostojić Katarina	27.728,20	7.358,40	3.762,29
Đaković Josip	42.570,53	11.297,20	5.776,17
Šoronda Slavko	21.162,42	5.616,00	2.871,42
Terzić Katika	45.869,24	12.172,60	6.223,75
Bujas Ivan	22.199,06	5.891,10	3.012,07
Ukupno:	159.529,45	42.335,30	21.645,70

S početkom 2002. godine **svaku uplaćenu ratu u kunama za prodani stan trebalo je preračunavati u EUR primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke važećem na dan uplate.**

Kupci stana vrlo često uplaćuju isti iznos kuna za svaku mjesecnu ratu pa je u slučajevima velike fluktuacije tečaja kune velika razlika u odnosu na EUR.

PREGLED OBROČNE OTPLATE ZA STAN NA KOJEM JE POSTOJALO STANARSKO PRAVO			
Analitički račun	771014		
Kupac stana:	TERZIĆ KATICA		
Adresa:	Slavonski Brod, Naselje Kralja Tomislava 1/2		
Datum ugovora:	19. 1. 1993.		
Cijena stana iz ugovora	13.265,014 HRD	17.740,80 DEM	9.070,73 EUR
Iznos mjesecne rate	39,479 HRD	52,80 DEM	27,00 EUR
Broj rata:	336		

Datum uplate	Uplata u HRK	Srednji tečaj HNB za EUR na dan uplate	Uplata u EUR prema srednjem tečaju HNB
26. 1. 2004.	200,00	7,70925	25,94
29. 3. 2004.	200,00	7,38909	27,07
29. 4. 2004.	400,00	7,56465	52,88
20. 5. 2004.	200,00	7,40218	27,02
29. 6. 2004.	200,00	7,36298	27,16
29. 7. 2004.	200,00	7,38353	27,09
2. 9. 2004.	200,00	7,37904	27,10
29. 9. 2004.	200,00	7,53032	26,56
29. 10. 2004.	200,00	7,49083	26,70
3. 12. 2004.	400,00	7,56565	52,87
UKUPNO:	2.400,00		320,39

Prema primjeru iz tablice kupac stana trebao je za 2004. godinu uplatiti 324 EUR-a (12 mjeseci x 27 EUR rata stana), a uplatio je 320,39 EUR pa se pojavljuje razlika manje uplaćene obveze od 3,71 EUR.

10. USKLAĐENJE POTRAŽIVANJA ZA PRODANE STANOVE NA DAN 31. 12. 2017. GODINE PREMA SREDNJEM TEČAJU HNB-a

Prema čl. 45. st. 3. **Zakona o deviznom poslovanju** (Nar. nov., br. 96/2003., 140/2005., 132/2006., 150/2008., 92/2009., 133/2009., 153/2009., 145/2010., 76/2013.), za iskazivanje potraživanja u stranim sredstvima plaćanja na dan 31. prosinca proračunske godine, obveznici proračunskog računovodstva dužni su provesti **usklađivanje prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke**. Dakle, usklađenje se provodi na dan bilance kada se prema podacima o potraživanjima u glavnoj knjizi koje su iskazane u stranoj valuti evidentira razlika između knjigovodstvenog stanja i kunske protuvrijednosti strane valute prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan izvještavanja.

Usklađivanje se provodi radi ujednačenosti podataka svih pravnih osoba za statističke potrebe i izrade platne bilance Republike Hrvatske prema istovjetnom tečaju, srednjem tečaju Hrvatske narodne banke.

www.rif.hr

Tablica: Knjigovodstveno usklađenje potraživanja za prodane stanove na kojima postoji stanarsko pravo na dan 31. 12. 2017. godine

Kupac stana	Potraživanje za prodani stan na dan 31. 12. 2017.		Usklađeno potraživanje prema srednjem tečaju HNB na dan 31. 12. 2017. 1 EUR = 7,513648 kn	Razlika za knjiženje
	Knjigovodstveno stanje u kunama	U EUR-ima		
Ostojić Katarina	11.889,79	1.598,16	12.008,01	118,22
Đaković Josip	44.410,35	5.937,59	44.612,96	202,61
Šoronda Slavko	18.674,78	2.496,60	18.758,57	83,79
Terzić Katica	53.785,27	7.184,22	53.979,70	194,43
Bujas Ivan	1.677,97	233,95	1.757,82	79,85
Ukupno:	130.438,16	17.450,52	131.117,06	678,90

Ovaj administrativni postupak usklađenja tečaja na dan 31. 12. predstavlja nerealiziranu tečajnu razliku te se prema čl. 80. st. 1. Pravilnika evidentira preko promjena u vrijednosti imovine i skupine 915 budući da usklađenje tečaja utječe na vrijednost imovine, a nije rezultat aktivnosti odnosno transakcija.

Knjiženje: Usklađenje tečaja EUR-a prema srednjem tečaju HNB na dan 31. 12. 2017. godine

17211 Potraživanje od prodaje stanova	97211 Obračunati prihodi od prodaje stanova	91511 Promjene u vrijednosti imovine
so 130.438,16 (1) 678,90	130.438,16 so 678,90 (1a)	(1a) 678,90
131.117,06	131.117,06	678,90 (1)

Potraživanja od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo - 17211 evidentirano je na dugovnoj strani, a protustavku ima na obračunatim prihodima od prodaje stanova na 97211 na potražnoj strani. Usklađenje tečaja valute prema srednjem tečaju HNB-a na dan 31. 12. 2017. godine provodi se povećanjem potraživanja na 17211 i osnovnog računa 91511 promjena u vrijednosti imovine, ali i povećanjem obračunatih prihoda na 97211 na potražnoj strani te ponovo promjena u vrijednosti imovine na osnovnom računu 91511.

FINANCIJSKO UPRAVLJANJE EU PROJEKATA ZA PRORAČUNSKE KORISNIKE I NEPROFITNE ORGANIZACIJE

Zagreb, 12. lipnja 2018.

Dvorana HZRFD, Zagreb, Jakova Gotovca 1/II (kod Kvaternikovog trga) [početak 9,30 sati](#)

Program:

- 1. Financijsko upravljanje EU projekta**
  - Financijska pravila za EU projekte u Hrvatskoj
  - Hodogram pripreme za provedbu Eu projekata
  - Kako koristiti komunikacijske alate u projektnom timu
- 2. Uloga finansija i računovodstva u EU projektu**
  - Indikatori uspjeha finančija i računovodstva u EU projektu
  - Dokumentiranje revizijskog traga
  - Kontrola prihvatljivih troškova
  - Postupak nabave
  - Imovina, evidentiranje, označavanje i ispravak vrijednosti
  - Evidencija vremena, obračun plaće i naknada
  - Bankovno poslovanje
  - Upravljanje troškovima projekta
  - Novčani tijek projektnih sredstava
  - Uloga i važnost financijskog izvještavanja, rokovi i vrste financijskih izvještaja
  - Revizija EU projektnih troškova
  - Evaluacija EU projekta
- 3. Porezni aspekti na EU projekte u Republici Hrvatskoj**
  - Korisnici projekta u sustavu i izvan sustava PDV-a
  - Kada je PDV prihvatljiv trošak
  - Obveze PDV-a:
    - o temeljem tuzemnog prijenosa porezne obveze
    - o kada isporuku na području Hrvatske obavlja i dobavljač
  - Obveza obračuna PDV-a kod korištenja usluga stranih poreznih obveznika
  - Porezni aspekt isplata naknada troškova službenog puta
  - Oporezivanje isplata honorara iz sredstava EU programa

- 4. Knjigovodstveno evidentiranje EU projekata**
  - Računovodstveni aspekt "predfinanciranja"
  - Pravila za priznavanje prihoda za EU izvore u proračunskom računovodstvu
  - Primjena podskupine 638 – pomoći temeljem prijenosa EU sredstava i podskupine 639 – prijenosi između proračunske korisnika istog proračuna
  - Prijenos EU sredstava partnerima u projektu
  - Uputa MFIN-a oko knjigovodstvenog evidentiranja EU projekata financiranih iz ES fondova
  - Knjigovodstveno evidentiranje projekata prekogranične suradnje
  - Novina u knjigovodstvenom evidentiranju ERASMUS + programa
  - Priznavanje prihoda i rashoda EU projekata u neprofitnom računovodstvu

Javnopravna tijela kao obveznici PDV-a

Kada prema članku 6. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, poreznim obveznicima smatraju se i javnopravna tijela koja, osim poslova iz djelokruga javne funkcije, obavljaju i gospodarsku djelatnost. Ako javnopravno tijelo obavlja gospodarsku djelatnost i od te djelatnosti ostvaruje prihode u iznosu većem od praga za ulazak u sustav PDV-a, obvezao se upisati u registar poreznih obveznika. U članku autorica piše o obvezama javnopravnih tijela (tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima) kao obveznika PDV-a.

1. UVOD

Zakonom o porezu na dodanu vrijednost¹, u članku 6. određen je pojam poreznog obveznika te se poreznim obveznikom smatra svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Tako se poreznim obveznicima, između ostalih, smatraju i tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima čak i u slučaju kada ubir pristojbe, naknade i druga plaćanja u vezi s obavljanjem djelatnosti ili transakcija u okviru svog djelokruga ili ovlasti i to samo u slučaju kada bi obavljanje navedenih djelatnosti (iz djelokruga ili ovlasti) dovelo do znatnog narušavanja tržišnog natjecanja. O tome rješenje donosi Porezna uprava temeljem potvrde tijela nadležnog za tržišno natjecanje (Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja). Međutim, ako ova tijela obavljaju gospodarsku djelatnost (djelatnost izvan djelokruga javnih ovlasti) tada su se obvezna upisati u registar obveznika PDV-a od 1. siječnja sljedeće godine u odnosu na godinu u kojoj su ostvarili prihode od oporezive gospodarske djelatnosti u iznosu većem od 300.000,00 kuna.

2. OPOREZIVA DJELATNOST JAVNOPRAVNIH TIJELA

Javnopravna tijela (tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima) smatraju se poreznim obveznicima u slučaju da obavljaju djelatnosti sadržane u Dodatku I. Zakona o PDV-u i to:

1. telekomunikacijske usluge
2. isporuku vode, plina, električne energije i grijanja
3. prijevoz dobara
4. lučke usluge i usluge zračnih luka
5. prijevoz putnika
6. isporuku novih dobara proizvedenih za prodaju
7. transakcije u vezi s poljoprivrednim proizvodima koje obavljaju poljoprivredne interventne službe u skladu s propisima o zajedničkoj organizaciji tržišta tih proizvoda
8. organizacija trgovачkih sajmova i izložbi
9. skladištenje

10. djelatnosti pravnih osoba koje se bave komercijalnim oglašavanjem

11. djelatnosti putničkih agencija i

12. vođenje trgovina za potrebe osoblja, zadruga, industrijskih kantina i slično.

Prema članku 5. Pravilnika o PDV-u, **popis djelatnosti iz Dodatka I. proširen** je još i za djelatnosti iskorištavanja materijalne ili nematerijalne imovine (**najam, zakup i slično**), osim ako ih obavljaju u zanemarivom opsegu (manja vrijednost od 300.000,00 kn). Ako je javnopravno tijelo u prethodnoj godini ostvarilo prihode od navedene gospodarske djelatnosti u iznosu većem od 300.000,00 kuna obvezno se je od početka sljedeće godine upisati u registar obveznika PDV-a. Oporezive isporuke jesu i iznajmljivanje "društvenih domova", davanje u zakup nekretnine za obavljanje turističke djelatnosti (zakup kampa, odmarališta i sličnih objekata). Međutim, **davanje u koncesiju (npr. pomorskog dobra, javnih garaža i parkirališta, javnih cesta i sl.) te davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta ne smatra se gospodarskom djelatnošću** i ne ubraja se u iznos od 300.000,00 kuna.

Važno je istaknuti da se prema pismu Središnjeg ureda Porezne uprave od 6. prosinca 2013.² u iznos od 300.000,00 kuna ne ubraju prihodi od sljedećih djelatnosti javnopravnih tijela:

- najam stanova za koje najmoprimac plaća zaštićenu najamninu koja se smatra negospodarskom djelatnošću, kao i najam stanova za koji se slobodno ugovara najammina, ali se u ovom slučaju radi o gospodarskoj djelatnosti koja je oslobođena PDV-a temeljem članka 40. Zakona o PDV-u
- iznajmljivanje otvorenog prostora na sajmištu
- zakup poljoprivrednog zemljišta neovisno o tome radi li se o zakupu državnog poljoprivrednog zemljišta ili poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu tijela obzirom da se radi o korištenju općih ili drugih dobra za koje je određeno da su dobra od interesa za Republiku Hrvatsku
- zakup javnih površina za postavu kioska, štandova, montažnih objekata koji su u naravi isti kioscima, pokretnih radnji, uslužnih naprava, naprava za zabavu, ugostiteljskih terasa **obzirom da se radi o površini koja je javno dobro**

¹ Nar. nov., br. 73/13., 148/13., 143/14. i 115/16.

² Broj klase: 410-19/13-01/312, urudžbeni broj: 513-07-21-01/13-13 od 6. prosinca 2013., objavljeno u Riznici 1/14., str. 65.

- naknada za davanje koncesije radi korištenja zemljišta u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina
- naknada za pravo građenja objekata vodoopskrbe
- naknada za korištenje grobnih mjesta
- naknada za održavanje groblja, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost
- prihodi od usluge sahrane (otvaranje grobnica, iskop groba)
- izdavanje rješenja za izgradnju betonskih okvira
- naknada za korištenje mrtvačnice, osim kada tu djelatnost obavlja vlastiti pogon kao komunalnu djelatnost
- naknade od koncesija koje se daju prijevoznicima (npr. taxi prijevoznicima)
- naknade od koncesije koje se daju pogrebnim poduzećima (prijevoz umrlih osoba i njihovo smještanje u mrtvačnicu može obavljati samo osoba koja ima tu koncesiju)
- naknade od koncesija koje se daju dimnjačarima
- komunalna naknada
- naplata parkiranja (međutim, ako naplatu parkiranja obavlja komunalno trgovačko društvo u vlasništvu JLP(R)S radi se o oporezivoj isporuci)
- zakup mjesta na tržnicama (stolovi na tržnicama) (međutim, ako uslužu obavlja komunalno trgovačko društvo u vlasništvu JLP(R)S radi se o oporezivoj isporuci)
- ekološka renta obzirom da se ne smatra isporukom već odštetom i
- ostale slične djelatnosti.

3. OBVEZE JAVNOPRavnIH TIJELA KAO OBVEZNika PDV-a

3.1. Obvezne porezne evidencije

Kao obveznici PDV-a, javnopravna tijela obvezna su osigurati evidenciju u knjigama primljenih (ulaznih) (Knjiga U-RA) i izdanih (izlaznih) računa (Knjiga I-RA) te u knjigovodstvu sve potrebne podatke koji omogućuju ispravno i pravovremeno obračunavanje i plaćanje PDV-a. Temeljem članka 83. Zakona, porezni obveznik mora osigurati podatke o obvezi PDV-a za uplatu i uplatiti PDV te o potraživanju za povrat pretporeza i njegovoj naplati.

Za obračunsko razdoblje sastavlja se porezna prijava i na propisanom obrascu (Obrazac PDV) dostavlja se nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 20.-og u mjesecu za prethodno obračunsko razdoblje (mjesечно ili tromjesečno). Rok za upлатu PDV-a po poreznoj prijavi je najkasnije do kraja mjeseca za prethodni mjesec odnosno prethodno tromjeseče.

Obračunska razdoblja mogu biti mjesечna i tromjesečna. Tromjesečni porezni obveznik može biti onaj porezni obveznik koji je u prethodnoj godini imao vrijednost isporuka s PDV-om ispod 800.000,00 kuna (s PDV-om). Kod utvrđivanja vrijednosti od 800.000 kuna polazi se od vrijednosti isporuka u okviru gospodarske djelatnosti.

Ako porezni obveznik obavlja transakcije s državama članicama EU, o navedenim isporukama/nabavama vodi sljedeće posebne evidencije:

- nabavi (stjecanju) dobara i primljenim uslugama iz drugih država članica i o tome sastavlja izvještaj na Obrascu PDV-S - *Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU*
- isporuci i stjecanju novih prijevoznih sredstava - za koje se porezna obveza prenosi na stjecatelja

- isporukama dobara i usluga u drugu državu članicu EU i o tome sastavlja izvještaj na Obrascu ZP - *Zbirna prijava za isporuke dobara i usluga u druge države članice EU*.

Obrazac PDV-S odnosno Obrazac ZP podnose se zajedno s Obrascem PDV do 20.-og u mjesecu za prethodni mjesec. Ako javnopravno tijelo obavlja transakcije s EU mora biti mjeseci porezni obveznik.

Osim navedenih transakcija s EU, potrebno je voditi posebne evidencije i za tuzemni prijenos porezne obveze (primljene građevinske usluge), posebnu evidenciju o plaćenom PDV-u pri uvozu i posebnu evidenciju o primljenim uslugama od poreznih obveznika izvan EU za koje dolazi do prijenosa porezne obveze.

Javnopravno tijelo kao porezni obveznik može isti obračunavati i plaćati prema vrijednosti naplaćenih naknada ako je u prethodnoj godini ostvarilo vrijednost isporuka u iznosu manjem od 3 mil. kuna bez PDV-a. Porezni obveznik koji izabere obračun PDV-a prema naplaćenim naknadama o tome mora obavijestiti nadležnu ispostavu Porezne uprave najkasnije do 15. siječnja tekuće godine. Za javnopravno tijelo koje PDV plaćaju prema naplaćenim naknadama, porezna obveza nastaje kada je naknada za oporezivu isporuku naplaćena odnosno pravo na pretporez ostvaruje se tek kada su plaćeni računi dobavljačima.

3.2. Obveza izdavanja i sadržaj računa

Javnopravno tijelo kao obveznik PDV-a za svaku isporuku u okviru gospodarske djelatnosti moraju izdati račun s obračunanim PDV-om i sadržajem računa propisanim člankom 79. Zakona, ako se izdaje račun drugoj pravnoj osobi, a ako se račun izdaje krajnjem potrošaču (građaninu) njegov je sadržaj propisan člankom 63. Općeg poreznog zakona³. Javnopravna tijela **nisu obveznici primjene Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom**⁴, što znači da nemaju obvezu provoditi postupak fiskalizacije izdanih računa, osim u slučaju kada su obveznici poreza na dobit.

Ako se izdaju računi za obavljene isporuke u okviru javnih ovlasti, iako se za većinu ovih prihoda uobičajeno izdaju rješenja, na računu treba stajati napomena: „PDV nije obračunan temeljem članka 6. st. 5. Zakona o PDV-u“ (npr. račun za uslužu parkiranja, zakup javne površine i sl.) Za dio gospodarske djelatnosti u slučaju kada javnopravno tijelo zbog isporuka ispod 300.000,00 kuna nije obveznik PDV-a, na računu za ove isporuke treba napisati napomenu:

„PDV nije obračunan temeljem članka 90. Zakona o PDV-u.“

Ako se ispostavlja račun za najam stambenog prostora i radi se o slobodno ugovorenoj najamnini na računu treba stajati napomena „Oslobodeno PDV-a čl. 40. st. 1. t. l) Zakona o PDV-u“. Za isporuku sportskim klubovima i drugim osobama koje se sportom bave profesionalno ili amaterski stavlja se napomena „Oslobodeno PDV-a, čl. 39. st. 1. t. m) Zakona o PDV-u“. U slučaju kada se zaračunavaju kamate na pozajmice može biti napomena „Oslobodeno PDV-a čl. 40. st. 1. t. b) Zakona o PDV-u.“

Primjerice, JLP(R)S kao porezni obveznik u poreznim prijavama (Obrazac PDV) iskazuju sljedeće isporuke:

- prihod od najma stambenog prostora slobodno ugovorenja najamnina, prihod od kamata, najam sportskih terena osobama koje se bave sportom profesionalno ili amaterski i dr. iz čl. 39. ili 40. Zakona o PDV-u (na rednom broju I. 8. Tuzemne isporuke oslobođene PDV-a)

³ Nar. nov., br. 115/16.

⁴ Nar. nov., br. 133/12.

- vrijednost oporezivih isporuka po stopama 5, 13 ili 25 % (na rednim brojevima II. 1, II. 2 i II. 3. Isporuke dobara i usluga u RH).

Prihodi koji ne predstavljaju naknadu za isporuku - ne iskazuju se u obrascu. Kada se radi o jedinici lokalne samouprave kao obvezniku PDV-a, polazeći od čl. 68. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Nar. nov., br. 19/13. - pročišćeni tekst - 123/17.), JLP(R)S može ostvarivati sljedeće prihode:

- općinski, gradski odnosno županijski porezi, pirez, naknade, doprinosi i pristojbe
- prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava
- prihodi od trgovачkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu odnosno u kojima ima udio ili dionice
- prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom
- udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom
- sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu
- drugi prihodi određeni zakonom.

Od navedenih mogućih prihoda JLP(R)S samo se prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava trebaju pratiti u okviru evidencija PDV-a, što znači da će se samo navedeni prihodi iskazati u Obrascu PDV i to na rednom broju oslobođenih odnosno oporezivih isporuka.

Ako javnopravno tijelo ostvaruje donacije po bilo kojoj osnovi, **donacija nije naknada za isporuku** i ne iskazuje se u PDV obrascu. Za razliku od donacije, **prihodi od sponzorstva** predstavljaju naknadu za naplaćenu uslugu promidžbe temeljem sklopljenog sponzorskog ugovora. Naknada za uslugu promidžbe je oporeziva isporuka pa je javnopravno tijelo za ovu naknadu obvezno izdati račun s obračunom PDV-a.

Ako javnopravno tijelo naplaćuje **prihode po osnovu naknade štete po bilo kojoj osnovi** - ovaj prihod ne podliježe oporezivanju jer ne predstavlja naknadu za isporuku nego odštetu koja se ne iskazuje u Obrascu PDV. Isto tako **nаплаћене затезне камате** nisu naknada za isporuku nego temeljem čl. 25. st. 5. Pravilnika o PDV-u predstavljaju odštetu i ne oporezuje se i ne iskazuje u Obrascu PDV.

Prihodi od tečajnih razlika, prihodi od dividendi i udjela u dobiti, prihodi od donacija i darova (za koje nije pružena isporuka), ne predstavljaju naknadu za isporuku i ne iskazuju se u evidencijama PDV-a te se ne uzimaju u obzir prilikom izračuna postotka za podjelu pretporeza.

4. NASTANAK OPOREZIVOG DOGAĐAJA I OBVEZA OBRAČUNA PDV-a

Kod javnopravnih tijela kao obveznika PDV-a, oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a nastaje kada su dobra isporučena ili usluge obavljene odnosno po naplati ako je odabran taj način obračuna PDV-a. U slučaju naplate predujmom, obveza obračuna PDV-a na primljeni iznos predujma nastaje u trenutku primitka predujma. Za primljeni predujam mora se izdati račun (sukladno čl. 159. st. 1. Pravilnika o PDV-u). Ne mora se izdati račun za predujam, ako je do roka za podnošenje prijave PDV-a za obračunsko razdoblje, u kojem je primljen predujam, izdan račun za obavljenu isporuku. Primjerice za primljeni predujam 8. lipnja, za koji je obavljena isporuka 8. srpnja, porezni obveznik ne mora izdati račun za predujam ako je do dana podnošenja obračuna za razdoblje u kojem je primljen predujam

izdan račun o isporuci. **Međutim, obveza obračuna PDV-a nastaje u mjesecu primitka predujma (u primjeru u lipnju).**

Važno je napomenuti da za predujmove primljene prije ulaska poreznog obveznika u sustav PDV-a nije bilo obveze obračuna PDV-a na primljeni predujam, međutim, po obavljenoj isporuci nakon ulaska u sustav PDV-a bit će to isporuka na koju treba obračunati PDV bez obzira na činjenicu da je naplaćeno predujmom dok primatelj još nije bio obveznik PDV-a. Isto tako ako je npr. grad ili općina primila predujam u obliku ulaganja u prostor koji je predmet ugovora o najmu po osnovu čega je JLP(R)S postala porezni obveznik, protekom mjeseca u kojem je usluga najma obavljena treba izdati račun o isporuci s obračunom PDV-a i napomenom da je naplaćeno predujmom.

5. PRAVO NA ODBITAK PRETPOREZA

5.1. Gospodarska i negospodarska djelatnost javnopravnog tijela i podjela pretporeza

Djelatnost javnopravnog tijela može se podijeliti na nepoduzetnički dio (negospodarski) za koji se ne smatra poreznim obveznikom i nema pravo na odbitak pretporeza i na poduzetnički dio (gospodarski) po osnovu kojega može postati obveznik PDV-a.

Poduzetnička djelatnost javnopravnog tijela može biti:

- **oporeziva djelatnosti** s pravom na odbitak pretporeza i
- **oslobođena djelatnost** bez prava na odbitak pretporeza (npr. najam stambenog prostora, usluge usko povezane uz sport ili tjelesni odgoj ako se one obavljaju osobama koje se bave sportom ili sudjeluju u tjelesnom odgoju, financijske usluge - npr. prihod od kamata po osnovu pozajmica).

Kada se utvrđuje pravo na pretporez kod ovih specifičnih poreznih obveznika najprije se nabave dijele na nabave za nepoduzetničku djelatnost za koju se pretporez ne može odbiti i na nabave za poduzetničku djelatnost za koju se pretporez može odbiti samo ako je za potrebe oporezive poduzetničke djelatnosti. Većina javnopravnih tijela imaju podjelu samo na negospodarsku i gospodarsku djelatnost. To su ona javnopravna tijela koja u okviru gospodarske djelatnosti obavljaju samo oporezive isporuke. Podjela pretporeza u ovom se slučaju obavlja **temeljem određenog ključa kojeg mora utvrditi sam porezni obveznik**.

Kod javnopravnih tijela kao obveznika PDV-a koji pored oporezivih obavljaju i oslobođene isporuke, pravo na odbitak pretporeza **utvrđuje se najprije podjelom na nepoduzetnički i poduzetnički dio** - podjela prema ključu (prema fizičkim pokazateljima), a tek nakon toga, **poduzetnički dio dijeli se na oporezive i oslobođene isporuke** - podjela prema odnosu oporezivih u ukupnim isporukama od gospodarske djelatnosti ("pro rata"). Prema članku 137. stavak 2. Pravilnika o PDV-u, kada se određena isporuka kod primatelja u beznačajnom dijelu koristi za poslovne svrhe, smatra se da je isporuka u cijelosti obavljena u nepoduzetničke svrhe. Nasuprot tome, ako će se isporučeno dobro ili usluga u cijelosti ili skoro u cijelosti koristiti u poduzetničke svrhe, smatra se da je isporuka u cijelosti obavljena u poduzetničke svrhe.

Kod utvrđivanja prava na odbitak pretporeza za nepoduzetnički i poduzetnički dio polazi se od odredbe članka 139. stavka 3. Pravilnika o PDV-u, prema kojemu za svaki ulazni račun treba utvrditi hoće li se nabava koristiti u poduzetničke ili nepoduzetničke svrhe.

Ako je moguće utvrditi udjel korištenja u nepoduzetničke svrhe, pretporez se mora podjeliti prema svrzi uporabe na dio koji se može i na dio koji se ne može odbiti (podjela prema utvrđenom ključu). Ovaj se način razgraničenja provodi ako se radi o nekretninama (ključ podjele najčešće je broj m² koji se koristi za nepoduzetnički odnosno

poduzetnički dio djelatnosti) odnosno kada se radi o pokretnim dobrima tada se podjela određuje količinski po broju, mjeri ili težini, isto tako kod usluga. Problem podjele pretporeza nastaje kod onih ulaznih računa koje je nemoguće propisati izravno jednoj ili drugoj djelatnosti, primjerice, računi za režijske troškove (grijanje, struja, voda, najamnina i sl.). U ovom slučaju za svaki ulazni račun, koji se ne može izravno pripisati gospodarskoj odnosno negospodarskoj svrsi, treba naći ključ podjele pretporeza.

Skreće se pozornost na odredbu članka 137. stavak 4. Pravilnika o PDV-u prema kojoj ako podjela nije moguća po broju, mjeri ili težini, a primljena isporuka se prema odluci poreznog obveznika u cijelosti uključuje u poslovne svrhe, u tom slučaju radi se o korištenju dobara poslovne imovine u privatne ili druge neposlovne svrhe odnosno o uslugama obavljenima uz naknadu koje podliježu oporezivanju kao izuzimanje za privatne potrebe.

Podjela pretporeza, prema određenom ključu koji je bio poznat u trenutku nabave, je konačna, za razliku od podjele temeljem "pro rate" koja se primjenjuje tijekom godine kao privremeni postotak koji se obvezno usklađuje na kraju godine.

Primjer 1: Podjela pretporeza prema fizičkim pokazateljima (prema ključu)

Grad X - u sustavu PDV-a ima u vlasništvu nekretninu čiji dio daje u zakup kao poslovni prostor, a u drugom dijelu obavlja javnu funkciju. Prema ugovoru o najmu iznajmljuje se 60 % prostora, a 40 % m² služi za potrebe gradske uprave. Prema primjeru Grad X pretporez po ulaznim računima treba podijeliti prema fizičkim pokazateljima (u primjeru prema m² korištenog prostora) temeljem toga

- poduzetnički dio 60 % (može se odbiti u cijelosti)
- nepoduzetnički dio 40 % (ne može se odbiti).

Prema pismu Središnjeg ureda Porezne uprave od 31. siječnja 2014.⁵ "U vezi s utvrđivanjem udjela korištenja, napominje se da je kao ključ moguće za svaku zgradu koristiti omjer korištenja poslovnih prostora (prema metrima kvadratnim) za obavljanje djelatnosti koja podliježe oporezivanju i isporuka u okviru ovlasti i djelokruga rada koje ne podliježu oporezivanju. Jednako tako ovisno o tome što je tijelu jednostavnije i prihvatljivije ključ se ne mora nužno utvrđivati za svaku zgradu posebno, nego za sve zgrade ukupno, ali odluku o tome na koji će način utvrđivati omjer korištenja treba donijeti svakoj tijelo."

5.2. Oslobođene isporuke i podjela pretporeza prema postotnom učeštu oporezivih u ukupnim isporukama (utvrđivanje "pro rate")

Javnopravno tijelo može imati i isporuke koje su po članku 39. odnosno 40. Zakona, oslobođene PDV-a (npr. prihodi od ugovornih kamata za dane pozajmice - ne odnosi se na zatezne kamate koje predstavljaju odštetu, usluge najma stambenog prostora, usluge usko povezane uz sport ili tjelesni odgoj što ih obavljaju osobama koje se bave sportom ili sudjeluju u tjelesnom odgoju). Kako se radi o poreznom oslobođenju bez prava na odbitak pretporeza, osim razgraničenja nabava koje se odnose na nepoduzetničku i poduzetničku djelatnost, iznose pretporeza za koji se može dokazati da se odnose na poduzetničku djelatnost treba podijeliti na dio koji se može odbiti i na dio koji se ne može odbiti (na način iz članka 62. Zakona - prema % podjele). Ova druga podjela radi se po onim ulaznim računima

koji se odnose djelomično za obavljanje oporezivih, a djelomično za oslobođene isporuke.

Ulagni račun ili dio ulaznog računa koji se odnosi na gospodarsku djelatnost u ovom se slučaju dijele na:

1. **ulazne račune** koji se odnose na oslobođene isporuke (po članku 39. i 40. Zakona, npr. najam stambenih prostorija) i za koje **nije dopušten** odbitak pretporeza
2. **ulazne račune** koji se odnose na oporezive isporuke i za koje **je dopušten** odbitak **pretporeza u ukupnom iznosu** i na
3. **ulazne račune** koji se ne mogu izravno pripisati oslobođenim odnosno oporezivim isporukama i za koje postoji **obveza podjele ulaznog pretporeza**.

Većina javnopravnih tijela imat će priznavanje pretporeza za dio poduzetničke djelatnosti upravo na način propisan u članku 137. Pravilnika o PDV-u (po „ključu“), dok će mali dio njih još dodatno dijeliti ulazni pretporez na dio koji se odnosi na oporezive isporuke i dio koji se odnosi na isporuke koje su po članku 39. i 40. Zakona oslobođene PDV-a (po „pro rati“).

Uvjeti i način podjele pretporeza u slučaju obavljanja oporezivih i oslobođenih isporuka (po „pro rati“), propisani su člankom 62. Zakona odnosno čl. 138. Pravilnika. **Iznos pretporeza** koji se odnosi na isporuke dobara i usluge za koje je dopušten odbitak, a koji se ne može izravno pripisati tim isporukama temeljem knjigovodstvene i druge dokumentacije, **određuje se na godišnjoj razini kao postotak ("pro rata")** koji se dobije prema sljedećoj formuli:

$$\text{Ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a od transakcija za koje je dopušten odbitak} \\ \text{podjele pretporeza} = \frac{\text{Ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a od transakcija uključenih u brojnik i transakcija za koje nije dopušten odbitak pretporeza te iznos subvencija, osim onih koje su izravno povezane s cijenom isporuka dobara ili usluga iz članka 33. stavak 1. Zakona}}{\text{Ukupna vrijednost godišnjih isporuka (prometa) bez PDV-a od transakcija uključenih u brojnik i transakcija za koje nije dopušten odbitak pretporeza te iznos subvencija, osim onih koje su izravno povezane s cijenom isporuka dobara ili usluga iz članka 33. stavak 1. Zakona}} \times 100$$

Za izračun postotka prava na odbitak pretporeza ("pro rata"), u formulu treba uključiti samo prihode od gospodarske djelatnosti. Prihodi koji ne predstavljaju gospodarsku djelatnost nego prihodi po osnovu javne funkcije ne uključuju se u izračun postotka podjele pretporeza.

Postotak koji se dobije iz odnosa oporezivih i ukupnih isporuka zaočružuje se naviše do sljedećeg cijelog broja. Primjerice, ako je dobiveni postotak 2,1 zaokružuje se na 3 %.

Godišnji postotak za podjelu pretporeza u tekućoj godini izračunava se temeljem vrijednosti isporuka iz prethodne godine. Ova je podjela samo privremena, a **usklađuje se u zadnjem obračunu u godini**⁶ temeljem ukupne godišnje vrijednosti isporuka a usklađenje se radi u zadnjem obračunu u godini. Privremeni postotak koji se koristi tijekom godine izračunan je temeljem vrijednosti isporuka u prethodnoj godini.

Kod izračuna godišnjeg postotka za podjelu pretporeza, **ne uzimaju se u obzir:**

- iznos prometa koji se odnosi na isporuke gospodarskih dobara koja porezni obveznik koristi za obavljanje svoje gospodarske djelatnosti
- iznos prometa koji s odnosi na povremene isporuke nekretnina
- iznos prometa koji se odnosi na povremene financijske transakcije iz članka 40. stavak 1. točke b) do g) Zakona.

⁵ Broj klase: 410-19/13-01/312, urudžbeni broj: 513-07-21-01/14-27, od 31. siječnja 2014.

⁶ Obračun za prosinac ili za razdoblje listopad-prosinac ako se radi o tromjesečnom poreznom obvezniku.

Ako se radi o javnopravnom tijelu koje u okviru gospodarske djelatnosti obavlja oporezive i isporuke koje su po članku 39. odnosno 40. Zakona, oslobođene PDV-a iznos pretporeza po računima koji se nisu mogli pripisati ni oslobođenim ni oporezivim isporukama, pretporez treba podijeliti prema % za podjelu utvrđenom prethodno navedenoj formuli.

Primjer 2: Podjela pretporeza prema "pro rati" - udio oporezivih u ukupnim isporukama

Grad X koji je ušao u sustav PDV-a od 1. siječnja 2017. po osnovu najma nekretnina, ima u vlasništvu 3 nekretnine. Prvu nekretninu Grad koristi za obavljanje javne funkcije (50 % m²) i daje u najam kao poslovni prostor (50 % m²). Pretporez koji se odnosi na troškove javne funkcije (negospodarski dio) prema omjeru korištenja (50 %) ne može se odbiti i 50 % pretporeza koji se odnosi na gospodarski dio može se odbiti. Druge dvije nekretnine Grad iznajmljuje dijelom kao poslovni prostor, a dijelom kao stambeni prostor. Tijekom 2017. godine imao je vrijednost oporezivih isporuka u iznosu 300.000,00 kuna (poslovni najam) te oslobođenih 50.000,00 kn (prihodi od najma stambenog prostora). Za podjelu pretporeza po ulaznim računima koji se ne mogu izravno pripisati oporezivim ni oslobođenim isporukama, koristi se % (pro rata) utvrđena prema članku 62. Zakona:

$$\% \text{ podjele pretporeza} = \frac{300.000 \times 100}{300.000 + 50.000} = 85,7 = 86\%.$$

Podjela pretporeza po računu za potrešeni plin u I. nekretnini (podjela po „ključu“):

Račun dobavljača: 2.400,00 i 600,00 kn PDV-a. PDV se može odbiti u visini 300,00 kn jer se odnosi na gospodarski dio poslovanja, a 300,00 kuna se ne može odbiti jer se odnosi na negospodarsku funkciju (ključ je omjer korištenja nekretnine 50%).

Podjela pretporeza po računu za potrešeni plin u II. i III. nekretnini:

Ove se nekretnine iznajmljuju u poslovne i stambene svrhe (tj. ukupno za gospodarsku djelatnost) pa pretporez treba utvrditi na sljedeći način (podjela po „pro rati“):

Račun dobavljača: 2.000,00 i 500,00 PDV

500,00 x 86 % = 430,00 PDV koji se može odbiti

500,00 x 14 % = 70,00 PDV koji se ne može se odbiti.

Postotak za podjelu pretporeza koji je utvrđen prema podacima iz prethodne godine samo je privremeno pravo na odbitak pretporeza, pa je porezni obveznik obvezan ovaj odbitak uskladiti u zadnjem obračunu PDV-a za određenu godinu (u primjeru za 2018. godinu), nakon što temeljem odnosa oporezivih i ukupnih isporuka u toj godini, utvrdi stvarni postotak za podjelu pretporeza.

Za dio zajedničkih troškova (npr. troškova administracije) također treba napraviti podjelu na poduzetnički i nepoduzetnički dio, a nakon toga na poduzetnički dio treba primijeniti postotak izračunan prema navedenom primjeru.

Primjer 3: Primjer podjele pretporeza prema fizičkim pokazateljima (prema ključu) i prema "pro rati"

Grad X ima nekretninu koja služi za obavljanje javne funkcije dok se dio iznajmljuje u poslovne, a dio u stambene svrhe. Nekretnina se u ovom slučaju koristi:

- 40 % m² - za potrebe gradske uprave (uključivo i dio stambenog prostora sa zaštićenom najamninom)
- 40 % m² - iznajmljuje se kao poslovni prostor
- 20 % m² - iznajmljuje se kao stambeni prostor (slobodno ugovoren na najamninu).

- **podjela pretporeza**
- **I. podjela** - prema fizičkim pokazateljima (u primjeru prema m² korištenog prostora)
  - nepoduzetnički dio 40 % (ne može se odbiti)
  - poduzetnički dio 60 % (može se odbiti ali uz uvjete II. podjele)
- **II. podjela** - prema udjelu oporezivih u ukupnim isporukama
  - izračun % za podjelu prema čl. 62. st. 2. Zakona o PDV-u

Račun za potrošeni plin 2.000,00 + PDV 500 kn

- I. podjela - nepoduzetnički dio 40 % m² → 500 x 40 % = 200 kn (ne može se odbiti)
- II. podjela - poduzetnički dio 60 % → 500 x 60 % = 300 kn koje treba podijeliti prema "pro rati" na dio koji se odnosi na oporezive i dio na isporuke oslobođene PDV-a ("pro rata" prema izračunu iz primjera 2.)
  - 86 % može se odbiti = 258,00
  - 14 % ne može se odbiti = 42,00.

Podjela pretporeza prema „pro rati“ obavlja se u slučaju najma nekretnine u poslovne i stambene svrhe ili npr. kada se sportska dvorana dijelom daje u najam u sportske svrhe (oslobođenje prema čl. 39. Zakona), a dijelom u ostale svrhe.

Pravo na odbitak pretporeza sukladno čl. 133. st. 1. Pravilnika o PDV-u ostvaruje se u obračunskom razdoblju u kojem je primljena isporuka i za koju je primljen račun najkasnije do roka za podnošenje Obrasca PDV (do 20.og u mjesecu za prethodnji).

Primjer 4:

Isporuka primljena 28. 6. i za tu isporuku porezni obveznik ima račun na kojem je naveden datum izdavanja 8. 7.. Račun je primljen do 10. 7. pa se pravo na pretporez može koristiti u obračunu za lipanj. Ako račun nije primljen do roka za podnošenje Obrasca PDV, pretporez se može koristiti tek u mjesecu u kojem je račun primljen.

Ako se radi o poreznom obvezniku koji se opredijelio da porez plaća prema vrijednosti naplaćenih naknada tada i pravo na pretporez ostvaruje po ulaznim računima koji su plaćeni.

6. POREZNA OSNOVICA

Porezna osnovica za obračun PDV-a je naknada za isporučeno dobro ili obavljenu uslugu koja ne sadrži PDV. Kada se iz naknade u kojoj je sadržan PDV utvrđuje iznos PDV-a primjenjuje se preračunana stopa PDV-a (za stopu 25 % preračunana stopa je 20 %).

Osnovica za obračun PDV-a je sve što je prodavatelj zaračuna (naplatio) od kupca. U osnovicu ne ulaze prolazne stavke (primjerice, takse plaćene u ime i za račun stranke, iznosi naplaćeni u ime i za račun drugoga - npr. kod komunalnog društva koje uz isporuku vode naplaćuje komunalnu naknadu u ime i za račun jedinice lokalne samouprave, komunalna naknada predstavlja prolaznu stavku koja ne podliježe oporezivanju). Isto tako popusti iskazani na računu umanjuju osnovicu za obračun PDV-a.

U slučaju naknade za najam prostora osnovica za obračun PDV-a je:

- naknada za najam
- naknadom za najam smatra se i prefakturiranje režijskih troškova (struja, voda, pričuva itd.), osim u slučaju kada se zaračunava prema stvarnoj potrošnji.

Komunalna naknada, naknada za vodu - podliježe oporezivanju - nije prolazna stavka jer je dio naknade za najam. Isto tako kod prefakturiranja telefonskih troškova - naknada za radijsku frekvenciju podliježe oporezivanju kao naknada za najam.

Ako se kod troškova najma prefakturira trošak potrošene vode i električne energije za koje je propisana snižena stopa 13%, samo ako se prefakturira iznos prema stvarno utrošenom a temeljem podataka koje daje posebno brojilo o trošku pojedinog najmoprimca može se primijeniti stopa PDV-a 13% jer se radi o isporuci električne energije odnosno vode prema stvarnoj potrošnji najmoprimca kojemu se prefakturira trošak. Međutim, ako se ne može izmjeriti stvarna potrošnja kod prefaktiranja se ne bi mogla primijeniti snižena stopa PDV-a nego se primjenjuje 25 % kao na dio naknade za najam.

Primjer 5: Obračun PDV-a prilikom prefakturiranja režijskih troškova

Općina B iznajmljuje ukupni prostor što znači da za režijske troškove tog prostora ima pravo na pretporez u ukupnom iznosu. Ugovoren je najamnina 3.000,00 kn, a troškovi režija po računima koji glase na Općinu B, ali najmodavac nema posebno ugrađeno brojilo koje prati njegovu potrošnju te mu se troškovi režija (struja, voda, čistoća) fakturiraju u paušalnom iznosu.

Npr. račun za električnu energiju: 1.300,00 kn, pretporez 100 %, tj. 130,00.

Račun za najamninu za lipanj/2018:	
najamnina	3.000,00
<u>troškovi režija</u>	<u>1.000,00</u>
osnovica za PDV	4.000,00
<u>PDV 25 %</u>	<u>1.000,00</u>
Ukupno	5.000,00

7. NAJAMNINA BEZ NAKNADE ILI NIŽA OD TRŽIŠNE VRIJEDNOSTI

U slučaju najma bez naknade načelno bi postojala obveza obračuna PDV-a, jer je usluga bez naknade obavljena u nepoduzetničke svrhe. Međutim, ako se radi o poslovnim prostorima za koje pri nabavi nije korišten pretporez u cijelosti ili djelomično, nisu zadovoljeni uvjeti iz čl. 8. st. 1. t. a) Zakona o PDV-u da se to iznajmljivanje bez naknade smatra uslugom obavljenom uz naknadu. Stoga u ovom slučaju nema obveze PDV-a (jer pri nabavi nije korišten pretporez).

Kako je porezna osnovica za obračun PDV-a uvijek naknada za obavljenu isporuku, u slučaju obavljanja usluge zakupa uz naknadu nižu od tržišne, porezna osnovica bit će ta ugovorena naknada. Međutim, prema čl. 33. st. 9. Zakona o PDV-u propisano je u kojim se slučajevima osnovica ipak mora utvrditi u visini tržišne vrijednosti. To je slučaj kada se radi o isporuci povezanim osobama, a primatelj povezana osoba nema pravo na odbitak pretporeza u cijelosti (npr. javnopravno tijelo daje ustanovi čiji je osnivač u najam prostor uz naknadu koja je niža od tržišne, a koja nema pravo na odbitak pretporeza - u ovom slučaju naknadu bi trebalo utvrditi u visini tržišne najamnine).

Tržišna vrijednost sukladno čl. 33. st. 10. Zakona o PDV-u je iznos kojeg bi kupac u trenutku isporuke trebao platiti isporučitelju prema načelu nenarušavanja tržišnog natjecanja.

Primjer 6:

Grad X iznajmljuje prostor knjižnici čiji je osnivač, po cijeni koja je niža od tržišne. Knjižnica je ustanova u kulturi koja obavlja oslobođene isporuke, bez prava na odbitak pretporeza pa ga ne može odbiti kao pretporez, što znači da će PDV koji je obračunao Grad kao najmodavac u cijelosti ostati u državnom proračunu. Da je Grad kao porezni obveznik obračunao PDV na tržišnu vrijednost (koja je veća) prihod proračuna bio bi veći. Međutim, kada bi primatelj usluge najma

bio porezni obveznik koji ima pravo na pretporez u ukupnom iznosu naknada može biti i ispod tržišne vrijednosti jer je u ovom slučaju za državni proračun iznos obračunanog PDV-a neutralan (najmodavcu je to obveza, a najmoprimcu pretporez u ukupnom iznosu).

U slučaju kada JLP(R)S daje poslovni prostor bez naknade (primjerice, mjesnim odborima, Vijećima nacionalnih manjina, RH, županiji, neprofitnim organizacijama i sl.), skreće se pozornost i na odgovor Središnjeg ureda Porezne uprave iz kojeg citiramo:

"Tijela u pojedinim slučajevima svoje poslovne prostore daju bez naknade ili uz minimalnu naknadu u zakup svojim proračunskim korisnicima, osobama kojima su osnivači, korisnicima drugih proračuna ili drugim osobama.

Načelno poreznu osnovicu pri isporuci dobara ili usluga čini naknada koju je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca ili neke druge osobe.

Stoga, ako tijelo daje u zakup bez naknade poslovni prostor za koji pri nabavi ili izgradnji nije koristilo pravo na odbitak pretporeza u cijelosti ili djelomično odnosno ako koristi te poslovne prostore u druge svrhe osim za potrebe obavljanja djelatnosti u okviru svoje ovlasti, tada se ne radi o isporukama uz naknadu koje podliježu oporezivanju PDV-om.

Ako tijelo daje u zakup poslovni prostor pri čemu je zakupnina minimalna, napominjemo da utvrđivanje porezne osnovice za obračun PDV-a ovisi o tome daje li se prostor u zakup povezanim osobama ili trećim osobama.

Naime, ako tijelo daje uz minimalnu naknadu (primjerice 1,00 kuna) u zakup poslovni prostor svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima, kao i drugim osobama kojima je osnivač koji nemaju pravo na odbitak PDV-a u cijelosti, tada poreznu osnovicu za obračun PDV-a čini tržišna vrijednost sukladno članku 33. stavku 9. Zakona. U slučaju da tijelo daje uz minimalnu naknadu u zakup poslovni prostor svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima kao i drugim osobama kojima je osnivač, koji imaju pravo na odbitak PDV-a u cijelosti napominje se da poreznu osnovicu čini ugovorena naknada.

Ako tijelo daje uz minimalnu naknadu (primjerice 1,00 kuna) u zakup poslovni prostor korisnicima drugih proračuna, ili osobama s kojima ne postaje veze temeljem članstva, upravljanja ili vlasništva poreznu osnovicu za zakup prostora čini ugovorena naknada. (Mišljenje MF, klasa: 410-19/13-01/312, ur. br.: 513-07-21-01/14-27, od 31. 1 2014.).

8. OBVEZA PLAĆANJA PDV-a NA GRAĐEVINSKE USLUGE (TUZEMNI PRIJENOS POREZNE OBVEZE)

Javnopravna tijela kao obveznici upisani u registar obveznika PDV-a, obveznici su plaćanja PDV-a temeljem članka 75. stavka 3. Zakona o PDV-u. Radi se o tzv. prijenosu porezne obveze u tuzemstvu, kada za izvedene građevinske radove umjesto izvođača (dobavljača) porez obračunava primatelj usluge (investitor). I u slučaju da javnopravno tijelo građevinske radove „prefakturira“ na najmoprimca ili drugog suinvestitora kao poreznog obveznika također ispostavlja račun s prijenosom porezne obveze.

9. OBVEZA PDV-a NA STJECANJE DOBARA IZ DRUGIH DRŽAVA ČLANICA I NA PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA IZ INOZEMSTVA

9.1. Stjecanje dobara iz druge države članice

Porezni obveznici koji su upisani u registar obveznika PDV-a pa tako i javnopravna tijela jesu porezni obveznici za nabave dobara iz drugih

država članica bez obzira na prag stjecanja, ako se radi o nabavi dobara od poreznih obveznika. Dobavljač iz druge države članice, javnopravno tijelo se deklarira kao porezni obveznik, pa dobavljač neće zaračunati PDV, ali javnopravno tijelo kao stjecatelj ima obvezu obračuna PDV-a na stjecanje iz druge države članice, uz korištenje pretporeza ovisno o tome radi li se o nabavi s pravom na odbitak pretporeza. Prije bilo koje transakcije s Europskom unijom, javnopravno tijelo u sustavu PDV-a, treba od Porezne uprave zatražiti dodjelu PDV identifikacijskog broja.

9.2. Primljene usluge iz inozemstva

Polazeći od općeg pravila oporezivanja usluga, primatelj usluge u Hrvatskoj, pa tako i javnopravna tijela koja su upisana u registar obveznika PDV-a, jesu porezni obveznici kod korištenja usluga ino poduzetnika (iz druge države članice ili iz trećih zemalja), ako se radi o uslugama za koje je propisano mjesto oporezivanja prema sjedištu primatelja usluge odnosno ako se radi o uslugama za koje je propisano mjesto oporezivanja u tuzemstvu. U ovom slučaju porezna obveza se prenosi na primatelja usluge temeljem članka 75. st. 1. točka 6. odnosno članka 75. stavka 2. Zakona o PDV-u. Obvezu obračuna PDV-a na usluge ino poduzetnika imaju javnopravna tijela upisana u registar obveznika PDV-a tako i ona koja to nisu, ali se pod određenim uvjetima u ovu svrhu smatraju osobama registriranim za potrebe PDV-a.⁷

Porezna obveza na usluge ino poduzetnika utvrđuje se na način da se iskazuje porezna obveza u poreznoj prijavi uz pravo na odbitak pretporeza u istom obračunskom razdoblju (samo obračunski, bez novčanog toka). Međutim, pravo na odbitak pretporeza iskazuju samo u iznosu za koje imaju pravo.

Za usluge primljene od poreznih obveznika sa sjedištem u drugoj državi članici, primatelj usluge u Hrvatskoj mora podnijeti posebnu poreznu prijavu (Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU - Obrazac PDV-S).

⁷ Javnopravna tijela koja nisu upisana u registar obveznika PDV-a imaju obvezu obračuna PDV-a na usluge koje su im obavili porezni obveznici iz drugih država članica samo ako imaju PDV identifikacijski broj po osnovu toga što su prešle ili odustale od praga stjecanja dobara iz drugih država članica.

Osim usluga za koje se pri oporezivanju primjenjuje osnovno načelo, za vrlo mali broj usluga pruženih poreznom obvezniku propisana su izuzeća od osnovnog načела. Tako u izuzeća spadaju usluge u vezi s nekretninama koje se oporezuju prema mjestu gdje se nalazi nekretnina. Sljedeća skupina usluga koje spadaju u izuzeća jesu usluge u kulturi i njima slične usluge. Mjestom obavljanja usluga pristupa kulturnim, umjetničkim, sportskim, znanstvenim, obrazovnim, zabavnim i sličnim događanjima (izložbe, sajmovi, pomoćne usluge u vezi s tim pristupom), smatra se mjesto **gdje se ta događanja stvarno odvijaju**. Primjerice, ako javnopravno tijelo plaća kotizaciju za sudjelovanje na konferenciji u inozemstvu, ova se usluga oporezuje prema mjestu gdje se konferencija održava, što znači da se radi o usluzi za koju ne treba platiti PDV u Hrvatskoj.

10. ZAKLJUČAK

Javnopravna tijela koja su u sustavu PDV-a osim što su obveznici obračuna i plaćanja PDV-a na isporuke dobara i usluga u okviru gospodarske djelatnosti, obveznici su PDV-a po osnovu tuzemnog prijenosa porezne obveze prema čl. 75. st. 3. Zakona o PDV-u (za građevinske radove), zatim na stjecanje dobara iz druge države članice bez obzira na prag stjecanja te su obveznici obračuna PDV-a na usluge koje su im obavili porezni obveznici iz drugih država članica kao i na one koje su im obavili porezni obveznici iz trećih zemalja ako se radi o uslugama koje se oporezuju prema sjedištu poreznog obveznika primatelja odnosno ako se radi o uslugama čije je mjesto oporezivanja u Hrvatskoj (npr. usluge na nekretnini koje obavi porezni obveznik bez sjedišta u Hrvatskoj).⁸

POZIVOM NA BROJ 060 680 680

Informirajte se o:

Aktualnim pitanjima s područja poreza, računovodstva i financija trgovačkih društava, proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija

- **Porez na dohodak,**
- **Porez na dodanu vrijednost**
- **Porez na dobit**
- **Računovodstvo i sastavljanje finansijskih izvještaja**
- **Radno i trgovačko pravo**

Radno vrijeme usluge: radnim danom od 13:00 do 15:00 sati

Cijena poziva za 060 brojeve: s fiksne mreže 6,99 kn, s mobilne mreže 8,41 kn (u cijenu je uključen PDV.)
Operator usluge s posebnom tarifom: Hrvatski telekom

Prema rasporedu rada po danima pokrivamo slijedeća područja:

Ponedjeljak: računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija, javna nabava

Utorak: plaće i porez na dohodak, radno i trgovačko pravo

Srijeda: računovodstvo trgovackih društava, porez na dobit i PDV

Četvrtak: plaće i porez na dohodak, radno i trgovačko pravo

Petak: računovodstvo trgovackih društava, porez na dobit i PDV

Porezna obilježja naknade za prijevoz u javnim i državnim službama

Sklapanjem Dopune Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (sklopljena je 15. svibnja 2018.) izjednačena su prava javnih službenika i namještenika koji ostvaruju pravo na naknadu troškova prijevoza u svoti većoj od propisanog neoporezivog iznosa, s pravima zaposlenih u državnim službama. Naime, ova važeća kolektivna ugovora imaju identične odredbe o visini naknade troškova prijevoza za dolazak na posao, ali je za državne službe od početka primjene bilo određeno da se naknada za prijevoz smatra neto primitkom, što podrazumijeva da doprinosi i porez na dohodak na oporezivi dio naknade povećavaju rashode poslodavca. U javnim službama je takva odredba ugrađena u tekst TKU-a za javne službe u svibnju 2018., sklapanjem Dopune.

Stranke TKU-a za javne službe ugovorile su primjenu dopunjeno teksta TKU-a od 1. prosinca 2017. godine.

1. NAKNADA ZA PRIJEVOZ JE ODREĐENA U NETO IZNOSU

Službenici i namještenici zaposleni u državnim i javnim službama od 1. prosinca 2017. godine ostvaruju pravo na naknadu troškova prijevoza za dolazak na posao i odlazak s posla (naknada za prijevoz) prema uvjetima propisanim u Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (Nar. nov., br. 128/17.; dalje: TKU za javne službe) i Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike (Nar. nov., br. 112/17. i 12/18.; dalje: KU za državne službe). U ova kolektivna ugovora odredbe o naknadi za prijevoz su potpuno identične, a razlika je samo u tome da je u KU za državne službe taj primitak izrijekom određen u neto iznosu.

U cilju izjednačavanja prava zaposlenih u državnim i javnim službama, Vlada RH i jedanaest sindikata potpisnika TKU-a za javne službe zaključili su 15. svibnja 2018. godine **Dopunu** Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (Nar. nov., br. 47/18.; dalje: Dopuna) kojom je dopunjeno čl. 88. TKU za javne službe. Čl. 88. definira koja su materijalna prava ugovorenata TKU-om određena u neto iznosu, pa se nakon ove Dopune određuje da je i naknada troškova prijevoza za dolazak na posao i odlazak s posla propisana čl. 66. TKU-a, određena u **neto iznosu**. S obzirom da se dijelu zaposlenih u javnom sektoru naknada za prijevoz isplaćuje u svoti većoj od neoporezivog iznosa, time je otklonjena dosada prisutna situacija da se iz primitka po toj osnovi zaposleniku javne službe ustežu doprinosi iz plaće, porez na dohodak i prirez. Određivanje naknade za prijevoz u neto iznosu nije izmijenilo porezno obilježje toga primitka u slučaju kada se naknada isplaćuje u svoti iznad neoporezivog iznosa. Razlika preko neoporezivog iznosa se i nadalje u poreznom smislu smatra plaćom, ali sada **neto plaćom**, tako da sva javna davanja iz plaće i na plaću terete ustanovu javne službe.

Ova se dopuna TKU-a za javne službe primjenjuje **od 1. prosinca 2017. godine**, tj. od početka primjene novih pravila kojima

je uređeno pravo službenika i namještenika na naknadu za prijevoz.¹ Ustanove javnih službi obvezne su Dopunu TKU-a za javne službe primjeniti retroaktivno, što podrazumijeva obvezu isplate radnicima razlike naknade za prijevoz i iskazivanje te isplate u obrascu JOPPD.

Dopuna TKU za javne službe nema utjecaja na ostvarivanje prava na naknadu za prijevoz u državnim službama, kod njih nema promjene. Naime, u Kolektivnom ugovoru za državne službe je odmah, pri sklapanju, utanačeno da se ugovorena svota naknade za prijevoz smatra neto primitkom, tako da u slučaju kad visina naknade prelazi propisani neoporezivi iznos, pa se dio naknade za prijevoz isplaćuje kao plaća u poreznom smislu, propisana javna davanja terete poslodavca.

2. NEOPOREZIVA NAKNADA ZA PRIJEVOZ

2.1. Iznos neoporezive naknade za prijevoz

Neoporezivi iznos naknade prijevoza za dolazak na posao radnika i uvjeti neoporezive isplate uređeni su čl. 7. st. 2. t. 29. i t. 30. te st. 33. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. i 128/17.). Naknada za prijevoz je neoporeziva u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesecne odnosno pojedinačne prijevozne karte na relaciji koju radnik prolazi od kuće do posla. Pri tome porezni propisi ne postavljaju uvjet da radnik koristi javni prijevoz, naknada je neoporeziva do toga iznosa neovisno o tome putuje li radnik tim prijevozom. Ako na toj relaciji postoji više mogućnosti korištenja različitih prijevoznih sredstava, npr. vlak i autobus, neoporeziv je iznos u visini cijene bilo kojeg javnog prijevoznog sredstva. Ako prevoze dva ista prijevoznika, ali s različitim cijenama (npr., dva autobusna prijevoznika) neopore-

¹ Opširnije o pravima službenika i namještenika na naknadu za prijevoz prema TKU za javne službe koji je na snazi od 1. prosinca 2017. vidjeti u članku: M. Zuber: Naknada za prijevoz i druga prava uredena TKU-om za javne službe u primjeni od 1. prosinca 2017. godine; časopis RIF-Riznica 11/2018.

ziv je iznos po cijeni bilo kojega od tih prijevoznika (tj. cijena skupljeg prijevoznika je neoporeziva).

Ovisno o prijevoznim tarifama, neoporeziva se naknada može odrediti prema cijeni:

- **mjesечne karte**, u kojem slučaju je neoporeziv cijeli iznos bez obzira koliko dana u mjesecu radnik dolazi na posao (osim ako u određenom mjesecu niti jedan dan nije dolazio na posao) ili
- **sume pojedinačnih karata** za dolazak i odlazak s posla, u kojem slučaju mjesecnu svotu treba utvrditi kao zbroj cijene pojedinačnih karata ovisno o broju dana u koje je radnik dolazio na posao u određenom mjesecu.

Ako na određenoj relaciji **ne prometuju javni prijevoznici**, neoporezivi iznos naknade za prijevoz određuje se u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima postoji organizirani javni prijevoz. I u tom se slučaju neoporezivi iznos može odrediti u visini cijene mjesecne karte ili kao zbroj cijena pojedinačnih karata ovisno o broju dolazaka/odlazaka u određenom mjesecu.

Kad na dijelu relacije od kuće do posla prometuje javni prijevoz, a na dijelu relacije ne prometuje, neoporeziva se naknada određuje kao suma cijene javnog prijevoza na relaciji na kojoj prometuju javni prijevoznici i pretpostavljenog iznosa cijene prijevoza na udaljenosti na kojoj ne prometuju prijevoznici određene prema relaciji slične udaljenosti.

Poslodavac je dužan pribaviti dokaz o cijeni javnog prijevoza na određenoj relaciji. Dokaz može biti javno dostupan cjenik javnog prijevoznika, cijena isprintana s internetskog portala (uz zabilježbu datuma, web stranice i potpis osobe koja je to utvrdila), potvrda javnog prijevoznika, prijevozne karte i dr. Dokaz o cijeni prijevoza ne treba pribavljati svaki mjesec, već samo u slučaju promjene cijene.

Prema Pravilniku o porezu na dohodak ne može se neoporezivo isplatiti naknada za prijevoz radniku koji **cijeli mjesec nije radio**, neovisno o razlogu izostanka (bolovanje, godišnji odmor, plaćeni dopust). No, ako je radnik radio u dijelu mjeseca, za taj mu se mjesec može isplatiti neoporeziva naknada prema cijeni mjesecne karte javnog prijevoznika odnosno iznos koji se izračunava kao zbroj cijena pojedinačnih prijevoznih karata.

Tunelarina i cestarina se ne mogu radniku nadoknaditi kao neoporeziva naknada troškova prijevoza za dolazak na posao, bilo da ih je radnik platio svojim ENC-om, ENC-om u vlasništvu poslodavca, gotovinom ili kreditnom karticom. Ako se radniku nadoknađuje tunelarina i cestarina, taj se primitak u poreznom smislu **u ukupnoj svoti smatra plaćom**.

Primjer 1. - Određivanje neoporezive svote naknade za prijevoz

Na relaciji od prebivališta do mjesta rada radnik prolazi destinaciju od 35 km u svakom pravcu, ukupno 70 km. Postojeći javni prijevoz mu ne omogućava redoviti dolazak na posao prema pravilima propisanim čl. 66. TKU-a za javne službe, pa ostvaruje pravo na naknadu u visini 1,00 kn po km. U mjesecu svibnju koji ima 23 radna dana, radio je 21 dan jer su 1. i 31. svibnja državni blagdani. Za 21 dan ima pravo na naknadu za prijevoz u visini 1.470,00 kn (21 dan x 70,00 kn).

Na relaciji s koje radnik dolazi na posao prometuju vlak i autobus. Cijena mjesecne autobusne karte iznosi 1.100,00 kn, a cijena mjesecne karte vlaka 740,00 kn. Pojedinačna karta autobusa iznosi 28,00 kn, a pojedinačna karta vlaka 22,00 kn.

Za određivanje neoporezive naknade može se koristiti cijena prijevoza autobusom koji je skuplji. Neoporeziva je naknada prijevoza u visini mjesecne karte koja iznosi 1.100,00 kn odnosno u visini zbroja pojedinačnih karata, što za konkretni mjesec iznosi 1.176,00 kn. (28,00 kn x 2 x 21 dan). U ovom primjeru, poslodavac koristi najviši neoporezivi iznos od 1.176,00 kn i uspoređuje s iznosom koji isplaćuje radniku.

Radniku će na ime naknade prijevoza za svibanj neoporezivo isplatiti 1.176,00 kn, a razliku u iznosu 294,00 kn kao neto plaću (razlika do 1.470,00), tako da se iznos od 294,00 kn preračuna u bruto plaću te obračunaju i plate propisana javna davanja.

2.2. Način isplate neoporezive naknade za prijevoz

Iako se prema čl. 92. Pravilnika o porezu na dohodak neoporezivi primici mogu radnicima isplatiti u gotovu novcu, državne i javne službe gotovo bez iznimke naknadu troškova prijevoza isplaćuju donakom novca na radnikov tekući račun, što je u skladu s poreznim propisima.

Prema čl. 172. Ovrnog zakona (Nar. nov., br. 112/12. - 73/17.) neoporeziva naknada za prijevoz se može isplatiti na radnikov tekući račun zaštićen od ovrhe na novčanim sredstvima (naglašavamo: samo neoporezivi dio naknade za prijevoz!).

2.3. Iskazivanje u obrascu JOPPD

Neoporezivi iznos naknade za prijevoz se iskazuje u obrascu JOPPD tako da se na stranici B obrasca za oznaku vrste primitka pod 15.1. koristi šifra **19**. Za neoporezive primitke se obrazac JOPPD može dostaviti bilo kojeg dana od datuma isplate do 15. dana sljedećeg mjeseca. U poljima predviđenima za iskazivanje razdoblja od-do navodi se u kojem je primitak isplaćen. No, ako se npr. neoporeziva naknada za prijevoz za svibanj isplaćuje u lipnju i ako se iskazuje u zasebnom retku, kao razdoblje od-do navodi se razdoblje od 1. 6. 2018. do 30. 6. 2018., iako je riječ o isplati prijevoza za mjesec svibanj.

Ako se neoporeziva naknada za prijevoz isplaćuje zajedno s primitkom koji se smatra plaćom, istoga dana i na isti način, ukupna se isplata mora iskazati u dnevnom obrascu JOPPD, pri čemu se može iskazati u jednom ili u dva retka. Ovisno o tome iskazuje li se ukupni primitak u jednom ili u dva retka na stranici B obrasca JOPPD, u polju predviđenom za iskazivanje razdoblja od-do navode se sljedeći podaci:

- ako se ukupni primitak iskazuje u jednom retku, tada se kao razdoblje navodi razdoblje koje se odnosi na oporezivi dio primitka, tj. razdoblje koje se odnosi na plaću (za mjesecnu plaću - mjesec na koji se odnosi, za ostale primitke - cijela godina)
- ako se oporezivi dio primitka koji se smatra plaćom i neoporezivi iznos iskazuju u zasebnim redcima, za svaki se redak kao razdoblje navodi razdoblje propisano za tu vrstu primitka.

Na primjer, ako se **u lipnju** isplaćuje mjesecna plaća za svibanj i naknada za prijevoz za svibanj 2018., u obrascu JOPPD, na stranici B u poljima 10.1. i 10.2. - razdoblje od-do treba navesti:

- ako se mjesecna plaća i prijevoz iskazuju u istom retku: od 1. 5. 2018. do 31. 5. 2018.
- ako se mjesecna plaća i neoporezivi prijevoz iskazuju u dva retka, tada u retku u kojem je iskazana plaća za svibanj pod razdoblje od-do treba navesti od 1. 5. 2018. do 31. 5. 2018., a u zasebnom retku u kojem je iskazana neoporeziva naknada za prijevoz razdoblje od 1. 6. 2018. do 30. 6. 2018.

3. OPOREZIVA NAKNADA ZA PRIJEVOZ

3.1. Oporezivi dio naknade za prijevoz kao plaća u poreznom smislu

Prema čl. 21. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16.) plaćom se smatraju svi primici koji se isplaćuju radnicima po osnovi radnog odnosa, osim onih za koje je Zakonom i Pravilnikom o porezu na dohodak propisano da se mogu isplati neoporezivo. U čl. 21. st. 1. t. 1.f) Zakona definirano je da se plaćom smatraju svi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku vezano uz radni odnos odnosno uz odnos poslodavca i radnika, bez obzira na oblik i način isplate i bez obzira što je temelj za takvu isplatu.

Slijedom toga, primitak koji se isplaćuje kao naknada za prijevoz u svoti većoj od propisanog neoporezivog iznosa, iako je uređen kolektivnim ugovorom kojemu je ovlaštena stranka Vlada Republike Hrvatske, **u poreznom se smislu smatra plaćom**. Plaća je primitak samo u dijelu koji prelazi neoporezivu svotu propisanu čl. 7. Pravilnika o porezu na dohodak. Plaćom se u ukupnoj svoti smatra tunelarina i cestarina koju poslodavac nadoknađuje ili na drugi način omogućava radniku.²

U oba kolektivna ugovora javnog sektora sada je određeno da se taj iznos smatra **neto svotom plaće**, što obvezuje poslodavca da neto svotu preračuna u bruto iznos plaće (neto svotu uveća za porez na dohodak, prirez i doprinose za mirovinsko osiguranje) i još uveća za propisane doprinose na plaću. Porez na dohodak i prirez treba obračunati kumulativno za sve primitke koji se u poreznom smislu smatraju plaćom, a isplaćuju se u istom mjesecu.

3.2. Oslobođenje od obveze doprinosa na plaću na oporezivi dio naknade prijevoza

Oporezivi dio naknade za prijevoz se prema propisima o obveznim doprinosima smatra **ostalim primicima uz plaću**, iako se isplaćuje za određeni mjesec. Prema čl. 22. Zakona o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08. - 115/16.), ostalim primicima uz plaću smatraju se naknade, nagrade i potpore u dijelu koji prelazi propisane neoporezive svote tih primitaka.

Ako poslodavac za određenog radnika koristi oslobođenje od obveze doprinosa na plaću, bilo prema Zakonu o doprinosima ili prema posebnim propisima (mladi radnik, radnik koji se prvi put zapošjava, radnik stariji do 29 godina koji je dijete poginulog ili nestalog hrvatskog branitelja, radnik s pravom na minimalnu plaću), nema pravo koristiti oslobođenje pri isplati primitaka koji se smatraju ostalim primicima uz mjesecnu plaću. Slijedom toga, poslodavac **nema pravo na oslobođenje od obveze doprinosa na plaću** na primitak po osnovi oporezive naknade za prijevoz. Na oporezivi dio naknade za prijevoz obračunavaju se i plaćaju svi propisani doprinosi iz plaće (20%) i na plaću (17,2%).

² Komisija ovlaštena za tumačenje KU za državne službe izdala je tumačenje sljedećeg sadržaja: „Ako je poslodavac kao najkratcu rutu od mjesta prebivališta/boravišta službenika i namještenečnika do mjesta rada utvrdio relaciju koja obuhvaća cestu s naplatom, službenik i namještenečnik ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza u visini od 1 kune po prijeđenom kilometru i trošak cestarine uz predočenje ispisa elektroničke naplate cestarine na ime zaposlenika“; Tumačenje broj 11/53 od 21. ožujka 2018.; dostupno na stranicama Ministarstva uprave.

Ako se naknada za prijevoz kao ostali primitak uz plaću isplaćuje radniku s pravom na **staž osiguranja s povećanim trajanjem** (policija, vojska, vatrogasci, piloti i dr.), na dio oporezive naknade za prijevoz **ne obračunavaju** se dodatni mirovinski doprinosi za staž osiguranja s povećanim trajanjem.

3.3. Način isplate oporezive naknade za prijevoz

Primitke koji se u poreznom smislu smatraju plaćom, **nije dozvoljeno isplati u gotovu novcu**. Oporezivi dio naknade za prijevoz poslodavac je obvezan doznačiti na radnikov tekući račun. Radnicima koji imaju otvoreni račun na kojemu nije dozvoljena ovrha na novčanim sredstvima (zaštićeni račun), taj se primitak ne smije isplati na zaštićeni račun.

3.4. Iskazivanje oporezive naknade prijevoza u obrascu JOPPD

Oporezivi dio naknade prijevoza se iskazuje u obrascu JOPPD na dan isplate primitka (obrazac se može dostaviti toga dana ili sljedeći radni dan, ali s označom datuma isplate primitka). S obzirom da se radi o primitku koji se prema izričitoj odredbi čl. 22. Zakona o doprinosima smatra ostalim primicima uz plaću (a ne mjesечnom plaćom koja je definirana u čl. 21. Zakona o doprinosima), za oznaku vrste primitka na stranici B pod 6.2. treba koristiti šifru **0021**, a kao razdoblje se navodi cijela godina na koju se primitak odnosi odnosno u kojoj je isplaćen (od 1. 1. 2018. do 31. 12. 2018.). To praktično znači da u svim slučajevima kad se mjesecna plaća i oporezivi dio naknade za prijevoz isplaćuju istoga dana, svaki od tih primitaka mora biti iskazan **u zasebnom retku**.

Na primjer, ako se u lipnju istoga dana isplaćuje mjesecna plaća i naknada za prijevoz za svibanj, s tim da je naknada za prijevoz u jednom dijelu neoporeziva, a u jednom dijelu oporeziva, podatke treba iskazati u JOPPD obrascu na jedan od sjedećih načina:

- mjesecna plaća i oporezivi dio naknade za prijevoz moraju biti u zasebnim redcima na stranici B
- neoporezivi dio naknade za prijevoz može biti iskazan u zasebnom retku, a može u retku u kojem je mjesecna plaća ili u retku u kojem je iskazan oporezivi dio naknade za prijevoz.

3.5. Utjecaj oporezivog dijela naknade prijevoza na druga prava iz radnog odnosa

Oporezivi dio naknade za prijevoz uvećava mirovinsku osnovicu radnika. Ako dva radnika imaju istu plaću, ali jedan od njih prema kolektivnom ugovoru ostvaruje pravo na naknadu prijevoza u svoti koja prelazi neoporezivi iznos, njihova buduća mirovinska prava neće biti jednakata. Radniku kojemu se dio naknade isplaćuje kao plaća, taj iznos **uvećava njegova mirovinska prava**: više mu se novca uplaćuje na osobni račun u obveznom mirovinskom fondu (ako je osiguranik drugog mirovinskog stupnja) i imat će veću osnovicu za određivanje visine mirovine. Njihova mirovinska prava neće biti jednakata, iako možda rade jednakake poslove i primaju jednaku plaću za obavljeni rad.

Oporezivi dio naknade troškova prijevoza ne utječe na osnovicu za određivanje naknade za bolovanje na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Oporezivi dio naknade prijevoza ne utječe ni na visinu naknade plaće koja tereti poslodavca (godišnji odmor, bolovanje na teret poslodavca).

ZORAN VUIĆ, dipl. iur.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
Uprava za politiku javne nabave, Zagreb

Stručni članak UDK 347.7

Računska pogreška u ponudi s primjerima

Zakon o javnoj nabavi (Nar. nov., br. 120/2016., ZJN 2016.), propisuje obvezu naručitelja da tijekom pregleda i ocjene ponuda provjeri računsku ispravnost ponude. U nastavku je dat pregled odredbi ZJN 2016. i Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Nar. nov., br. 65/2017.), koje uređuju pitanja vezana uz računsku pogrešku. Navodi se više primjera iz rješenja Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave u kojima je odlučeno o žalbenim navodima vezanim uz postojanje ili ispravak računske pogreške.

1. RAČUNSKA POGREŠKA - ODREDBE ZJN 2016. I PRAVILNIKA

ZJN 2016., u članku 214. koji sadrži odredbe o jamstvima, određuje mogućnost za naručitelja da od gospodarskog subjekta zahtijeva dostavu propisanih jamstava, a jedno od njih je jamstvo za ozbiljnost ponude. Naplata tog jamstva može biti povezana s računskom pogreškom jer je propisano da isto jamstvo obuhvaća i slučaj neprihvatanja ispravka računske greške.

ZJN 2016. u članku 291. propisuje tijek pregleda i ocjene ponuda od strane naručitelja koji se provodi na način da javni naručitelj, u pravilu, sljedećim redoslijedom provjerava:

1. je li dostavljeno jamstvo za ozbiljnost ponude, ako je traženo te je li dostavljeno jamstvo valjano
2. odsutnost osnova za isključenje gospodarskog subjekta
3. ispunjenje traženih kriterija za odabir gospodarskog subjekta te, ako je primjenjivo, ispunjenje kriterija za smanjenje broja sposobnih natjecatelja
4. ispunjenje zahtjeva i uvjeta vezanih uz predmet nabave i tehničke specifikacije te ispunjenje ostalih zahtjeva, uvjeta i kriterija utvrđenih u obavijesti o nadmetanju te u dokumentaciji o nabavi, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, varijante ponuda i
5. računsku ispravnost ponude.

U članku 294. stavku 3. ZJN 2016. propisano je da, **ako ponuda sadržava računsku pogrešku**, javni naručitelj obvezan je od ponuditelja zatražiti prihvat ispravka računske pogreške, a ponuditelj je dužan odgovoriti u roku pet dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Nadalje, ZJN 2016. u članku 295. propisuje da je javni naručitelj obvezan odbiti ponudu za koju, na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda i provjere uvjeta iz članka 291. ZJN 2016., utvrdi da je **nepравилна**, neprikladna ili neprihvatljiva te na temelju kriterija za odabir ponude odabire ponudu ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu. ZJN 2016. u članku 3. koji sadrži pojmove, u točki 12. određuje **pojam nepravilne ponude**, a to je ponuda koja nije sukladna dokumentaciji o nabavi, ili je primljena izvan roka za dostavu ponuda, ili postoje dokazi o tajnom sporazumu ili korupciji, ili nije rezultat tržišnog natjecanja, ili je naručitelj utvrdio da je iznimno niska, ili **ponuda ponuditelja koji nije prihvatio ispravak računske pogreške**.

U Pravilniku o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave, u članku 5. sadržane su odredbe o Troškovniku

i Ponudbenom listu koje su usko vezane uz mogućnost da ponuda sadrži računsku pogrešku i obvezu naručitelja da provjeri računsku ispravnost ponude.

U pogledu Troškovnika, Pravilnik određuje da je Naručitelj obvezan u dokumentaciji o nabavi priložiti troškovnik u standardiziranom obliku, a iznimno naručitelj dokumentaciji o nabavi može priložiti troškovnik u nestandardiziranom obliku pod uvjetom da se troškovnik može ispunjavati elektronički (primjerice.xls format). EOJN RH stavlja na raspolaganje obrazac troškovnika u standardiziranom obliku na način koji omogućava učitavanje i automatski prijenos sadržanih podataka u sustav.

Troškovnik se sastoji od jedne ili više stavki, a sadrži najmanje sljedeće stupce:

1. tekstualni opis stavke
2. **jedinica mjere** po kojoj se stavka obračunava, a koja može biti izražena u komadima
3. jedinici mase, drugim mernim jedinicama ili paušalu
4. **količina stavke** (točna ili predviđena)
3. **jedinična cijena stavke**
4. **ukupna cijena stavke (umnožak količine i jedinične cijene stavke)**
5. **cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost (zbroj svih ukupnih cijena stavki).**

U pogledu (sadržaja) Ponudbenog lista, Pravilnik određuje da **Ponudbeni list** sadrži:

1. podatke o naručitelju (naziv ili tvrtka, sjedište, OIB)
2. podaci o ponuditelju (naziv ili tvrtka, sjedište, OIB ili nacionalni identifikacijski broj, broj računa, navod o tome je li ponuditelj u sustavu poreza na dodanu vrijednost, poštanska adresa, adresa elektroničke pošte, kontakt osoba ponuditelja, broj telefona i faksa)
3. predmet nabave
4. podatke o podugovarateljima i podatke o dijelu ugovora o javnoj nabavi, ako se dio ugovora o javnoj nabavi daje u podugovor
5. **cijenu ponude bez poreza na dodanu vrijednost**
6. **iznos poreza na dodanu vrijednost**
7. **cijenu ponude s porezom na dodanu vrijednost**
8. rok valjanosti ponude
9. datum i potpis ponuditelja, ako se ponuda dostavlja sredstvima komunikacije koja nisu elektronička.

Ako ponuditelj nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost ili je predmet nabave oslobođen poreza na dodanu vrijednost, u ponudbenom listu, na mjesto predviđeno za upis cijene ponude s porezom na dodanu vrijednost, upisuje se isti iznos kao što je upisan na mjestu predviđenom za upis cijene ponude bez poreza na dodanu vrijednost, a mjesto predviđeno za upis iznosa poreza na dodanu vrijednost ostavlja se prazno.

Pravilnik, u članku 21. sadrži odredbe o provjeri računske ispravnosti ponude. Propisano je da je naručitelj obvezan provjeriti računska ispravnost ponude. **Računske pogreške u troškovniku ili ponudbenom listu** ispravljaju se matematičkim operacijama. Ispravak računske pogreške obavlja se bilješkom na način da je vidljivo koji su dijelovi ponudbenog lista ili troškovnika ispravljeni.

Ako cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku ne odgovara cijeni ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazanoj u ponudbenom listu, **vrijedi cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku.**

U slučaju navedenih računskih pogrešaka iz troškovnika ili ponudbenog lista te računskih pogrešaka vezanih uz porez na dodanu vrijednost, naručitelj je obvezan zahtijevati od ponuditelja **prihvati ispravku računske pogreške.** U zahtjevu naručitelj naznačuje koji dio ponude je ispravljen te novu cijenu ponude izračunatu nakon ispravka. Odgovor ponuditelja na zahtjev za prihvatu ispravku računske pogreške sastavni je dio zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda.

2. PRIMJERI IZ RJEŠENJA DKOM-a

Državna komisija je povodom izjavljenih žalbi u postupcima javne nabave koji se provode temeljem odredbi ZJN 2016., tijekom 2017. i u 2018. godini, donijela veći broj rješenja u kojima se odlučuje o žalbenim navodima koji se odnose na računsku ispravnost ponude. U nastavku se navode dijelovi obrazloženja rješenja DKOM-a koji se odnose na osnovanost takvih žalbenih navoda.

RJEŠENJE DKOM-a KLASA: 564 od 26. rujna 2017., PONIŠTAVA SE ODLUKA O ODABIRU

Žalitelj dalje ukazuje na nezakonite naknadne izmjene troškovnika u ponudi odabranog ponuditelja navodeći da je naručitelj dva puta pozvao odabranog ponuditelja na prihvatu ispravku računske greške, što je zabranjeno. Navodi da je u rješenju Državne komisije od 4. srpnja 2017. godine navedeno da naručitelj računsku ispravnost ponude nije proveo sukladno ZJN 2016., a što je po tvrdnji žalitelja trebao provesti već nakon donošenja rješenja Državne komisije 9. svibnja 2017. godine, što nije učinio. Ističe da se u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda od 20. srpnja 2017. godine navodi da je naručitelj ponovno pozvao odabranog ponuditelja elektroničkim putem na prihvatu ispravku računske greške, što je odabrani ponuditelj prihvatio i osobno 24. srpnja 2017. godine urudžbirao dokumentaciju, što je protivno ZJN 2016. Žalitelj navodi da se u skladu s člankom 21. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave, ispravak računske pogreške obavlja bilješkom na način da je vidljivo koji su dijelovi ponudbenog lista ili troškovnika ispravljeni, dok su u predmetnom troškovniku podaci ispravljeni uporabom korektora u čak tri stavke, što je zabranjeno. Osim toga, naručitelj je prihvatio troškovnik koji je dostavio odabranu ponuditelj, iako se radi o identičnom troškovniku koji naručitelj nije ponovno ispravio, zbog čega takav troškovnik i dalje sadrži dvije računske pogreške i nije valjan. Naime, ukoliko se zbroje sve stavke navedene u troškovniku navodi

da je razvidno da je ukupan zbroj svih stavki pogrešno iskazan te stvarni zbroj ne iznosi 195.952,00 kuna, što naručitelj nije primijetio jer nije pravilno provjerio računsku grešku.

U odgovoru na žalbu, naručitelj se očitovao da je kod ponovljenog pregleda ponude odabranog ponuditelja pregledao sve stavke i izračune troškovnika te ustanovio računsku pogrešku koju je na pravilan način ispravio i to na sljedeći način: ustanovljena računska pogreška nalazi se na stranici 9. u točki 14. troškovnika. Umnožak količine i jedinične cijene je netočan ($20,00 \times 50,00 = 1.500,00$ kn). Ispravan umnožak količine i jedinične cijene iznosi 1.000,00 kn. Nadalje, ukupan iznos ponude je 195.952,00 kn, PDV 25 % iznosi 48.988,00 kn te je sveukupan iznos ponude 244.940,00 kn. Naručitelj navodi da se ne radi o automatskom oduzimanju 500,00 kuna od ukupnog iznosa ponude, već se sve stavke ponovno zbrajaju, kojem zbroju se pribraja iznos 25 % PDV-a, što je iznos sveukupne cijene ponude. Dalje, navodi da je e-mailom 20. srpnja 2017. godine pozvao odabranog ponuditelja da se ponovno očituje o ispravku računske pogreške, što je odabrani ponuditelj potvrdio 21. srpnja 2017. godine te 24. srpnja 2017. godine dostavio izjavu kojom prihvaća ispravak računske pogreške. Naručitelj ističe da je troškovnik objavio u EOJN-u Excel formatu, kako bi ponuditelji unijeli podatke o jediničnim cijenama, a program automatski unosi izračune po pojedinačnim stavkama, ukupnu cijenu, iznos PDV-a i sveukupnu cijenu. Navodi da je prihvatio troškovnike ponuditelja x d.o.o. i __, iako nisu dostavljeni u e-formatu koji je objavio. Međutim, navedeni ponuditelji su troškovnik isprinutili, ručno ispunjavali, skenirali te priložili e-ponudi te je troškovnike oba ponuditelja prihvatio.

Točkom 5.1. dokumentacije o nabavi, koja sadrži odredbe o sadržaju i načinu izrade ponuda, propisano je da ponuda sadrži popunjeni troškovnik za nadmetanje.

Članak 291. ZJN 2016. propisuje da javni naručitelj provodi pregled i ocjenu ponuda, u okviru kojeg, kao posljednje, provjerava računsku ispravnost ponude.

U predmetnom postupku je utvrđeno da je naručitelj dana 1. ožujka 2017. godine pozvao odabranog ponuditelja da pisno potvrdi prihvatanje ispravku računske greške koji se odnosi na točku 14. troškovnika, za koju ispravan umnožak iznosi 1.000,00 kn (a ne 1.500,00 kn), što znači da je ukupan iznos ponude 195.952,00, PDV iznosi 48.988,00 kn te je sveukupan iznos ponude 244.940,00 kn. Odabrani ponuditelj je dana 2. ožujka 2017. prihvatio navedeni ispravak računske pogreške. Dakle, naručitelj je sukladno citiranoj odredbi ZJN 2016. prilikom prvog pregleda i ocjene ponuda provjeravao računsku ispravnost ponuda te u ponudi odabranog ponuditelja utvrdio računsku pogrešku i pozvao istoga na prihvatu, što je utvrđeno u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda od 13. ožujka 2017. godine. Stoga je **neosnovana tvrdnja žalitelja** da je naručitelj računsku kontrolu ponude odabranog ponuditelja trebao provesti već nakon donošenja rješenja Državne komisije od 9. svibnja 2017. godine.

Dalje, u žalbenom postupku u kojem je Državna komisija donijela rješenje, klasa: UP/II-034-02/17-01/399, ur. broj: 345-01/17-8 od 4. srpnja 2017. godine, žalitelj je isticao da je na poziv naručitelja odabrani ponuditelj x d.o.o. mijenjao financijski iznos ponude, a naručitelj je uzeo u obzir ispravljeni iznos ponude koji nije točan iz čega proizlazi da nije zbrajao stavke u troškovniku i provjerio podatke iz ponude. U citiranom rješenju Državne komisije od 4. srpnja 2017. godine navodi se da je odabran ponuditelj x d.o.o. u troškovniku za stavku 14. pogrešno iskazao umnožak količine i jedinične cijene kao $20 \times 50 = 1.500,00$ kn, pa je navedeni iznos naručitelj ispravio na način da umnožak iznosi 1.000,00 kn, međutim u ukupnom iznosu cijene

ponude naručitelj je iznos od 195.552,00 kn ispravio na način da je upisao iznos od 195.952,00 kn, što znači da je naručitelj u postupku računske kontrole ponude za točku 14. troškovnika upisani iznos ispravio na način da ga je smanjio za 500,00 kn, međutim upisanom ukupnom iznosu ponude je dodao iznos od 400,00 kn. Također, navodi se da se naručitelj na navedene okolnosti u žalbenom postupku nije očitovao te je slijedom svega zaključeno da naručitelj postupak provjere računske ispravnosti ponude nije proveo sukladno citiranim odredbama Zakona i Uredbe.

Iz dostavljenih dokumentacija predmetnog postupka javne nabave utvrđeno je da je naručitelj 20. srpnja 2017. godine u 13:45 sati elektroničkim putem poslao odabranom ponuditelju dopis klasa ___, ur. broj: __35 u kojem navodi da u privitku dostavlja zahtjev za prihvatanje ispravka računske pogreške pronađene i ispravljene u troškovniku te ispravljeni troškovnik te moli potvrdi toga e-maila.

Odabrani ponuditelj naručitelju je dostavio očitovanje i dopis u kojem navodi, citat "...potvrđujemo računsku pogrešku u troškovniku. Ispravan umnožak količine i jedinične cijene u točki 14. troškovnika iznosi 1.000,00 kn. Nadalje, ukupan iznos je 195.952,00 kn PDV 25 % iznosi 48.988,00 kn te je sveukupan iznos 244.940,00 kn. Navedena ponuda datirana je s 24. srpnja 2017. godine te sadrži prijamni pečat naručitelja sa sljedećim podacima, primljeno 24. srpnja 2017. godine, klasa: ___, ur. broj: __38.

Dakle, naručitelj je, postupajući sukladno uputi iz rješenja Državne komisije ponovno proveo postupak kontrole računske pogreške u ponudama te u ponudi odabranog ponuditelja utvrdio računsku pogrešku u stavci 14. troškovnika na način da je umnožak količine i jedinične cijene netočan ($20,00 \times 50,00 = 1.500,00$ kn), da ispravan umnožak količine i jedinične cijene iznosi 1.000,00 kn te ispravak glasi: umnožak količine i jedinične cijene ($20,00 \times 50,00$) iznosi 1.000,00 kn. Zatim, naručitelj je utvrdio zbroj svih stavki troškovnika te na taj način utvrdio da je ukupan iznos ponude 195.952,00 kn, PDV 25 % iznosi 48.988,00 kn te je sveukupan iznos ponude 244.940,00 kn.

Iz navedenog je utvrđeno da je naručitelj u postupku provjere računske ispravnosti ponude odabranog ponuditelja utvrdio da stvarni zbroj stavki troškovnika iznosi 195.952,00 kn, što je ispravan iznos, što je provjerom utvrdilo i ovo tijelo, pa je **neosnovana tvrdnja žalitelja** da stvarni zbroj svih stavki ne iznosi 195.952,00 kn i da naručitelj nije pravilno provjerio računsku grešku.

Vezano za tvrdnju žalitelja da su podaci u predmetnom troškovniku ispravljeni uporabom korektora u tri stavke, ovo tijelo navodi da je točno da postoje naznake tragova brisanja u stavkama 14., 15. i 16. troškovnika što bi moglo upućivati na to da je brisan dio tablične crte, međutim odabrani ponuditelj je na dan predavanja svoje ponude u EOJN učitao i troškovnik kao zaseban dokument, iz čega jasno proizlazi da je prije učitavanja troškovnika u EOJN navedeno mogao učiniti jedino odabrani ponuditelj. Slijedom navedenog, **ova tvrdnja žalitelja je neosnovana**.

Žalitelj tvrdi da dopis o prihvatu ispravka računske pogreške odabranu ponuditelju naručitelju nije dostavio u skladu s člankom 59. ZJN 2016..

Odredbom članka 59. stavak 1. ZJN 2016., propisano je da naručitelj i gospodarski subjekti komuniciraju i razmjenjuju podatke elektroničkim sredstvima komunikacije (točka 1.2. dokumentacije o nabavi).

Odredbom članka 60. stavka 1. ZJN 2016. propisane su iznimke od odredbe članka 59. stavka 1. ZJN 2016., kada elektronička sredstva komunikacije nisu obvezna, dok je stavkom 2. istoga članka propisano da se komunikacija u slučaju iz stavka 2. ovoga članka odvija putem ovlaštenog pružatelja poštanskih usluga ili druge od-

govarajuće kurirske službe, telefaksom ili njihovim kombiniranjem s elektroničkim sredstvima.

U odgovoru na žalbu naručitelj se očitovao da je odabrani ponuditelj 24. srpnja 2017. godine dostavio izjavu kojom prihvaća ispravak računske pogreške.

Prethodno je u ovom rješenju utvrđen način dostave sporne izjave odnosno da je ista urudžbirana kod naručitelja 24. srpnja 2017. godine.

Odredba članka 403. stavak 1. ZJN 2016. propisuje da je u žalbenom postupku svaka strana dužna iznijeti sve činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve te predložiti dokaze kojima se te činjenice utvrđuju, dok je stavkom 3. istoga članka propisano da je naručitelj obvezan dokazati postojanje činjenica i okolnosti na temelju kojih je donio odluke o pravima, poduzeo radnje ili propustio radnje te proveo postupke koji su predmet žalbenog postupka.

S obzirom na to da članak 59. ZJN 2016. propisuje elektroničku komunikaciju naručitelja s gospodarskim subjektima, a da naručitelj protivno odredbi članka 403. stavaka 1. i 3. ZJN 2016. nije iznio činjenice niti je predložio i dostavio dokaze iz kojih bi proizlazila mogućnost primjene članka 60. stavka 1. ZJN 2016., **žalbeni navod je ocijenjen osnovanim**.

RJEŠENJE DKOM-a KLASA: 799 od 18. prosinca 2017., ŽALBA SE ODBIJA

Žalitelj navodi da u ponudbenom listu i rekapitulaciji kriterija za odabir ponude, u ponudi odabranog ponuditelja postoji računska neispravnost ponude, naime u ponudbenom listu je neispravno upisan iznos PDV-a (1.730.541,65 kn umjesto ispravnih 1.730.541,64 kn) i cijena ponude s PDV-om (8.652.708,22 kn umjesto ispravnih 8.652.708,21 kn), dok je u rekapitulaciji kriterija za odabir ponude neispravno upisan sveukupan iznos ponude s PDV-om (8.652.708,22 kn umjesto ispravnih 8.652.708,21 kn). Obzirom da cijena ponude bez PDV-a iščitana iz ponudbenog troškovnika, iznosi 6.922.166,57 kn, ispravan iznos PDV-a je 1.730.541,64 kn, a iznos cijene ponude s PDV-om je 8.652.708,21 kn. Naručitelj je u postupku pregleda i ocjene ponuda, temeljem članka 294. stavka 3. ZJN 2016., članka 21. stavka 1. Pravilnika te točke 7.25. dokumentacije o nabavi, bio obvezan provjeriti računsku ispravnost ponude te od odabranog ponuditelja zatražiti prihvat ispravka računske pogreške što je propustio učiniti.

Članak 294. stavak 3. ZJN 2016. određuje da, ako ponuda sadržava računsku pogrešku, javni naručitelj je obvezan od ponuditelja zatražiti prihvat ispravka računske pogreške, a ponuditelj je dužan odgovoriti u roku pet dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Članak 21. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Nar. nov., br. 65/2017.), određuje da je naručitelj obvezan provjeriti računsku ispravnost ponude. Računske pogreške u troškovniku ili ponudbenom listu ispravljaju se matematičkim operacijama. Ako cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku ne odgovara cijeni ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazanoj u ponudbenom listu, vrijedi cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku. Ispravak računske pogreške obavlja se bilješkom na način da je vidljivo koji su dijelovi ponudbenog lista ili troškovnika ispravljeni.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja utvrđeno je da je isti u rekapitulaciji troškovnika naveo zbroj cijena svih pojedinačnih troškovnika bez poreza na dodanu vrijednost te ista iznosi 6.922.166,57

kn koja cijena je i navedena u ponudbenom listu kao cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost.

Razlika postoji u iznosu poreza na dodanu vrijednost u rekapitulaciji troškovnika i u ponudbenom listu. U rekapitulaciji troškovnika naveden je točan iznos od 1.730.541,64 kn dok je u ponudbenom listu naveden iznos 1.730.541,65 kn.

Cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku ista je cjeni ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazanoj u ponudbenom listu, koju cijenu, u smislu računske ispravnosti, ne osporava ni žalitelj.

Iz citiranih odredbi proizlazi da je naručitelj obvezan provjeriti računska ispravnost ponude i tražiti prihvat ispravka računske pogreške ako ponuda sadržava računska pogrešku. Ako utvrdi da cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku ne odgovara cjeni ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazanoj u ponudbenom listu, vredi cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku.

S obzirom da po stavkama troškovnika kao ni u ukupnoj cjeni iskazanoj za sve troškovnike nije utvrđena računska pogreška, a da je cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u rekapitulaciji troškovnika navedena i u ponudbenom listu, **žalbeni navod je ocijenjen neosnovanim**.

RJEŠENJE DKOM-a KLASA: 623 od 20. listopada 2017., PONIŠTAVА SE ODLUKA O ODABIRU I OTVORENI POSTUPAK

Žalitelj navodi da je odluka o odabiru pogrešna zbog pogrešnog izračuna konačne cijene ponude odabrane zajednice ponuditelja. Obrazlaže kako je u odluci o odabiru prikazana veća cijena u korist odabrane zajednice ponuditelja odnosno nakon računske pogreške iskazana je ukupna cijena s PDV-om u iznosu od 31.491.875,63 kn, bez PDV-a u iznosu od 25.193.500,50 kn, dok je pravilan izračun prema žalitelju 31.001.376,38 kn s PDV-om odnomo bez PDV-a 24.801.101,10 kn, pa se radi o razlici od 490.499,25 kn s PDV-om odnosno 392.399,40 kn bez PDV-a. Uz žalbu prilaže izračun cijene ponude u vidu rekapitulacije troškovnika. Žalitelj smatra da je nakon ispravka računske pogreške naveden pogrešan iznos u pobijanoj odluci odnosno da postoji opet računska pogreška koja nije otklonjena.

Iz dostavljenih dokumentacija predmetnog postupka javne nabave utvrđeno je da je naručitelj dana 13. srpnja 2017. godine pozvao odabranog ponuditelja da pisano potvrdi prihvatanje ispravka računske greške koji se odnosi na obračun stavki iz troškovnika te sukladno tome i na ukupan zbroj tako da nova cijena ponude nakon ispravka treba iznositi 25.193.500,50 kn bez PDV-a, iznos PDV-a nakon ispravka 6.298.375,13 kuna i ukupna cijena ponude nakon ispravka treba iznositi 31.491.875,63 s PDV-om.

Odabrana zajednica ponuditelja je po vodećem članu x d.o.o. 18. srpnja prihvatala navedeni ispravak računske pogreške.

Odredbom članka 290. stavak 1. ZJN 2016. propisano je da nakon otvaranja ponuda javni naručitelj pregledava i ocjenjuje ponude temeljem uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije o nabavi te o tome sastavlja zapisnik.

Članak 291. ZJN 2016. propisuje da javni naručitelj provodi pregled i ocjenu ponuda, u okviru kojeg provjerava računska ispravnost ponude. Članak 294. stavak 3. istog Zakona propisuje da ako ponuda sadržava računska pogrešku, javni naručitelj obvezan je od ponuditelja zatražiti prihvat ispravka računske pogreške, a ponuditelj je dužan odgovoriti u roku pet dana od zaprimanja zahtjeva. Članak 21. stavak 1., 4. i 6. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u

postupcima javne nabave (Nar. nov., br. 65/2017.), također propisuje da je naručitelj obvezan provjeriti računska ispravnost ponude i da se ispravak računske pogreške obavlja bilješkom na način da je vidljivo koji su dijelovi ponudbenog lista ili troškovnika ispravljeni te da u zahtjevu naručitelj naznačuje koji dio ponude je ispravljen te novu cijenu ponude izračunatu nakon ispravka.

Među strankama nije sporno da je naručitelj provjeravao računska ispravnost ponude, već je sporno je li naručitelj prilikom provjere pravilno izračunao cijenu ponude odabrane zajednice ponuditelja.

Žalitelj kao dokaz svojih tvrdnji dostavlja izračun rekapitulacije troškovnika, u kojem je iskazana cijena svih radova u iznosu od 24.801.101,10 kn, PDV 6.200.275,28 kn i cijena s PDV-om od 31.001.376,38 kn. Rekapitulacija troškovnika sastoji se od ukupno 15 troškovnika, pa je tako primjerice za troškovnik 13/plinske instalacije, koji po opsegu i iznosu najmanji, žalitelj iskazao vrijednost radova od 90.135,00 kn. U ponudi odabrane zajednice ponuditelja za predmetni troškovnik naveden je iznos od 67.195,00 kn. Iz spisa predmeta nije vidljiv izračun cijene od strane naručitelja odnosno kako i gdje je naručitelj utvrdio računska pogrešku, pa tako i u pogledu navedenog troškovnika. Uvidom u predmetni troškovnik vidljivo je da se sastoji od 248 stavki te u iskazanoj cijeni od 67.195,00 kn nisu obuhvaćene sve stavke troškovnika.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je kontrolirao računska ispravnost ponude odabranog ponuditelja, no izračun svoje cijene odnosno svoju tvrdnju ne obrazlaže i na tu okolnost ne dostavlja nikakav dokaz. S obzirom na to da naručitelj nije dokazao postojanje činjenica i okolnosti temeljem kojih je donio odluku o odabiru odnosno na koji je način provjerio računska ispravnost ponude, a što je dužan učiniti temeljem članka 403. stavak 1. i 3. ZJN 2016., ne može se otkloniti prigovor žalitelja da je u pobijanoj odluci iskazana pogrešna cijena ponude odabrane zajednice ponuditelja, pa je **žalbeni navod ocijenjen osnovanim**.

RJEŠENJE DKOM-a KLASA 546 od 7. rujna 2017., ŽALBA SE ODBIJA

Žalitelj u žalbi u bitnom navodi da je razlog odbijanja njegove ponude neprihvatljiv, budući je posljednja stranica troškovnika trebala biti samo rekapitulacija popisanih troškova. Troškovnik s popisanim vrijednostima usluga za koje je predviđena nabava je cjelovit, s točno određenim cijenama, za točno određeni vremenski period. Žalitelj smatra da izostanak rekapitulacije može biti eventualno smatran računskom greškom, jer je popis vrijednosti radova prema vremenskom periodu pedantno iznesen.

Provjeravajući ovaj žalbeni navod utvrđeno je da je točkom 24. dokumentacije o nabavi, Cijena predmeta nabave, propisano da su gospodarski subjekti dužni dostaviti ponudu s cijenom u kunama. Cijena je nepromjenjiva. Cijena se piše brojkama. Cijena ponude izražava se za cjelokupan predmet nabave. U cijenu ponude bez poreza na dodanu vrijednost moraju biti uračunati svi troškovi i popusti. Gospodarski subjekt treba popuniti priloženi troškovnik i upisati sve jedinične i ukupne cijene, kao i sveukupni iznos, kada cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost izražena u Troškovniku ne odgovara cijeni ponude bez poreza na dodanu vrijednost izraženoj u Uvezu ponude, vredi cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost izražena u Troškovniku. Ako ponuditelj promijeni tekst ili količine navedene u Troškovniku, smarat će se da je takav Troškovnik nepotpun i nevažeći te će ponuda biti odbijena.

U Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda naručitelj je naveo da odbija ponudu žalitelja, temeljem članka 295. stavka 1. ZJN 2016.,

budući da u ponudi nije priložio zadnju stranicu troškovnika, iako je točkom 24. dokumentacije o nabavi definirano da gospodarski subjekt treba popuniti priloženi troškovnik i upisati sve jedinične cijene i ukupne cijene, kao i sveukupni iznos, kao i da je točkom 20. dokumentacije o nabavi definirano da ponudu obvezno sačinjava ponudbeni troškovnik.

Sukladno odredbi članka 280. stavka 4. ZJN 2016., pri izradi ponude ponuditelj se mora pridržavati zahtjeva i uvjeta iz dokumentacije o nabavi te ne smije mijenjati ni nadopunjavati tekst dokumentacije o nabavi, a sukladno odredbi članka 290. stavka 1. istog zakona nakon otvaranja ponuda javni naručitelj pregledava i ocjenjuje ponude temeljem uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije o nabavi te o tome sastavlja zapisnik. Člankom 21. stavkom 1. i 2. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Nar. nov., br. 65/2017.), propisano je da je naručitelj obvezan provjeriti računska ispravnost ponude, a računske pogreške u troškovniku ili ponudbenom listu ispravljaju se matematičkim operacijama. Stavkom 3. istog članka tog Pravilnika propisano je da ako cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku ne odgovara cijeni ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazanoj u ponudbenom listu, vrijedi cijena ponude bez poreza na dodanu vrijednost iskazana u troškovniku.

Uvidom u ponudu žalitelja utvrđeno je da je u ponudi žalitelja priložen dio A troškovnika – čišćenje i zbrinjavanje otpada iz kuhinjskih separatora masti i dio B troškovnika – čišćenje spremnika goriva, međutim nedostaje rekapitulacija, koja sadrži sljedeće stavke: A čišćenje i zbrinjavanje otpada iz kuhinjskih separatora masti, B čišćenje spremnika goriva, C radovi na bazi jedne godine (A + B) - ukupno bez PDV-a, PDV, ukupno za jednu godinu s PDV-om, radovi na bazi dvije godine (red C pomnožen s 2) bez PDV-a, PDV te sveukupno za dvije godine s PDV-om. Iz rekapitulacije u troškovniku je razvidno da broj stavaka A i B troškovnika čine cijenu usluge za jednu godinu, dok su za iznos usluge na bazi dvije godine ponuditelji trebali iznos usluge na bazi jedne godine pomnožiti s dva. Iz troškovnika i ponudbenog lista priloženih u ponudi žalitelja razvidno je da je žalitelj upisao ponudenu cijenu na bazi jedne godine, iako je trebalo iskazati cijenu na bazi dvije godine budući se sklapa okvirni sporazum na dvije godine. Dakle, žalitelj se pri izradi ponude nije, sukladno odredbi članka 280. stavka 4. ZJN 2016., pridržavao zahtjeva i uvjeta iz dokumentacije o nabavi, jer nije upisao sve jedinične i ukupne cijene odnosno sveukupni iznos. Također, u konkretnom slučaju se ne radi o računskoj pogrešci budući da nedostaje cjelokupna rekapitulacija troškovnika te da je žalitelj u ponudbenom listu upisao cijenu usluga na bazi jedne godine, iako se okvirni sporazum sklapa na dvije godine. Slijedom svega navedenog, **žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan.**

RJEŠENJE DKOM-a KLASA: 846 od 18. prosinca 2017., PONIŠTA-VA SE ODLUKA O ODABIRU

Povjeravajući žalbeni navod utvrđeno je da je točkom 14. dokumentacije o nabavi, propisano da se cijena ponude iskazuje za cjelokupan predmet nabave. Sve ponuđene cijene trebaju biti iskazane u kunama. Cijena ponude upisuje se brojkama sukladno Troškovniku iz priloga ove Dokumentacije o nabavi. U cijenu ponude potrebno je uračunati sve troškove i popuste, bez PDV-a koji se iskazuje zasebno iza cijene ponude. Cijena mora uključivati boravišnu pristojbu.

Također, točkom 25. dokumentacije o nabavi propisano je da su se gospodarski subjekti i sudionici u postupku javne nabave dužni pridržavati svih relevantnih zakonskih i podzakonskih propisa vezanih uz predmet nabave.

U objašnjenju dokumentacije o nabavi od 20. listopada 2017. godine na prijedlog zainteresiranog gospodarskog subjekta da se troškovnik razdijeli po stawkama s istom stopom PDV-a, naručitelj je u bitnom naveo da je način iskazivanja cijene ponude jasno definiran u točki 14. dokumentacije o nabavi i da svaki ponuditelj (putnička agencija, hotel i dr.) iskazuje PDV sukladno poreznom režimu u kojem se nalazi. Sukladno članku 294. stavak 2. Zakona o javnoj nabavi javni naručitelj koji ne može koristiti pravo na pretporez prilikom odabira uspoređuje cijene ponuda s porezom na dodanu vrijednost.

Uvidom u ponudu odabranog ponuditelja, točnije troškovnik, utvrđeno je da je isti popunio način da je upisao cijene stavke (kn bez PDV-a) i ukupnu cijenu stavke (kn bez PDV), zatim porez na dodanu vrijednost te ukupnu cijenu ponude s PDV-om.

Prilikom pregleda i ocjene ponuda naručitelj je pozivom na članak 293. ZJN 2016. zatražio od odabranog ponuditelja pojašnjenje ponude na koje stavke troškovnika i u kojem iznosu je obračunat PDV. Navedeno traženje je utemeljio na činjenici da su putničke agencije u posebnom režimu oporezivanja sukladno članku 91. - 94. Zakona o porezu na dodanu vrijednost i na mišljenju Porezne uprave klasa: 410-19/14-01/2990 od 5. siječnja 2015. godine.

Postupajući po prednje opisanom traženju, odabrani ponuditelj je dostavio pojašnjenje ponude u kojem je naveo da je PDV obračunat po svakoj stavci sukladno poreznoj stopi za pojedinu uslugu, pa je tako na uslugu noćenja obračunao PDV po stopi 13 %, a na usluge prehrane i najma dvorane po stopi od 25 % te je u nastavku iskazao iznose za svaku uslugu i ukupan iznos PDV-a po svakoj stavci troškovnika, što u konačnici iznosi 111.238,40 kn.

Sukladno odredbi članka 280. stavka 4. ZJN 2016. pri izradi ponude ponuditelj se mora pridržavati zahtjeva i uvjeta iz dokumentacije o nabavi te ne smije mijenjati ni nadopunjavati tekst dokumentacije o nabavi, a sukladno odredbi članka 290. ZJN 2016. nakon otvaranja ponuda javni naručitelj pregledava i ocjenjuje ponude temeljem uvjeta i zahtjeva iz dokumentacije o nabavi te o tome sastavlja zapisnik. Članak 291. ZJN 2016. propisuje da javni naručitelj provodi pregled i ocjenu ponuda, u okviru kojeg, pored ostalog, provjerava računska ispravnost ponude. Članak 294. ZJN 2016. propisuje da ako ponuda sadržava računska pogrešku, javni naručitelj obvezan je od ponuditelja zatražiti prihvrat ispravka računske pogreške, a ponuditelj je dužan odgovoriti u roku pet dana od zaprimanja zahtjeva. Člankom 21. stavkom 1. i 2. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Nar. nov., br. 65/2017.), propisano je da je naručitelj obvezan provjeriti računska ispravnost ponude, a računske pogreške u troškovniku ili ponudbenom listu ispravljaju se matematičkim operacijama. Člankom 91. stavkom 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13. do 143/14.), propisano je da se posebni postupak oporezivanja odnosi na poslovanje putničkih agencija, ako posluju s kupcima u svoje ime, a koriste isporuke dobara i usluge drugih poreznih obveznika za obavljanje usluga putovanja. Prema članku 92. toga Zakona porezna osnovica u svezi s jedinstvenom uslugom je razlika u cijeni putničke agencije odnosno razlika između ukupne naknade, bez PDV-a, koju plaća kupac i stvarnih troškova putničke agencije za isporuke dobara ili usluga koje su joj obavili drugi porezni obveznici.

Prednje citirane odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost su kogentne prirode i turističke agencije kao porezni obveznici ne mogu birati između posebnog postupka i redovnog postupka oporezivanja. U konkretnom slučaju naručitelj ne osporava da odabrani ponuditelj nije obračunao PDV po posebnom režimu oporezivanja. Opisani popust u obračunu poreza na dodanu vrijednost za naručitelja je irelevantan s obzirom na činjenicu da on kao porezni obveznik

ne može koristiti pravo na odbitak pretporeza. Međutim, naručitelj je previdio svoju obvezu propisanu člankom 290. ZJN 2016. o pregledu i ocjeni ponuda sukladno dokumentaciji o nabavi prema kojoj svaki ponuditelj iskazuje PDV u posebnom režimu u kojem se nalazi te o obvezi pridržavanja svih relevantnih zakonskih i podzakonskih propisa vezanih uz predmet nabave, što uključuje i porezne propise.

Uvidom u troškovnik odabranog ponuditelja utvrđeno je da je u troškovniku iskazao cijene stavki bez PDV-a pa je na sve stavke troškovnika, uključivo i stavke 1., 2. i 3. koje se odnose na hotelske usluge (noćenje i prehrana), obračunao porez na dodanu vrijednost u redovnom postupku oporezivanja po stopi od 13 % i stopi 25 % koji je zasebno iskazao, čime je odabranii ponuditelj postupio protivno objašnjenju dokumentacije o nabavi od 20. listopada 2017. godine. Nastavno, iz mjerodavnih odredbi Zakona o porezu na dodanu vrijednost proizlazi da PDV treba biti sadržan u cijeni usluge hotelskog smještaja i kao takav ne smije se posebno iskazati, što nije slučaj s ponudom odabranog ponuditelja. Dakle, PDV se ne obračunava i ne iskazuje na ukupnu naknadu, već samo na razliku u cijeni koju ostvari putnička agencija između troškova za nabavljenje usluge od drugih poreznih obveznika i naplaćene naknade kupcu odnosno u konkretnom slučaju ponuđene cijene traženih usluga. Opisani obračun PDV-a nije razvidan iz troškovnika odabranog ponuditelja, a iz objašnjenja od 6. studenoga 2017. godine proizlazi da u iskazanim cijenama stavki nije sadržan PDV odnosno da je posebno iskazan PDV na usluge noćenja po stopi od 13 % i na usluge prehrane po stopi do 25 %.

Osim toga naručitelj neosnovano navodi kako obračun i kontrola poreza na dodanu vrijednost iskazana u ponudi nije u njegovoj ovlasti s obzirom da prema odredbi članka 291. ZJN 2016. naručitelj u okviru pregleda i ocjene ponuda ponuditelja provjerava i račun-

sku ispravnost ponude, a time i točan obračun poreza na dodanu vrijednost. Iz opisanog činjeničnog stanja može se zaključiti kako se naručitelj pri pregledu i ocjeni ponude odabranog ponuditelja nije pridržavao odredbi članka 290. stavka 1. i 291. ZJN 2016., stoga je **žalbeni navod ocijenjen osnovanim**.

Međutim, ovdje je potrebno napomenuti kako pogreška u obračunu i iskazivanju poreza na dodanu vrijednost predstavlja otklonjiv nedostatak te ako se ispravak računske pogreške provede sukladno zakonskim odredbama, isti ne utječe na valjanost ponude. U konkretnom slučaju naručitelj nije od odabranog ponuditelja zahteo prihvat ispravka računske pogreške temeljem članka 294. ZJN 2016., stoga po ocjeni ovog tijela, žalitelj **neosnovano navodi** da je zbog obračuna PDV-a u redovnom postupku oporezivanja naručitelj trebao odbiti ponudu odabranog ponuditelja, a odabrati ponudu žalitelja kao jedinu valjanu.

3. ZAKLJUČAK

Iz odredbi ZJN 2016. i Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave proizlazi obveza naručitelja da provjeri računska ispravnost ponude i da zahtijeva od ponuditelja u čijoj se ponudi nalazi računska pogreška, prihvat ispravka utvrđene/otkrivene računske pogreške. Ako naručitelj ne postupi na navedeni način, postoji opasnost da ponuda sadrži računska pogrešku koju će ostali ponuditelji moći navesti kao žalbeni navod u žalbi izjavljenoj Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave. Također, postoji mogućnost izjavljivanja žalbe zbog drugih nedostataka vezanih uz postojanje ili ispravljanje računske pogreške, ako naručitelj postupi suprotno odredbama ZJN 2016. i Pravilnika.

FINANCIJSKO UPRAVLJANJE EU PROJEKATA ZA PRORAČUNSKE KORISNIKE I NEPROFITNE ORGANIZACIJE

Zagreb, 12. lipnja 2018.

Dvorana HZRFD, Zagreb, Jakova Gotovca 1/II (kod Kvaternikovog trga) početak 9,30 sati

Program:

1. Financijsko upravljanje EU projekta
  - Finansijska pravila za EU projekte u Hrvatskoj
  - Hodogram pripreme za provedbu Eu projekata
  - Kako koristiti komunikacijske alate u projektnom timu
2. Uloga financija i računovodstva u EU projektu
  - Indikatori uspjeha financija i računovodstva u EU projektu
  - Dokumentiranje reviziskog traga
  - Kontrola prihvatljivih troškova
  - Postupak nabave
  - Imovina, evidentiranje, označavanje i ispravak vrijednosti
  - Evidencija vremena, obračun plaće i naknada
  - Bankovno poslovanje
  - Upravljanje troškovima projekta
  - Novčani tijek projektnih sredstava
  - Uloga i važnost finansijskog izvještavanja, rokovi i vrste finansijskih izvještaja
  - Revizija EU projektnih troškova
  - Evaluacija EU projekta
3. Porezni aspekti na EU projekte u Republici Hrvatskoj
  - Korisnici projekta u sustavu i izvan sustava PDV-a
  - Kada je PDV prihvatljiv trošak
  - Obveze PDV-a:
    - o temeljem tuzemnog prijenosa porezne obveze
    - o kada isporuka na području Hrvatske obavlja ino dobavljač
  - Obveza obračuna PDV-a kod korištenja usluga stranih poreznih obveznika
  - Porezni aspekt isplata naknada troškova službenog puta
  - Oporezivanje isplata honorara iz sredstava EU programa
4. Knjigovodstveno evidentiranje EU projekata
  - Računovodstveni aspekt "predfinanciranja"
  - Pravila za priznavanje prihoda za EU izvore u proračunskom računovodstvu
  - Primjena podskupine 638 – pomoći temeljem prijenosa EU sredstava i podskupine 639 – prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna
  - Prijenos EU sredstava partnerima u projektu
  - Uputa MFIN-a oko knjigovodstvenog evidentiranja EU projekata financiranih iz ESI fondova
  - Knjigovodstveno evidentiranje projekata prekogranične suradnje
  - Novina u knjigovodstvenom evidentiranju ERASMUS + programa
  - Priznavanje prihoda i rashoda EU projekata u neprofitnom računovodstvu

Obveze proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija prema Zakonu o zaštiti potrošača

Nema zapreke da se proračunski korisnici i neprofitne organizacije pojave na tržištu u ulozi trgovca. Valja vidjeti što Zakon o trgovini predviđa u takvoj situaciji. Pitanje zaštite potrošača u stopu prati trgovinu stoga postoji cijeli niz obveza proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija prema Zakonu o zaštiti potrošača.

Primjerice označiti proizvod na adekvatan način, valjano istaknuti cijenu, ponuditi kupcima neki od posebnih oblika prodaje na Zakonom predviđen način, omogućiti potrošaču iznošenje vlastitog nezadovoljstva u odnosu na kupljeni proizvod ili pruženu uslugu i tome slično.

1. UVOD

Prema Zakonu o trgovini osim trgovaca djelatnost trgovine mogu obavljati i pravne osobe, udruge, zadruge, ustanove i slično. Takve organizacije trgovinu obavljaju prema zakonom predviđenim uvjetima. Prilikom obavljanja djelatnosti trgovine odnosno prodaje, proračunski korisnik ili neprofitna organizacija sukladno Zakonu o zaštiti potrošača imaju ulogu trgovca te se u pogledu zaštite potrošača mora pridržavati odredbi tog Zakona. Prema Zakonu o zaštiti potrošača trgovac je bilo koja osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti.

2. OBAVLJANJE DJELATNOSTI TRGOVINE

Zakon o trgovini (Nar. nov., br. 87/08., 96/08., 116/08., 76/09. - OUSRH, 114/11., 68/13. i 30/14.) uređuje obavljanje djelatnosti trgovine. Trgovina je gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka.¹ Trgovina se obavlja kao trgovina na veliko i kao trgovina na malo.

Zakon o trgovini trgovcem smatra, pravnu ili fizičku osobu registriranu za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini. Osim trgovca (kako ga Zakon prepoznaje, misli se registriranih trgovaca), djelatnost trgovine mogu obavljati i i cijeli niz osoba, između ostalog pravne osobe (udruge, zadruge, ustanove i sl.) koje prema posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva, a sukladno odredbama statuta ili drugih općih akata, samo isključivo svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonica.

Trgovina na malo izvan prodavaonica je oblik trgovine na malo kada se prodaja roba i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina:

- na štandovima i klupama izvan tržnica na malo
- na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.
- putem kioska
- prigodnom prodajom na sajmovima, izložbama i sl.
- u prostorima kulturnih, sakralnih, obrazovno-pedagoških, sportskih, znanstvenih i drugih javnih ustanova te prostorima koji su proglašeni zaštićenim područjem prirode u skladu s posebnim propisima.²

Proizlazi da ustanove i neprofitne organizacije mogu prodavati vlastite proizvode na malo, primjerice knjige koje su izdali, publikacije, suvenire i slično). No ne smiju kupovati robu koju će dalje plasirati na tržište, prodavati.

Ustanove i druge neprofitne organizacije mogu, prodavati na malo samo proizvode vlastite proizvodnje i pritom moraju ispunjavati uvjete iz članka 12. Zakona o trgovini:

- minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema i sredstva pomoći kojih se obavlja trgovina te drugi uvjeti propisani posebnim propisom s obzirom na oblik i način obavljanja trgovine
- opći sanitarni i zdravstveni uvjeti i uvjeti sukladni propisima o hrani kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema, sredstva i osobe koje neposredno posluju s robom, koja može utjecati na zdravlje ljudi, sukladno posebnim propisima.³

Iznimno ovbeza o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine utvrđena u članku 12. Zakona o trgovini ne obvezuje

¹ Članak 3. Zakona o trgovini.

² U skladu s člankom 10. stavkom 1. podstavka 2., 3., 4., 9. i 13. Zakona o trgovini.

³ Ne tako davnom izmjenom Zakona o trgovini uvodi se obveza da i te osobe, kada prodaju svoje proizvode na malo izvan prodavaonica ishode od nadležnog tijela rješenje o ispunjavanju minimalno tehničkih i drugih uvjeta iz članka 12. Zakona uz propisivanje iznimke od primjene odredbi ovoga Zakona kada se radi o prigodnoj prodaji (sajmovi, izložbe i sl.). Slijedom navedenog, propisuje se i prekršajna odgovornost u slučaju kada te osobe postupaju protivno navedenoj obvezi ishodenja rješenja o ispunjavanju minimalno tehničkih i drugih uvjeta.

ustanove i neprofitne organizacije kada se prodaja robe i/ili usluga obavlja prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.).⁴

Navedeno potkrepljujemo mišljenjem publiciranim u rubrici ostala pitanja vezana uz primjenu odredbi Zakona o trgovini dostupno na internetskoj stranici Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta navodi sljedeće: *Djelatnost trgovine mogu obavljati i pravne osobe (udruge, zadruge, ustanove - tipa muzeja, škola i sl.), dakle neprofitne pravne osobe, koje prema posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva, a sukladno odredbama njihovih statuta ili drugih općih akata, svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonica na način propisan odgovarajućim odredbama zakona o trgovini, uz propisivanje iznimke od primjene odredbi ovoga zakona (prigodna prodaja). Neprofitnim pravnim osobama (udruge, zadruge, ustanove – škole, muzeji i sl.) omogućeno je, da uz ishodenja minimalno tehničkih uvjeta, a sukladno posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva, u smislu odredbi njihovog statuta ili drugih općih akata, mogu obavljati sve djelatnosti koje su utvrđene statutom, osim onih koje su zakonom izričito zabranjene. Pri tome, zakonodavac nije imao namjeru niti je svojim odredbama izjednačio neprofitne pravne osobe sa trgovačkim društvima odnosno pojmom trgovca u obavljanju djelatnosti trgovine sa svrhom da prodajom bilo koje robe neprofitna pravna osoba ostvaruje određeni prihod. Naime, za obavljanje djelatnosti trgovine na malo na način da se obavlja kupnja i prodaja predmeta koji nisu proizvod Udruge, ili na način koji nije propisan odredbama Zakona o trgovini, potrebno je zadovoljiti odredbe članka 4. predmetnog Zakona o trgovini i registrirati trgovačko društvo ili obrt čija djelatnost je kupnja i prodaja robe.*

Više o obavljanju djelatnosti trgovine od strane proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija moguće je pronaći u članku M. Cutvarić: Djelatnost trgovine proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija, objavljenom u časopisu Riznica broj 3/2017.

3. ZAŠTITA POTROŠAČA

Zaštita potrošača u stopu prati trgovinu stoga postoje obveze proračunskih korisnika i neprofitnih organizacija prema Zakonu o zaštiti potrošača (Nar. nov., br. 41/14., 110/15.). Zakon o zaštiti potrošača trgovcem smatra bilo koju osobu koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovačke, poslovne ili profesionalne djelatnosti, uključujući i osobu koja nastupa u ime i za račun trgovca.⁵ Neupitno je da se i proračunski korisnici i neprofitne organizacije imaju smatrati trgovcem ako prodaju svoje proizvode potrošačima. Iz toga dalje proizlaze sve obveze za trgovce koje Zakon o zaštiti potrošača propisuje. „Politiku zaštite potrošača predstavlja skup različitih mjera i aktivnosti usmjerenih na jačanje uloge i zaštitu prava potrošača kao ekonomski slabije strane koja djeluje na tržištu u neprofesionalne svrhe odnosno kupuje za osobne ili obiteljske potrebe.“⁶

3.1. Označavanje proizvoda

Proizvodi koji se na području Republike Hrvatske nude potrošačima moraju na ambalaži, privjesnici, naljepnici ili na samom proizvodu sadržavati najmanje:

⁴ Članak 5., stavak 3. Zakona o trgovini.

⁵ Članak 5. stavak 1. točka 26. Zakona o zaštiti potrošača.

⁶ Nacionalni program zaštite potrošača za razdoblje od 2013. do 2016. godine (Nar. nov., br. 90/13.).

- osnovna obilježja proizvoda u mjeri koja je potrebna da bi potrošač donio odluku o kupnji kao što su naziv proizvoda, tip i model proizvoda, naziv pod kojim se proizvod prodaje, sastav proizvoda, svojstva i tehnička obilježja proizvoda
- naziv i sjedište proizvođača ili uvoznika koji ima sjedište na području Europske unije.

Navedeni obvezni podaci moraju biti jasni, vidljivi i čitljivi te napisani hrvatskim jezikom i latiničnim pismom, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe drugih jezika, a mogu uključivati znakove i pictograme lako razumljive potrošaču. Ako su napisani na više jezika, podaci moraju biti napisani na isti način. Ako pak postoje posebni propisi koji određuju označavanje proizvoda, ove se odredbe neće primjenjivati na takve proizvode, već samo odredbe predviđene posebnim propisom.

3.2. Isticanje cijena proizvoda

Trgovac, stoga i proračunski korisnik i neprofitna organizacija u ulozi trgovca, moraju jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti iznos maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda na proizvodu ili na prodajnom mjestu. I nadalje se može istaknuti samo jedna cijena osim, iznimno, ako trgovac kao poseban uvjet prodaje odobrava popust za pojedine proizvode ili skupine proizvoda koji će se prodavati po sniženoj cijeni. Tada je dužan istaknuti cijenu u redovitoj prodaji i cijenu tijekom trajanja posebnog oblika prodaje. Cijena mora biti istaknuta u kunama.⁷ Cijenu za jedinicu mjere nije potrebno istaknuti ako je istovjetna s maloprodajnom cijenom proizvoda. Kod proizvoda u rasutom stanju ističe se samo cijena za jedinicu mjere na prodajnome mjestu proizvoda. Trgovac cijenu mora istaknuti tako da ne ošteće proizvod.

Trgovac se mora pridržavati istaknute maloprodajne cijene i uvjeta prodaje.

Jednaka pravila vrijede za trgovce i pri oglašavanju.⁸

3.3. Uvjeti prodaje

Trgovac, proračunski korisnik i neprofitna organizacija, može odbiti sklapanje ugovora o kupoprodaji proizvoda ili pružanju usluge samo ako to proizlazi iz okolnosti slučaja. Trgovac je dužan prodajne uvjete jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti u poslovnim prostorijama kako bi potrošač imao sve potrebne informacije za donošenje odluke o kupnji.

Osim redovnih uvjeta prodaje, u skladu s vlastitom poduzetničkom politikom, trgovac može odobriti posebne uvjete prodaje i to za:

- pojedine proizvode ili skupinu proizvoda
- pojedine skupine potrošača
- pojedine oblike plaćanja.

Ako trgovac, kao poseban uvjet prodaje, odobrava popust za pojedine proizvode ili skupine proizvoda, dužan je istaknuti maloprodajnu cijenu u redovnoj prodaji i cijenu tijekom trajanja posebnog oblika prodaje, osim ako nije drukčije uređeno posebnim propisima.⁹

Posebnim oblicima prodaje smatraju se prodaja proizvoda i usluga po cijenama nižim od cijena u redovitoj prodaji te obuhvaćaju, među ostalim, akcijsku prodaju, rasprodaju, sezonsko sniženje,

⁷ Odluka o dopuni Odluke o prestanku važenja Odluke o uvođenju hrvatskog dinara kao sredstvo plaćanja na teritoriju RH te načinu i vremenu preračunavanja iznosa izraženih u hrvatskom dinaru u kune i lipi (Nar. nov., br. 5/95).

⁸ Detaljnije o isticanju cijena u Pravilnik o načinu isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda i usluga (Nar. nov., br. 66/14., 16/15.).

⁹ Članak 8. i članak 18. Zakona o zaštiti potrošača.

prodaju proizvoda s greškom i prodaju proizvoda kojima istječe rok uporabe. Prilikom obavljanja posebnog oblika prodaje, treba imati na pameti da Zakon ne navodi takšativno posebne oblike prodaje, stoga trgovac može koristiti i druge nazive od onih predloženih Zakonom.¹⁰

3.4. Posebni oblici prodaje

Odredbe o **akcijskoj prodaji** posljednjih godina trpe mnoga zakonska rješenja, no čini se da se zakonodavac napisljetu odlučio za što manje zakonskih pretpostavaka i definira je kao prodaju određenih proizvoda po cijeni koja je niža od cijene tog proizvoda u redovnoj prodaji. Ne propisuje se više trajanje od 30 dana i slično.¹¹

Raspredaja je prodaja proizvoda po nižoj cijeni samo u Zakonom predviđenim slučajevima:

- prestanka poslovanja trgovca, prestanka poslovanja u dosadašnjim poslovnim prostorijama, prestanka prodaje određenog proizvoda iz predmeta poslovanja trgovca, kada je poslovanje trgovca ozbiljno ugroženo, obavljanja složenijih građevinskih radova unutar ili na poslovnim prostorijama.¹²

I kod ovog oblika prodaje je očigledno ukidanje zakonskih pretpostavki za obavljanje ovakva oblika prodaje. Trgovcu ostaje malo obveza kad odluči obaviti ovakav način prodaje.

Sezonskim sniženjem smatra se prodaja proizvoda po sniženoj cijeni nakon proteka sezone. Radi se o sezonskoj robi, primjerice sezonska odjeća, obuća, božićni nakit, proizvodi za plažu i slično.

Sezonsko sniženje je moguće organizirati najviše tri puta godišnje u pravilnikom određenim terminima. Sezonsko sniženje započinje u razdoblju između 27. prosinca i 10. siječnja, 1. i 15. travnja odnosno 10. i 25. kolovoza i može trajati najdulje 60 dana.¹³ Ako u predviđenom razdoblju nisu prodani svi proizvodi, trgovac može nastaviti s prodajom proizvoda po sniženoj cijeni sve do isteka zaliha, no tada više takav oblik prodaje nije moguće oglašavati kao sezonsko sniženje.¹⁴

Proizvod koji ima grešku trgovac mora jasno, vidljivo i čitljivo označiti, na proizvodu ili na prodajnom mjestu. Trgovac je dužan potrošača upoznati u čemu se sastoji greška na proizvodu. Zakon ne određuje modalitet upoznavanja potrošača s prirodom greške na proizvodu, pa tako ostavlja mogućnost trgovcu da to učini ili usmenim obaveštavanjem potrošača u čemu se sastoji nedostatak ili pisanim putem ili na neki drugi adekvatan način.¹⁵

Proizvod koji se prodaje po nižoj cijeni od cijene u redovnoj prodaji jer mu **istječe rok uporabe** mora imati dodatno jasno, vidljivo i čitljivo istaknut krajnji rok uporabe.¹⁶

3.5. Pisani prigorov potrošača

Temeljem članka 10. Zakona o zaštiti potrošača trgovac je dužan omogućiti potrošaču podnošenje pisanih prigovora. Prigorovom potrošača potrošač iznosi svoje nezadovoljstvo u odnosu na kupljeni proizvod ili pruženu uslugu. Trgovac je dužan omogućiti pisani prigorov potrošača u svojim poslovnim prostorijama, putem pošte, te-

lefaksa ili elektroničke pošte i potom bez odgađanja pisanim putem potvrditi primitak.

U poslovnim prostorijama mora vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanih prigovora.

Daljnja je obveza trgovca na prigovore pisano odgovoriti u zakonom predviđenom roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora.

Trgovac je dužan na trajnom mediju¹⁷ voditi i čuvati evidenciju prigovora potrošača godinu dana od dana primitka pisanih prigovora.

Ne postoji zakonski propisan oblik Obavijesti o načinu podnošenja prigovora potrošača, stoga predlažemo sljedeći sadržaj:

OBAVIJEŠT O NAČINU PODNOŠENJA PRIGOVORA POTROŠAČA

Sukladno članku 10. stavku 3. Zakona o zaštiti potrošača (Nar. nov., br. 41/14., 110/15.) obavještavamo potrošače da nezadovoljstvo u odnosu na kupljeni proizvod ili pruženu uslugu mogu dostaviti u pisanoj formi putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte,

na adresu: Dore Krupičeve 15, 10 000 Zagreb

ili

na telefaks broj: ....

ili

na e-mail adresu: ....

Trgovac se obvezuje u pisanim oblicima odgovoriti na prigovore u pisanim oblicima u roku od 15 dana od dana zaprimanja prigovora.

Podnositelj prigovora:

Ime i prezime:

Adresa za dostavu prigovora:

Zakon predviđa prekršajne odredbe po kojima se ima kazniti u novčanom iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna trgovac - pravna osoba ako u poslovnim prostorijama vidljivo ne istakne obavijest o načinu podnošenja prigovora iz članka 10. stavka 1. i 2. Zakona o zaštiti potrošača potom ako u pisanim oblicima ne odgovori na zaprimljeni prigorov najkasnije u roku 15 dana od dana zaprimljenog prigovora i ako ne vodi i čuva evidenciju prigovora potrošača kako Zakon propisuje.

Odgovornost postoji i za odgovornu osobu u pravnoj osobi u zapriječenom iznosu od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

4. ZAKLJUČAK

Zakon o trgovini trgovcem smatra, pravnu ili fizičku osobu registriranu za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini. Osim trgovca, djelatnost trgovine mogu obavljati i i cijeli niz osoba, između ostalog pravne osobe (udruge, zadruge, ustanove i sl.) koje prema posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva, a sukladno odredbama statuta ili drugih općih akata, samo isključivo svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonica. Proizlazi da ustanove i neprofitne organizacije mogu prodavati vlastite proizvode na malo, primjerice knjige koje su izdali, publikacije, suvenire i slično). No ne smiju kupovati robu koju će dalje plasirati na tržiste, prodavati.

Neupitno je da se i proračunski korisnici i neprofitne organizacije imaju smatrati trgovcem ako prodaju svoje proizvode potrošačima. Iz toga dalje proizlaze sve obveze trgovaca koje Zakon o zaštiti potrošača propisuje.

¹⁰ Članak 18. Zakona o zaštiti potrošača.

¹¹ Članak 19. Zakona o zaštiti potrošača.

¹² Članak 20. Zakona o zaštiti potrošača.

¹³ Članak 2. Pravilnika o uvjetima i načinu provođenja sezonskog sniženja (Nar. nov., br. 135/15.)

¹⁴ Članak 21. Zakona o zaštiti potrošača.

¹⁵ Članak 22. Zakona o zaštiti potrošača.

¹⁶ Članak 23. Zakona o zaštiti potrošača.

¹⁷ Pod trajnim medijem prema članku 5. stavku 1. točki 25. se smatra svako sredstvo koje omogućava potrošaču ili trgovcu da pohrani informacije koje su njemu osobno namijenjene tako da budu dostupne za kasniju uporabu toliko dugo koliko je potrebno s obzirom na svrhu informacije i koje omogućava nepromijenjenu reprodukciju podataka, kao što je papir, elektronička pošta, CD-ROM, DVD, memorijска kartica i čvrsti disk računala.

1. PLAĆE I NAKNADE

1.1. Neoporezivi primici po osnovi naknada, potpora, nagrada, dnevnicu i otpremnina radnicima

U skladu s odredbama članka 9. stavka 1. točke 9. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16.) i čl. 7. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17. i 128/17.) poslodavac ili isplataitelj plaće može neoporezivo isplatiti svojim radnicima naknade, potpore, nagrade, dnevnice i otpremnine do sljedećih iznosa:

Red. br.	Opis	Iznos
1.	Potpore zbog invalidnosti radnika	do 2.500,00 kuna godišnje
2.	Potpore za slučaj smrti radnika - ako se isplaćuje potpora obitelji u većem iznosu podliježe samo obvezi obračuna poreza na dohodak kao drugi dohodak člana obitelji bez obveze obračuna doprinosa (čl. 209. st. 1. t. 5. Zakona o doprinosima). Ako se isplaćuje jednokratna potpora djeci radnika prema čl. 8. st. 8. t. 8. Zakona o porezu na dohodak, ukupan iznos je neoporezivi primitak	do 7.500,00 kuna
3.	Jednokratne potpore u slučaju smrti člana uže obitelji radnika (bračnog druga, roditelja, roditelja bračnog druga, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, posvojene i udomljene djece i djece na skrb te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu)	do 3.000,00 kuna
4.	Potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika dužeg od 90 dana. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu	do 2.500,00 kuna godišnje
5.	Prigodne nagrade (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.)	do 2.500,00 kuna po radniku godišnje (ukupno kod svih poslodavaca)
6.	Nagrade radnicima za navršenih 10 godina radnog staža	do 1.500,00 kuna
7.	Nagrade radnicima za navršenih 15 godina radnog staža	do 2.000,00 kuna
8.	Nagrade radnicima za navršenih 20 godina radnog staža	do 2.500,00 kuna
9.	Nagrade radnicima za navršenih 25 godina radnog staža	do 3.000,00 kuna
10.	Nagrade radnicima za navršenih 30 godina radnog staža	do 3.500,00 kuna
11.	Nagrade radnicima za navršenih 35 godina radnog staža	do 4.000,00 kuna
12.	Nagrade radnicima za navršenih 40 godina radnog staža i svakih narednih 5 godina radnog staža	do 5.000,00 kuna
13.	Naknade za odvojeni život od obitelji	do 1.750,00 kuna mjesечно
14.	Otpremnine prilikom odlaska u mirovinu	do 8.000,00 kuna
15.	Otpremnine zbog poslovno i osobno uvjetovanih otkaza, prema zakonu kojim se uređuje radni odnos i otpremnine za sporazumno prestanak rada prema čl. 127. Zakona o radu	do visine 6.500,00 kuna za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca
16.	Otpremnine zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti	do visine 8.000,00 kuna za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca

Red. br.	Opis	Iznos
17.	Potpore djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja koju poslodavac isplaćuje djetetu umrlog radnika ili djetetu bivšeg radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti uz uvjete iz članka 9. st. 1. t. 13. Zakona o porezu na dohodak	1.750,00 mjesечно
18.	Dar djetetu do 15 godina starosti (koje je do dana 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti)	do 600,00 kuna godišnje
19.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnicu za rad na terenu u tuzemstvu - ako je na teret poslodavca osiguran jedan obrok (ručak ili večera) iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se 30% odnosno 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera)	do 170,00 kuna (do 119,00 - osiguran jedan obrok do 68,00 - osigurana dva obroka)
20.	Dnevnice za službeno putovanje u tuzemstvu koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno - ako je na teret poslodavca osiguran jedan obrok (ručak ili večera) iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se 30% odnosno 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera)	do 85,00 kuna (do 59,50 - osiguran jedan obrok do 34,00 - osigurana dva obroka)
21.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 12 sati dnevno i dnevnicu za rad na terenu u inozemstvu - ako je na teret poslodavca osiguran jedan obrok (ručak ili večera) iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se 30% odnosno 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera)	do iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna
22.	Dnevnice za službeno putovanje u inozemstvo koje traje više od 8 sati, a manje od 12 sati dnevno - ako je na teret poslodavca osiguran jedan obrok (ručak ili večera) iznos dnevnice koji se isplaćuje u novcu umanjuje se 30% odnosno 60% ako su osigurana dva obroka (ručak i večera)	do 50% iznosa utvrđenih propisima o izdacima za službena putovanja za korisnike državnog proračuna
23.	Pomorski dodatak	do 250,00 kuna dnevno
24.	Pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe	do 400,00 kuna dnevno
25.	Potpore za novorođenče	u visini jedne proračunske osnovice prema posebnom propisu (za 2018. g. = 3.326,00 kn)

Red. br.	Opis	Iznos
26.	Dnevnice za službena putovanja per diem koje se radnicima isplaćuju iz proračuna Europske unije radi obavljanja poslova njihovih radnih mesta, a u svezi s djelatnosti poslodavca	u ukupnom iznosu
27.	Naknade prijevoznih troškova na službenom putovanju	u visini stvarnih izdataka
28.	Naknade troškova noćenja na službenom putovanju	u visini stvarnih izdataka
29.	Naknade troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom	u visini stvarnih izdataka prema cijeni mjesecne odnosno pojedinačne prijevozne karte odnosno do visine cijene mjesecne odnosno pojedinačne prijevozne karte. Ako na određenom području odnosno udaljenosti nema organiziranog prijevoza, naknada troškova prijevoza na posao i s posla utvrđuje se u visini cijene prijevoza koja je utvrđena na približno jednakim udaljenostima na kojima je organiziran prijevoz
30.	Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom	u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesecne odnosno pojedinačne karte odnosno do visine cijene mjesecne odnosno pojedinačne prijevozne karte. Ako radnik mora sa stanice međumjesnog javnog prijevoza koristiti i mjesni prijevoz, stvarni izdaci utvrđuju se u visini troškova mjesnog i međumjesnoga javnoga prijevoza odnosno do visine stvarnih izdataka utvrđenih u visini troškova mjesnog i međumjesnoga javnoga prijevoza.
31.	Naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	do 2,00 kune po prijeđenom kilometru
32.	Dar u naravi radniku (čl. 22. st. 3. t. 7. Pravilnika o porezu na dohodak)	600,00 kn
33.	Voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima za vrijeme radnog vremena. (čl. 7. st. 36. Pravilnika o porezu na dohodak)	

NAPOMENE UZ TABLICU

➤ ISPLATE RADNICIMA

Iznose naknada, potpora i nagrada koji su navedeni u prethodnoj tablici, poslodavac može isplatiti bez obveze obračuna poreza i doprinosa samo radnicima. Kada poslodavac radnicima isplaćuje naknade koje prelaze neoporezive iznose, razlika se smatra primitkom od nesamostalnog rada, odnosno plaćom na koju treba obračunati porez na dohodak i doprinose.

➤ ISPLATE BIVŠIM RADNICIMA I NASLJEDNICIMA BIVŠIH RADNIKA

Naknade, nagrade i potpore iz navedene tablice poslodavac može neoporezivo isplatiti bivšem radniku i nasljedniku bivšeg radnika, ukoliko je određeni primitak dospio na isplatu za vrijeme trajanja radnog odnosa ili je pravo na isplatu nastalo za vrijeme trajanja radnog odnosa (čl. 9. st. 1. točka 9. Zakona o porezu na dohodak).

➤ ISPLATE OSOBAMA NA STRUČNOM OSPOSOBLJAVANJU BEZ ZASNOVANOG RADNOG ODNOSA

Osobama koje se nakon završenog školovanja stručno osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, poslodavac može pod istim uvjetima i uz ista ograničenja, neoporezivo isplati sljedeće primitke navedene u prethodnoj tablici:

- naknadu za odvojeni život

- dnevnice za službeni put u zemlji i inozemstvu
- per diem dnevnice
- dnevnice za rad na terenu u zemlji i inozemstvu
- pomorski dodatak
- pomorski dodatak na brodovima međunarodne plovidbe
- troškove prijevoza i noćenja na službenom putovanju
- naknadu troškova prijevoza za dolazak na posao
- naknadu za korištenje privatnog automobila u službene svrhe.

➤ ISPLATE OSOBAMA KOJE NISU U RADNOM ODNOSU

Ako se naknade, potpore i nagrade isplaćuju osobama koje nisu u radnom odnosu kod isplataljila, ukupna se svota smatra primitkom od kojeg se utvrđuje drugi dohodak s iznimkom neprofitnih organizacija.

➤ ISPLATE U NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA

Neprofitne organizacije (uključivo i proračunski korisnici), mogu osobama koje nisu u radnom odnosu neoporezivo isplati:

- naknade troškova službenog putovanja (troškove prijevoza, noćenja, dnevnice te naknadu za upotrebu privatnog automobila na službenom putu) ako te osobe službeno putuju za potrebe tih organizacija i pod uvjetom da do trenutka isplate navedenih primitaka u istom poreznom razdoblju, nisu ostvarile naknadu za rad (dohodak po osnovi nesamostalnog rada ili drugi dohodak iz članka 39. Zakona o porezu na dohodak).

Iznimno, neprofitne organizacije i proračunski korisnici mogu neoporezivo isplati troškove noćenja i prijevoza na službenom putovanju i osobama koje primaju naknadu za rad pod uvjetom da račun za noćenje i prijevoz glasi na neprofitnu organizaciju odnosno proračunskog korisnika (čl. 9. st. 1. točka 12. Zakona o porezu na dohodak).

➤ ISPLATE TROŠKOVA STRUČNJACIMA ZA RAD NA PROJEKTIMA FINANCIRANIM OD STRANE EU

Porez na dohodak ne plaća se na naknade za pokriće izdataka prijevoznih troškova, prehrane, smještaja i drugih prihvatljivih troškova propisanih pravilima i propisima tijela EU, koje se isplaćuju dugoročnim i kratkoročnim stručnjacima u skladu s međunarodnim ugovorom za vrijeme rada na projektu financiranom od strane EU za provedbu programa tehničke pomoći EU i to najviše u visini propisanog pravilima i propisima tijela EU prema kojima se projekti provode (čl. 5. st. 14. Pravilnika o porezu na dohodak).

1.2. Neoporezivi iznosi stipendija, nagrada i naknada fizičkih osoba koje ostvaruju drugi dohodak

Red. br.	Primici na koje se do propisanog iznosa ne plaća porez na dohodak	Iznos
1	2	3
1.	Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja (članak 9. stavak 1. točka 4. Zakona)	1.750,00 mjesечно
2.	Primici po posebnim propisima učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga (članak 9. stavak 1. točka 6. Zakona)	60.600,00 godišnje (15.000 + 45.600)
3.	Potpore djetetu za školovanje do 15. godine života odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja koju poslodavac isplaćuje djetetu umrlog radnika ili djetetu bivšeg radnika pod uvjetima iz članka 9. stavak 1. točka 13. Zakona	1.750,00 mjesечно
4.	Stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje u tuzemstvu i inozemstvu na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima (članak 9. stavak 1. točka 14. Zakona)	1.750,00 mjesечно
5.	Stipendije studenata na sveučilištima u tuzemstvu i inozemstvu koje se dodjeljuju studentima za izvrsna postignuća u znanju i u ocjenama na sveučilištima, a koji su za dodjelu stipendija izabrani na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima (članak 9. stavak 1. točka 14. Zakona)	4.000,00 mjesечно
6.	Športske stipendije koje se prema posebnim propisima isplaćuju športašima za njihovo sportsko usavršavanje (članak 9. stavak 1. točka 16. Zakona)	1.750,00 mjesечно
7.	Nagrade za športska ostvarenja (članak 9. stavak 1. točka 17. Zakona)	20.000,00 godišnje
8.	Naknade koje se isplaćuju športašima amaterima prema posebnim propisima (članak 9. stavak 1. točka 17. Zakona)	1.750,00 mjesечно

1.3. Naknade korisnika državnog proračuna

➤ Proračunska osnovica

Osnovica za određivanje visine potpora i otpremnine za mirovinu u 2018. godini iznosi **3.326,00 kn** (proračunska osnovica), sukladno čl. 22. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna RH u 2018. (Nar. nov., br. 124/17.).

➤ Visina jubilarnih nagrada

Zaposleni u javnim službama ostvaruju pravo na jubilarnu nagradu sukladno Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama koji je sklopljen 7. prosinca 2017. i primjenjuje se od 1. prosinca 2017. godine. Osnovica za određivanje visine jubilarnih nagrada u javnim službama iznosi **1.800,00 kn** (čl. 68. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, Nar. nov., br. 128/17.).

Zaposleni u državnim službama ostvaruju u 2018. godini pravo na jubilarnu nagradu na temelju Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (Nar. nov., br. 112/17.). I za njih osnovica za određivanje visine jubilarnih nagrada iznosi **1.800,00 kn**.

➤ Dnevnice, terenski dodatak i druge naknade

Prema **Odluci o visini dnevnice** za službeno putovanje u zemlji i visini naknada za državne dužnosnike, suse i druge pravosudne dužnosnike te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima (Nar. nov., br. 117/12. i Zakon o izvršavanju državnog proračuna RH u 2018., Nar. nov., br. 124/17.), proračunskim korisnicima i izvanproračunskim fondovima koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, određuju se sljedeći iznosi naknada:

Visina naknade	Iznos u kn
Dnevnice za službeni put u zemlji	150,00 kn dnevno
Troškovi noćenja	prema priloženom računu
Naknada troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe	2,00 kn po prijedrenom km
Terenski dodatak (isključuje pravo na dnevnicu i naknadu za odvojeni život od obitelji)	150,00 kn dnevno
Naknada za odvojeni život od obitelji (isključuje pravo na dnevnicu za obavljanje službenih poslova u mjestu prebivališta obitelji)	1.000,00 kn mjesечно (iznimno, ako je po odobrenju nadležnog tijela, osiguran smještaj na teret državnog proračuna, naknada iznosi 50% propisane naknade)

Prema čl. 8. st. 3. Zakona o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (Nar. nov., br. 10/99. - 120/16.) suci i pravosudni dužnosnici imaju pravo na dnevnicu u visini određenoj za službenike u pravosudnom tijelu, tj. **170,00 kn** po danu.

Visina dnevnice za službeno putovanje u zemlji i terenskog dodatka **u javnim je službama uređena Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama i iznosi 170,00 kn** po danu.

U državnim službama je visina dnevnice i terenskog dodatka određena Kolektivnim ugovorom za državne službenike i namještenike i iznosi **170,00 kn** po danu.

1.4. Plaće - osnovice i stope doprinosa

➤ Osnovice za obračun doprinosa u 2018. g.

- doprinosi se obračunavaju **prema stvarno isplaćenoj placi** koja ne može biti manja od minimalne plaće koja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. iznosi 3.439,80 kn (Nar. nov., br. 122/17.).

➤ Najniža mjesečna osnovica - 3.047,60 kn

- ako je iznos isplaćene plaće (ili naknade plaće na teret poslodavca) u određenim slučajevima manji od najniže osnovice za obračun doprinosa, iste treba obračunati na iznos **najniže mjesečne osnovice koja za 2018. godinu iznosi 3.047,60 kn** - prema Naredbi o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2018. godinu (Nar. nov., br.128/17.).

➤ Najviša mjesečna osnovica - 48.120,00 kn

- na iznos plaće koja je veća od najviše mjesečne osnovice ne obračunava se doprinos za mirovinsko osiguranje (I. i II. stup)
- primjenjuje se **samo prilikom obračunavanja mjesečne plaće za određeni mjesec**
- ne može se primijeniti pri isplati bonusa, naknada, nagrada, otpremnina itd.

➤ Najviša godišnja osnovica - 577.440,00 kn

- primjenjuje se samo za doprinos za mirovinsko osiguranje I. stupa.

➤ Stope doprinosa

Doprinosi iz plaće:	Stopa
- za mirovinsko osiguranje	20 %
- I. stup	15 %
- II. stup	5 %
Doprinosi na plaću:	Stopa
- za zdravstveno osiguranje	15 %
- za zaštitu zdravlja na radu	0,5 %
- za zapošljavanje	1,7 %

➤ Naknada zbog neispunjerenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom

Poslodavci s 201 više radnika obvezni su zaposliti 3 % radnika koji se prema posebnim propisima smatraju osobama s invaliditetom (čl. 3. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, Nar. nov., br. 44/14. i 2/15.). Poslodavac koji ne ispunjava propisanu obvezu dužan je plaćati mjesечnu naknadu u visini 30 % minimalne plaće za svaku osobu koja mu nedostaje do propisane kvote.

Za 2018. godinu mjesечna naknada iznosi **1.031,94 kn** po svakoj osobi koja nedostaje do ispunjenja propisane kvote. Naknada dospijeva zadnjeg dana u mjesecu za prethodni i utvrđuje se prema stanju broja radnika na zadnji dan mjeseca za koji se određuje visina naknade (za stanje na dan 31. siječnja 2018. naknada dospijeva do 28. veljače itd.).

Prema Izmjenama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Nar. nov., br. 39/18.) više nije propisana obveza podnošenja JOPPD obrazaca kod uplate naknade zbog neispunjerenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom (obrazac treba predati još za uplatu naknade za lipanj 2018.).

➤ Oslobođenje od plaćanja doprinosa na plaću

Prema Zakonu o doprinosima (Nar. nov., br. 85/08.-115/16.) **poslodavac koji:**

- na određeno ili na neodređeno vrijeme zaposle radnika kojemu je to prvo zaposlenje, uz uvjet da radnik u trenutku zapošljavanja nema evidentiranog mirovinskog staža (osim staža po osnovi roditeljstva), godinu dana je oslobođen plaćanja doprinosa na plaću tog radnika; radnikom koji se prvi put zapošljava smatra se i radnik koji u **trenutku zaposlenja ima do osam dana mirovinskog staža** ostvarenog po osnovi primitaka od drugog dohotka;
- sklopi ugovor o radu **na neodređeno vrijeme** s radnikom koji je mlađi od 30 godina, uz uvjet da radnik nije prethodno bio zaposlen kod toga poslodavca na neodređeno vrijeme (ali je mogao biti zaposlen na određeno vrijeme), do 5 godina je oslobođen plaćanja doprinosa na plaću tog radnika.

Prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Nar. nov., br. 121/17.) poslodavac koji zaposli na neodređeno vrijeme dijete smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili dijete nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata starije od 29 godina, oslobađa se plaćanja doprinosu na plaću tih radnika (doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za zaštitu zdravlja na radu i doprinos za zapošljavanje) u razdoblju do pet godina od zaključivanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme, uz uvjet da s tim osobama nije prethodno već imao zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

1.5. Osnovica za obračun plaće u državnim i javnim službama za 2018. godinu

	OSNOVICA – BRUTO PLAĆA (u kn)	PROVIS
Državni službenici i namještenici	5.421,54	KU za državne službenike (Nar. Nov., br. 112/17.)
Javne službe	5.421,54	Odluka o isplati materijalnih prava i drugih naknada i o visini osnovice za obračun plaće u javnim službama (Nar. nov., br. 118/17.) i TKU za javne službe sklopljen 7. prosinca 2017.
Državni dužnosnici	3.890,00	Odluka o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (Nar. nov., br. 151/14.)
Suci i drugi nositelji pravosudnih dužnosti	4.443,958	Zakon o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika (Nar. nov., br. 10/99. – 120/16.)

1.6. Porez na dohodak

1.6.1. Stope poreza na dohodak

Mjesečna porezna osnovica	Stopa poreza na dohodak	Godišnja porezna osnovica za godišnji dohodak	Stopa poreza na dohodak
do 17.500,00	24%	do 210.000,00 (uz uvjetno proširenje za do 12.500,00)	24%
iznad 17.500,00	36%	iznad 210.000,00	36%

Porez na dohodak iz plaće dospijeva na dan isplate plaće. Iznimno, ako plaća za prethodni mjesec nije isplaćena do kraja mjeseca, porez na dohodak dospijeva zadnjeg dana u mjesecu. Poslodavac je zadnjeg dana u mjesecu dužan ispostaviti obrazac JOPPD sa zadužnjem za doprinose iz plaće, doprinose na plaću, porez na dohodak i prirez na neisplaćenu plaću.

1.6.2. Stope poreza za konačni dohodak

IZVOR DOHOTKA	STOPA POREZA
Dohodak od imovine ostvaren od najamnine i zakupnine	12%
Dohodak od imovine ostvaren od imovinskih prava	24%
Dohodak od imovine po osnovi otuđenja nekretnina i otuđenja imovinskih prava	24%
Dohodak od imovine po osnovi otuđenja posebnih vrsta imovine	12%
Dohodak od kapitala po osnovi djela u dobiti dodjelom ili opcijском kupnjom dionica	24%
Dohodak od kapitala po osnovi dividendi i udjela u dobiti	12%
Dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka	12%
Dohodak od kapitala po osnovi izuzimanja imovine i korištenja usluga	36%
Dohodak od osiguranja	12%
Drugi dohodak po osnovi povrata doprinosa	36%
Drugi dohodak po osnovi razlike vrijednosti imovine i sredstava kojima je stečena	36%
Dohodak od samostalne djelatnosti koji se oporezuje paušalno	12%

1.6.3. Osobni odbici

Osobni odbitak	Faktor osobnog odbitka primjenjuje se na osnovicu osobnog odbitka 2.500,00 kn	Svota osobnog odbitka mjesечно
osnovni osobni odbitak		3.800,00 (2.500 x 1,5 = 3.750 što se zaokružuje na stoticu)
Uzdržavani članovi uže obitelji (bračni drug, roditelji porezogn obveznika, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu)	0,7	1.750,00
Prvo dijete	0,7	1.750,00
Drugo dijete	1,0	2.500,00
Treće dijete	1,4	3.500,00
četvrto dijete	1,9	4.750,00
peto dijete	2,5	6.250,00
šesto dijete	3,2	8.000,00
sedmo dijete	4,0	10.000,00
osmo dijete	4,9	12.250,00
deveto dijete	5,9	14.750,00
Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava se za 1,1... više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
Invalidnost porezogn obveznika, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta	0,4	1.000,00
Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100% i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoći i njegov porezogn obveznika odnosno prava na osobnu invalidinu, svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svakog uzdržavanog djeteta.	1,5	3.750,00

Ne smatraju s uzdržanim članovima uže obitelji i uzdržavanom djecom osobe čiji oporezivi primici, primici na koje se ne plaća porez i drugi primici koji se u smislu Zakona o porezu na dohodak ne smatraju dohotkom, prelaze iznos od **15.000,00 kuna**.

Predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada umanjuje se za **50%** umirovljenicima i poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju RH i na području Grada Vukovara.

Porezni obveznici HRV1 ostvaruju pravo na oslobođenje od obveze poreza na dohodak od nesamostalnog rada razmjerno stupnju invalidnosti.

➤ Nove stope prikeza od 1. siječnja 2018. godine

U RIF-ovim OBAVIJESTIMA 2018., u stupcu 7. u tablici na stranicama 58. do 68. dan je pregled stopa prikeza po općinama i gradovima objavljene zaključno u Narodnim novinama 131/17. U nastavku izdvajamo samo one općine/gradove kod kojih je promijenjena stopa prikeza s primjenom od 1. siječnja 2018., bilo da se mijenja stopa prikeza ili je s tim datumom propisana obveza plaćanja prikeza porezu na dohodak.

Općina/grad	Stopa prikeza	Primjena od	Nar. nov. br.
Podstrana	8% povećana na 10%	1. siječnja 2018.	121/17.
Supetar	10%	1. siječnja 2018.	125/17.
Negoslavci	5% povećana na 10%, a zatim smanjena na 5%	1. siječnja 2018. od 1. ožujka 2018.	126/17. 17/18.
Karlovac	14% smanjena na 12%	1. siječnja 2018.	127/17.
Erdut	1% povećana na 5%	1. siječnja 2018.	130/17.
Lipik	10%	1. siječnja 2018.	130/17.
Ludbreg	8% povećana na 12%	1. siječnja 2018.	132/17.
Žakanje	Ukinuta obveza plaćanja prikeza	1. veljače 2018.	75/17.
Plitvička	5% povećana na 8%	1. siječnja 2018.	5/18.
Jezerka			
Štefanje	10% smanjena na 8%	1. veljače 2018.	7/18.
Štitar	10% smanjena na 5%	16. veljače 2018.	16/18.

CJENIK ZA OBJAVU PROMIDŽBENIH PORUKA

UVJETI OGLAŠAVANJA U BOJI

A) KNJIGE I PRIRUČNICI

format 1/1		(220 x 150 mm)	4. omotna stranica	10.000,00 kn
			2. i 3. omotna stranica	7.000,00 kn
			unutarnji list	5.000,00 kn
format 1/2		(110 x 150 mm)	unutarnji list	3.000,00 kn
format 1/3		(70 x 150 mm)	unutarnji list	2.000,00 kn
format 1/4		(50 x 150 mm)	unutarnji list	1.500,00 kn

B) OGLASI U ČASOPISU

format 1/1		(205 x 285 mm)		(205 x 285 mm)	4. omotna stranica	10.000,00 kn
format 1/1		(205 x 285 mm)		(205 x 285 mm)	2. i 3. omotna stranica	8.000,00 kn
format 1/1		(180 x 252 mm)			unutarnji list	5.000,00 kn
format 1/2		(180 x 126 mm)		(90 x 252 mm)	unutarnji list	3.000,00 kn
format 1/3		(180 x 84 mm)			unutarnji list	2.000,00 kn
format 1/4		(180 x 63 mm)		(90 x 126 mm)	unutarnji list	1.500,00 kn
format 1/8				(90 x 63 mm)	unutarnji list	750,00 kn
objava financijskih izvještaja		(180 x 250 mm)			unutarnji list	2.500,00 kn

C) PRILOG "RIZNICA" I OSTALI SEPARATI

2. i 3. omotna str.		(205 x 285 mm)	4.000,00 kn
4. omotna stranica		(205 x 285 mm)	5.000,00 kn
unutar priloga 60% od cijena objave u osnovnom časopisu			

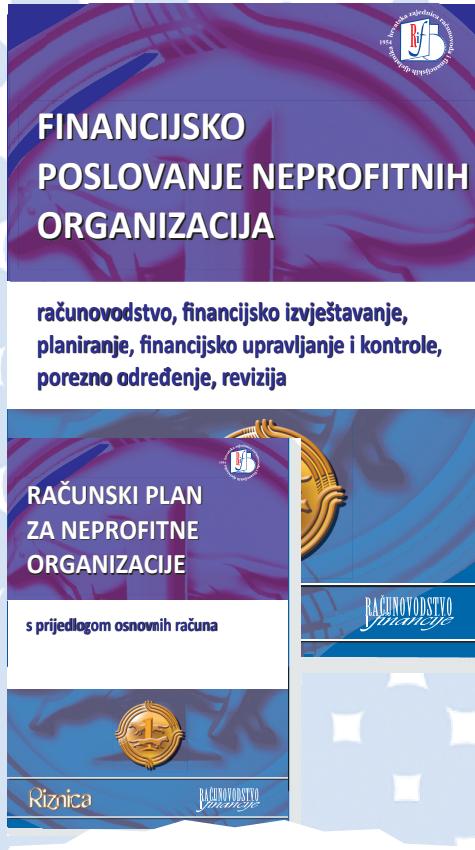
D) OSTALI UVJETI:

- navedeni iznosi **uvećavaju se za PDV**
- odobravamo agencijске popuste i popuste za višekratno objavljivanje**
- rok za predaju gotovih materijala 20. u mjesecu
- materijale do 5MB primamo e-mailom u JPEG, TIFF i/ili PDF formatu (300 dpi)
- poseban smještaj - cijene se uvećavaju za 20%
- insertiranje promidžbenih materijala u čitavu nakladu ili selektivno poseban ugovor
- banner na web stranici: www.rif.hr — 1.000,00 mjesečno + PDV

HRVATSKA ZAJEDNICA RAČUNOVOĐA I FINANCIJSKIH DJELATNIKA

700 str.

KOMPLET S RAČUNSKIM PLANOM
CIJENA: 500,00 kn

PDV uključen u cijenu

FINANCIJSKO POSLOVANJE NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

računovodstvo, financijsko izvještavanje, planiranje, financijsko upravljanje i kontrole, porezno određenje, revizija

1. ZAKONSKI OKVIR POSLOVANJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
2. RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
3. SADRŽAJ I PRIMJENA RAČUNSKOG PLANA DVOJNOG KNJIGOVODSTVA
4. JEDNOSTAVNO KNJIGOVODSTVO I PRIMJENA NOVČANOG RAČUNOVODSTVENOG NAČELA
5. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE U DVOJNOM I JEDNOSTAVNOM KNJIGOVODSTVU
6. PROCES PLANIRANJA KOD NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
7. OSNOVE FINANCIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA KOD NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
8. NADZOR NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
9. NEPROFITNE ORGANIZACIJE U SUSTAVU POREZA NA DOBIT
10. PDV KOD NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
11. DJELATNOSTI UGOSTITELJSTVA I TRGOVINE
12. REVIZIJA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
13. TROŠKOVI SLUŽBENOG PUTOVANJA
14. DRUGI DOHODAK, PLAĆE I NAKNADE
15. HUMANITARNA DJELATNOST NEPROFITNIH ORGANIZACIJA
16. FINANCIRANJE PROGRAMA I PROJEKATA IZ JAVNOG SEKTORA
17. POLITIČKE STRANKE I FINANCIRANJE IZBORNE PROMIDŽBE

Narudžbenica:

Kupac: .....
(naziv tvrtke, obrta ili ime i prezime osobe)

Adresa: .....

Poštanski broj i mjesto: .....

OIB: .....
telefon: .....

e-mail: .....
fax: .....

Naručujemo sljedeće knjige iz ove narudžbenice:

Naslov	cijena	komada	ukupno
Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija (komplet s računskim planom)	500,00		
Računski plan za neprofitne organizacije (s prijedlogom osnovnih računa)	50,00		

Potpis naručitelja: .....

RAČUNSKI PLAN PRORAČUNA

